KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2017/1021,

annettu 10 päivänä tammikuuta 2017,

valtiontuesta SA.44727 2016/C (ex 2016/N), jonka Ranska aikoo toteuttaa Areva-konsernin hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 9029)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]) ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Ilmoitusta edeltävän yhteydenpidon jälkeen Ranskan viranomaiset ilmoittivat 29 päivänä huhtikuuta 2016 rakenneuudistustuesta Areva-konsernin hyväksi Ranskan valtion merkintäosuutena kahdessa pääomanlisäyksessä. Viranomaiset toimittivat komissiolle lisätietoja 27 päivänä toukokuuta ja 6 päivänä heinäkuuta 2016 päivätyillä kirjeillä.

(2) Komissio ilmoitti Ranskan viranomaisille 19 päivänä heinäkuuta 2016 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn, joka koskee kyseistä tukea. Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle kyseistä päätöstä koskevat huomautuksensa 12 päivänä syyskuuta 2016 päivätyllä kirjeellä.

(3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös', julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 19 päivänä elokuuta 2016 ([2]). Komissio on kehottanut kolmansia osapuolia esittämään huomautuksensa tuesta.

(4) Komissio sai määräajassa asiaa koskevia huomautuksia seuraavilta kolmansilta osapuolilta: Urenco, Teollisuuden Voima Oyj, jäljempänä 'TVO', Siemens, Areva-konserni ja kolmas osapuoli, joka ei halua nimeään julkisuuteen. Komissio on toimittanut huomautukset Ranskan viranomaisille kommentoitavaksi ja saanut viranomaisten vastauksen 18 päivänä lokakuuta 2016 päivätyllä kirjeellä.

(5) Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet lisähuomautuksia 30 päivänä marraskuuta sekä 7, 12, 21 ja 22 päivänä joulukuuta 2016.

(6) Ranskan viranomaiset ovat 27 päivänä heinäkuuta 2016 ilmoittaneet rakenneuudistustukea koskevan menettelyn rinnalla komissiolle 3,3 miljardin euron pelastamistuesta Areva-konsernin hyväksi kahden lainan muodossa. Toinen lainoista, joka on suuruudeltaan 2 miljardia euroa, myönnetään emoyhtiö Areva SA:lle ja toinen, suuruudeltaan 1,3 miljardia euroa, kokonaan emoyhtiön omistuksessa olevalle tytäryhtiölle Nouvel Arevalle ([3]). Lainat on tarkoitus muuttaa näiden kahden yksikön pääomaksi tämän päätöksen kohteena olevien pääomanlisäysten yhteydessä. Pelastustukea koskevasta ilmoituksesta, joka on kirjattu numerolla SA.46077, tehdään erillinen päätös.

([1]) EUVL C 301, 19.8.2016, s. 2.
([2]) Ks. alaviite 1.
([3]) Tämä yksikkö on kuvattu tämän päätöksen johdanto-osan 33 kappaleessa.

2. TUEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

2.1 Tuensaaja ja tausta

2.1.1 *Areva-konsernin esittely*

(7) Areva-konserni on pörssiyhtiö, josta 86,52 prosenttia on suoraan tai välillisesti Ranskan valtion määräysvallassa. Emoyhtiö Areva SA:sta on valtion hallussa suoraan 28,83 prosenttia ja välillisesti 54,37 prosenttia Ranskan atomienergiakomission, jäljempänä 'CEA' (Commissariat à l'énergie atomique), kautta ja 3,32 prosenttia Bpifrance Participations -yhtiön kautta. Areva SA:n määräysvallan prosentuaaliset osuudet Areva-konsernin eri tytäryhtiöissä on esitetty jäljempänä kaaviossa 2.

(8) Areva-konserni harjoittaa ydinvoimamarkkinoilla liiketoimintaa, joka kattaa koko tuotantoketjun ja jakautuu neljään osa-alueeseen:

a) louhinta (uraanin etsintä, kaivoshankkeiden valmistelu, louhinta ja kaivosten sulkeminen), jonka osuus oli 18 prosenttia Arevan liikevaihdosta vuonna 2015;

b) ydinpolttoainekierron alkupää (uraanin konversio ja rikastus, ydinpolttoaineen suunnittelu ja valmistus), jonka osuus oli 28 prosenttia Arevan liikevaihdosta vuonna 2015;

c) ydinpolttoainekierron loppupää (ydinjätteiden käsittely ja kierrätys sekaoksidipolttoaineena ([4]), polttoainelogistiikka, ydinvoimaloiden käytöstäpoisto ja palvelut), jonka osuus oli 19 prosenttia Arevan liikevaihdosta vuonna 2015;

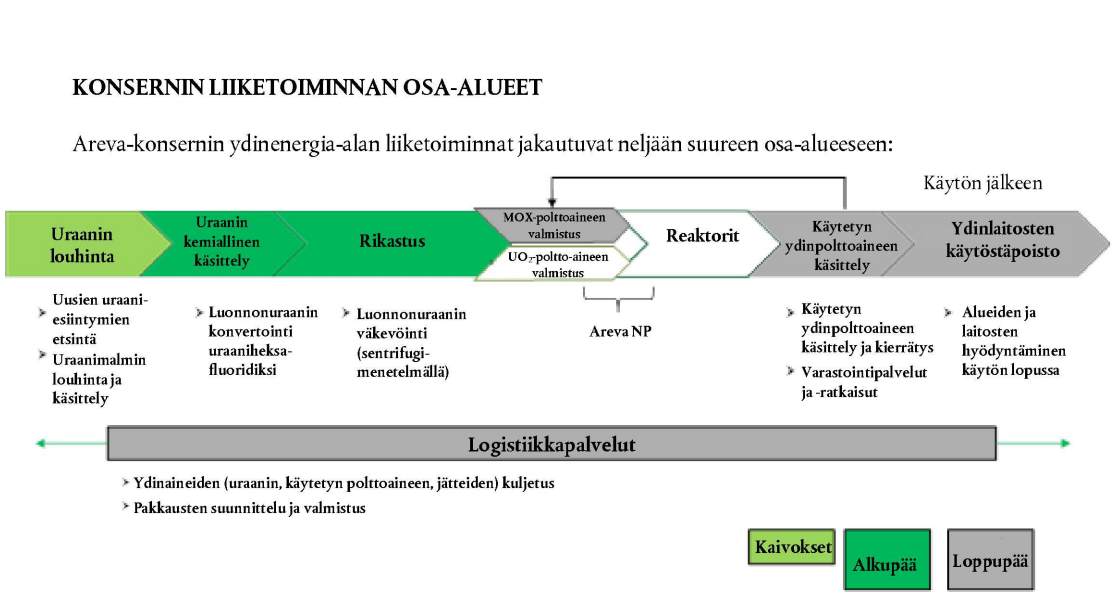
d) reaktorit ja niihin liittyvät palvelut (ydinreaktorien suunnittelu, valmistus ja huolto, myös reaktorit ydinkäyttöisiin aluksiin, ja muut toissijaiset toiminnat, kuten säteilymittaukset), joiden osuus oli 34 prosenttia Arevan liikevaihdosta vuonna 2015.

(9) Uusiutuvat energialähteet ovat vähemmän merkittävä liiketoiminnan osa-alue, jota rationalisoidaan parhaillaan. Sen osuus oli alle 1 prosenttia Arevan liikevaihdosta vuonna 2015.

(10) Yksinkertaistettuna nämä neljä osa-aluetta vastaavat kahta suurta liiketoimintakokonaisuutta, jotka yhtiön historiassa erottuvat toisistaan ja täydentävät toisiaan: i) ydinpolttoainekierron hallinta, johon kuuluu louhinta sekä polttoainekierron alku- ja loppupää, sekä ii) reaktoriliiketoiminta. Ensimmäisen näistä liiketoimintakokonaisuuksista kehitti Cogema ja toisen Framatome, ennen kuin yhtiöt fuusioituvat vuonna 2001 Areva-konserniksi.

Kaavio 1

Areva-konsernin liiketoiminnat

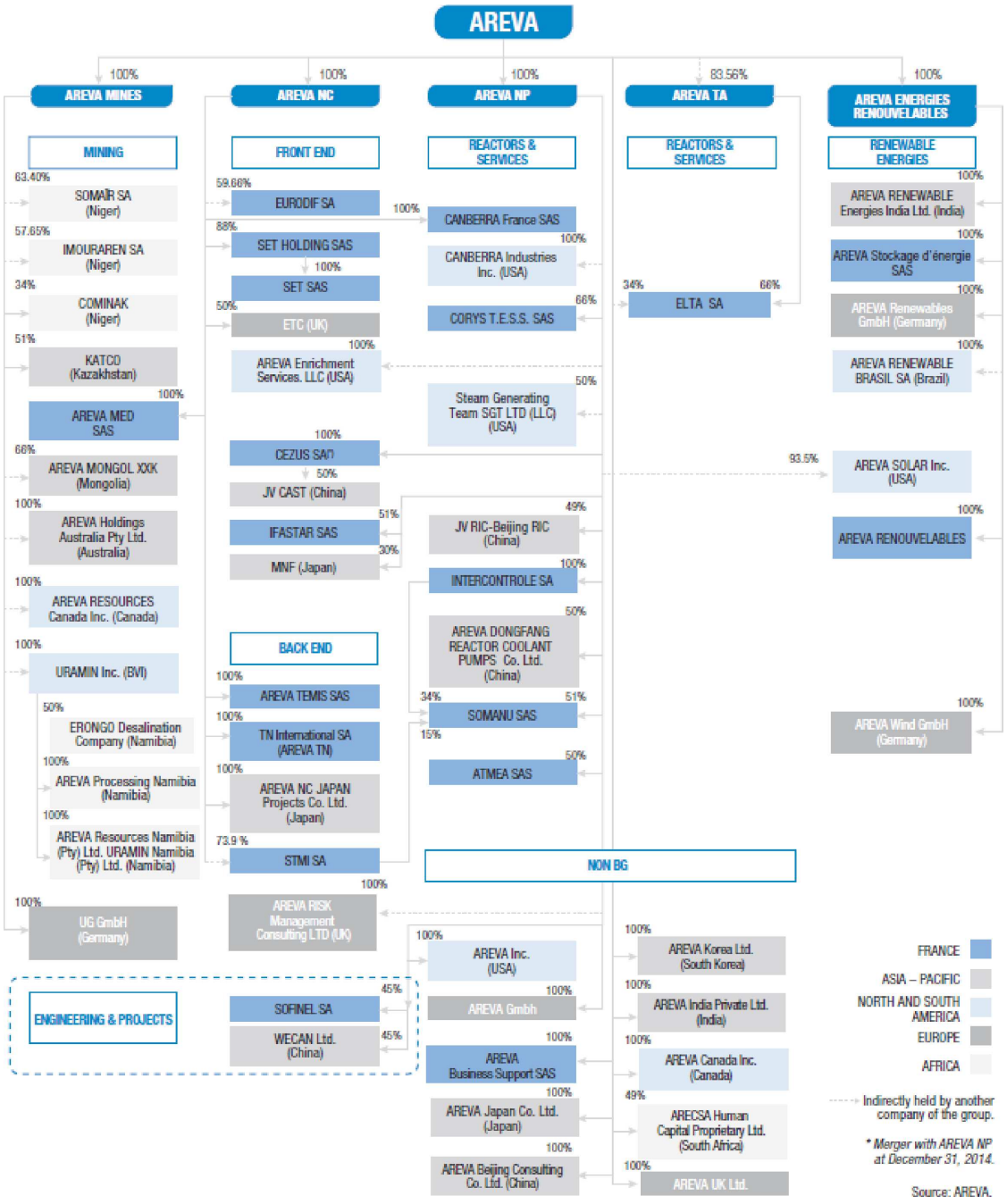

([4]) Ydinreaktorista poistettu käytetty polttoaine sisältää 94–95 prosenttia (köyhdytettyä) uraania ja 1 prosentin plutoniumia; molemmat voidaan kierrättää ydinvoimaloiden tuoreeksi sekaoksidipolttoaineeksi (Mixed Oxyde Fuel, MOX).

(11) Nämä kaksi liiketoimintakokonaisuutta erotetaan edelleen toisistaan fuusion jälkeisen Areva-konsernin organisaatiokaaviossa (kaavio nro 2). Reaktoriliiketoiminta kuuluu Areva Nuclear Power -tytäryhtiölle, jäljempänä 'Areva NP', (ja ydinkäyttöisten alusten osalta Société Technique pour l'Energie Atomique -yhtiölle, jäljempänä 'Areva TA'), kun taas ydinpolttoainekiertoon liittyvä liiketoiminta on jaettu siten, että Areva Nuclear Cycle -yhtiö, jäljempänä 'Areva NC', huolehtii polttoainekierron alku- ja loppupäästä ja Areva Mines -tytäryhtiö kaivosliiketoiminnasta. Vaikka ydinpolttoaine-elementtien valmistus on yhteydessä ydinpolttoainekiertoon, se on liitetty Areva NP:hen polttoaine-elementtien ja reaktorien suunnittelun voimakkaan synergian vuoksi ([5]).

Kaavio 2

Areva-konsernin yksinkertaistettu organisaatiokaavio 31.12.2014

([5]) Jäljempänä päätöksessä reaktoriliiketoiminta käsittää myös polttoaine-elementtien valmistuksen, jollei toisin ilmoiteta.

(12) Areva-konsernissa oli 39 537 työntekijää 31 päivänä joulukuuta 2015. Vuonna 2015 konsernin kokonaisliikevaihto oli 8,2 miljardia euroa, kun se oli 8,3 miljardia euroa vuonna 2014. Myytävänä olevia pitkäaikaisia omaisuuseriä ja lopetettuja toimintoja koskevan kansainvälisen tilinpäätösstandardin IFRS 5 mukaisesti ([6]) julkaistu Areva-konsernin liikevaihto oli 4,2 miljardia euroa.

2.1.2 *Areva-konsernin vaikeudet*

(13) Areva-konsernin vaikeudet johtuvat ensinnäkin ydinvoimamarkkinoiden voimakkaasta muutoksesta sekä talous- ja rahoitustilanteen huonontumisesta vuoden 2008 jälkeen. Areva-konsernille on lisäksi aiheutunut muutamasta teollisuushankkeesta huomattavia tappioita. Sen kannattavuus on heikentynyt myös joidenkin yritysostojen ja eräiden liiketoimintojen kehittämisen jälkeen.

(14) Ensin mainitun syyn osalta todettakoon, että Fukushiman onnettomuus vuonna 2011 muutti nopeasti ydinvoimamarkkinoiden suhdannetta. Onnettomuuspäivän jälkeen joidenkin reaktorien toiminta on pysäytetty, ja esimerkiksi Saksa ja Sveitsi ovat päättäneet luopua ydinvoimasta. Lisäksi uusia voimalahankkeita on lykätty esimerkiksi Kiinassa. Tämä on vaikuttanut sekä polttoaine- että reaktorimarkkinoihin, mikä on heikentänyt Areva-konsernin tulosta.

(15) Pitkän aikavälin rahoituslähteiden ehtyminen vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen ja voimassa olevat uudet vakavaraisuussäännökset ovat voineet lisäksi vaikeuttaa ydinvoimaloiden kaltaisten pääomavaltaisten hankkeiden rahoitusta.

(16) Markkinoiden supistuminen ja tästä aiheutuva ylikapasiteetti ovat lisäksi osuneet ajankohtaan, jolloin Areva-konserni oli päättänyt tehdä nykyaikaistamisinvestointeja ja sen liiketoiminnan kulut olivat kasvussa. Tämä tilanne on vaikuttanut suoraan Arevan rahavirtaan ja pakottanut konsernin ottamaan velkaa lyhyen aikavälin liiketoimintojensa rahoittamiseksi. Samaan aikaan Areva-konserni on markkinanäkymien heikentymisen vuoksi joutunut tekemään alaskirjauksia.

(17) Toiseksi mainitun syyn osalta todettakoon, että Areva-konsernille on koitunut huomattavia tappioita joistakin teollisuushankkeista ja varsinkin viimeisimmän sukupolven ydinvoimalan rakentamisesta asiakkaalleen TVO:lle Suomen Olkiluotoon, jäljempänä 'OL3-hanke'.

(18) Hanketta johtaa vuonna 2003 muodostettu konsortio, johon kuuluvat Areva-konserni Areva NP:n ja sen tytäryhtiön Areva GMbH:n välityksellä sekä Siemens. Rakennustyömaa on viivästynyt yhteensä noin yhdeksällä vuodella, ja lisäkustannuksista koituu Areva-konsernille hankkeen lopussa noin 5,5 miljardin euron tappiot ([7]). Areva-konserni on antanut emoyhtiönsä Areva SA:n välityksellä asiakkaalleen TVO:lle vastuutakuun, jonka voimassaolo ja soveltamisala ovat kuitenkin Ranskan viranomaisten mukaan herättäneet kysymyksiä.

(19) OL3-hanketta koskeva riita-asia on vireillä välitystuomioistuimessa konsortion ja TVO:n välillä; kumpikin osapuoli väittää työmaan huomattavien viivästysten ja lisäkustannusten johtuvan toisesta osapuolesta. Osapuolet vaativat toisiltaan useiden miljardien eurojen vahingonkorvauksia. […] (*).

(20) Konsortio ja TVO olivat aloittaneet neuvottelut kokonaissopimuksesta, jossa alustavaksi luovutuspäiväksi ([8]) asetettiin sopimusteitse […] ja jonka oli määrä lopettaa riita-asian käsittely välitystuomioistuimessa […] ([9]). […].

(21) Ranskan viranomaiset ovat myös esittäneet yksityiskohtaisen selvityksen tappioista, jotka liittyvät RJH-hankkeeseen (Réacteur Jules Horowitz – CEA:n Cadarachen keskuksessa rakenteilla oleva koereaktorihanke) ja […] -hankkeeseen ([…] voimalan […] reaktorin ajantasaistaminen) ja joita on aiheutunut tähän mennessä useita satoja miljoonia euroja.

([6]) Koska Areva NP:n, Areva TA:n ja Canberran liiketoiminnoista kuitenkin luovutaan lähiaikoina, ne eivät ole mukana Areva-konsernin vuoden 2015 konsolidoidussa liikevaihdossa.
([7]) Vuoden 2015 lopun arvio.
(*) Luottamuksellinen tieto.
([8]) Sopimuksessa Provisional Take Over Date. Se tarkoittaa päivämäärää, jona sopimuksen mukaiset käytettävyys- ja suoritusehdot on täytetty ja asiakas ottaa voimalan vastaan ja käynnistää tuotannon.
([9]) Eriyttäminen tarkoittaa toimenpidettä, jonka tarkoituksena on erottaa myytävästä yrityksestä myynnin piiriin kuulumattomat omaisuuserät tai liiketoiminnat ja antaa niille tarvittaessa oikeudellinen ja operatiivinen itsenäisyys, jota niillä ei aiemmin ollut. […].

(22) Kolmanneksi mainitusta syystä on todettava, että Areva-konsernin taloudellista vakautta ovat horjuttaneet myös kannattamattomat yritysostot ja kehittämishankkeet erityisesti kaivostoiminnan (esimerkiksi Uramin-yhtiön ostosta aiheutui lähes […] euron tappiot) ja uusiutuvien energialähteiden aloilla.

(23) Kaikkien edellä mainittujen syiden vuoksi Areva-konsernille on aiheutunut merkittävästi tappioita, joiden kokonaismäärä oli tilivuosina 2011–2015 yli 9 miljardia euroa. Rahoittaakseen nämä tappiot ja tuotantolaitostensa nykyaikaistamisen edellyttämät investoinnit ([10]), Areva-konserni on ottanut velkaa sekä pankeilta, jäljempänä 'pankkivelka', että pääomamarkkinoilta, jäljempänä 'obligaatiovelka'. Vuoden 2016 alussa otettiin uusia pankkiluottoja, minkä jälkeen Arevan velka nousi 5 päivänä tammikuuta 2016 yhteensä 9,4 miljardiin euroon ([11]), josta 6,0 miljardia oli obligaatiovelkaa.

(24) Kun otetaan huomioon Areva-konsernin tuottonäkymät, Arevan pääomarakenne ei mahdollista velanhoitoa, minkä vuoksi Ranskan viranomaiset ovat aloittaneet Areva-konsernin kanssa mittavan rakenneuudistuksen.

2.2 **Areva-konsernin rakenneuudistussuunnitelma**

(25) Ranskan viranomaiset esittivät 29 päivänä huhtikuuta 2016 päivätyssä ilmoituksessaan rakenneuudistussuunnitelman, jota toteutetaan marraskuusta 2014 joulukuuhun 2019, jäljempänä 'rakenneuudistusjakso', ja jonka tarkoituksena on palauttaa Areva-konsernin kilpailukyky ja tervehdyttää sen rahoitusrakenne. Suunnitelman mukaan Areva-konsernin liiketoiminnan painopiste palautetaan ydinpolttoainekiertoon. Rakenneuudistussuunnitelmaa täydennetään tuotantorakenteen uudistuksella, joka toteutetaan tulos- ja kilpailukykysuunnitelman mukaisesti. Tämän suunnitelman tavoitteena on saada aikaan 500 miljoonan euron vuotuiset kustannussäästöt vuoteen 2018 mennessä. Rakenneuudistussuunnitelmaa täydennetään myös merkittävällä rahoitusrakenteen uudistuksella, jonka yhteydessä muun muassa vahvistetaan Areva-konsernin pääomapohjaa.

2.2.1 *Liiketoiminnan painopisteen palauttaminen ydinpolttoainekiertoon*

(26) Liiketoiminnan painopisteen palauttaminen ydinpolttoainekiertoon toteutetaan siten, että i) luovutaan Areva-konsernin muista liiketoiminnoista, ii) perustetaan uusi oikeudellinen yksikkö, Nouvel Areva, johon polttoainekiertoon liittyvä liiketoiminta siirretään, ja iii) eräät nykyiset velat erotetaan ja siirretään emoyhtiö Areva SA:han.

2.2.1.1 Areva-konsernin toteuttamat tai suunnittelemat liiketoimintojen luovutukset

(27) Luovutuksen kohteena ovat seuraavat tytäryhtiöt ja liiketoiminnat:

a) Areva SA:n kokonaan omistaman tytäryhtiön Areva NP:n nykyinen liiketoiminta;

b) Areva TA, josta Areva SA omistaa suoraan tai välillisesti 83,58 prosenttia. Koska ydinkäyttövoimaa koskeva Areva TA:n liiketoiminta on arkaluonteista, Areva-konsernin osuus yhtiössä on luovutettu julkisten osakkaiden muodostamalle konsortiolle (Ranskan valtio, CEA ja ranskalainen puolustusalan yritys DCNS). Kaupan osapuolet allekirjoittivat liiketoimintojen luovutusta koskevan sopimuksen 15 päivänä joulukuuta 2016. Areva TA:n myynti ei koske sen tytäryhtiötä Eltaa, joka myydään erikseen;

c) Canberra, jonka osakkeet Areva-konserni omistaa kokonaan: tämän tytäryhtiön myynti toteutui 1 päivänä heinäkuuta 2016;

d) muut vähemmän tärkeät liiketoiminnan luovutukset koskevat muun muassa avaruusteollisuuden sähköjärjestelmiin erikoistunutta Elta-tytäryhtiötä (josta Areva TA omistaa 66 prosenttia ja Areva SA 34 prosenttia) […].

(28) Areva-konserni aikoo lisäksi lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä irrottautua käytännössä kaikista liiketoiminnoistaan, jotka liittyvät uusiutuviin energialähteisiin ja energian varastointiin. Merituulivoimaan erikoistunut Adwen-yhtiö myydään lähitulevaisuudessa espanjalaiselle Gamesa-konsernille. Kelluvien tuuliturbiinien alalla […]. Biomassa-alalla […]. Keskittävään aurinkoenergiaan liittyvän liiketoimintansa Areva-konserni päätti vuonna 2014 lopettaa asteittain, kunhan meneillään olevat hankkeet saadaan päätökseen. Areva-konsernilla on vielä vähemmistöosakkuus yhtiössä, joka kehittää energian varastoinnissa käytettävää elektrolyysitekniikkaa, sekä virtausakkuja ja vetypolttokennoja koskevassa pienimuotoisessa tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa.

([10]) Areva-konserni on esimerkiksi alkanut uudenaikaistaa konversio- ja rikastuslaitoksiaan Comurhex II ja Georges Besse II.
([11]) Tämä luku vastaa Areva-konsernin bruttovelkaa eli velkaa, jossa ei ole huomioitu lyhyellä aikavälillä käytettävissä olevaa rahavirtaa.

(29) Areva NP:n tähän mennessä harjoittamien liiketoimintojen luovutus tapahtuu erityisjärjestelyin ja tietyin ehdoin, jotka esitetään Electricité de Francen, jäljempänä 'EDF', ja Areva-konsernin 15 päivänä marraskuuta 2016 allekirjoittamassa osakkeidenostosopimuksessa (share purchase agreement).

(30) Ensinnäkin on sovittu, että EDF suojataan joiltakin riskeiltä, joita Areva NP:hen tällä hetkellä liittyy. Riskit koskevat ennen kaikkea OL3-hankkeen jatkoa mutta myös poikkeamia, joita on havaittu Areva NP:n muun muassa Le Creusot'n, Jeumontin ja Saint-Marcelin tuotantopaikoilla valmistamien laitteistojen työnkulkua koskevissa asiakirjoissa, jäljempänä 'komponenttisopimukset'. Tätä varten Areva ja EDF ovat päättäneet turvautua liiketoimintasiirtoon (drop down): siinä Areva NP:n pääliiketoiminta siirretään uuteen yksikköön, jäljempänä 'Nouvel Areva NP', joka on määrä myydä EDF:lle. OL3-hanketta koskevan sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvät liiketoiminnat säilyvät aiemmalla Areva NP:llä ja sen kautta Areva SA -emoyhtiöllä, […] ([12]).

(31) Myynti toteutuu lisäksi vain, jos tietyt ehdot täyttyvät. Niissä edellytetään muun muassa, ettei […] Flamanville 3 -hankkeessa ilmene poikkeamia, jotka lisäävät huomattavasti sen kustannuksia tai viivästävät merkittävästi sen toteutusta. […] paineastiaa varten laaditaan […] erityinen validointiohjelma, koska vuonna 2014 havaittiin Flamanville 3 -voimalan osaa vastaavaa osaa koskevissa kokeissa sääntöjenvastaisia arvoja, jotka johtuvat odotettua suuremmasta hiilipitoisuudesta, jäljempänä 'hiilen segregoituminen'. Areva-konserni ja EDF ovat ehdottaneet lisätoimenpiteitä, jäljempänä 'lujuusanalyysiohjelma', tarkoituksenaan antaa lisätakeita sen osoittamiseksi, että paineastia on luotettava ja turvallinen hiilen segregoitumisongelmasta huolimatta. Ydinturvallisuusviranomainen, jäljempänä 'ASN' (Autorité de Sûreté Nucléaire), on hyväksynyt nämä muutokset ([13]). Lujuusanalyysiohjelmaan sisältyviä testejä jatkettiin vuoden 2016 loppuun. Areva-konserni ja EDF antoivat 16 päivänä joulukuuta 2016 testejä koskevan loppuraportin ASN:lle, joka arvioi tarvitsevansa viisi kuukautta aikaa tulosten analysointiin ja lopullisten päätelmiensä julkaisemiseen.

(32) Alkuperäisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan Nouvel Arevalle jää strateginen 15 prosentin osakkuus Nouvel Areva NP:ssä. Ranskan viranomaiset ovat kuitenkin vastanneet komission perusteellisen tutkintansa yhteydessä esittämiin epäilyihin sitoutumalla siihen, että Areva-konserni divestoi reaktoriliiketoiminnan kokonaan, mikä tarkoittaa, ettei Areva SA:lla ja Nouvel Arevalla ole enää mitään pääomayhteyttä Nouvel Areva NP:hen komissiolle ilmoitetun rakenneuudistussuunnitelman jälkeen.

2.2.1.2 Ydinpolttoainekiertoon liittyvien liiketoimintojen yhtiöittäminen

(33) Areva-konserni on perustanut Nouvel Areva -yhtiön, joka on nykyisin kokonaan Areva SA:n omistuksessa ja johon siirretään

a) kaikki ydinpolttoainekiertoon liittyvät Areva-konsernin omaisuuserät eli seuraavat liiketoiminnat: kaivostoiminta, kemialliset prosessit, rikastaminen, ydinvoimaloiden käytöstäpoisto, kierrätys ja polttoainekierron suunnittelu, sekä Areva NC:n ja Areva Minesin osakkeet myytäviä omaisuuseriä lukuun ottamatta;

b) joukkovelkakirjat ja konsernin sisäinen velka.

(34) Areva SA:n omaisuuserien osittaista siirtoa Nouvel Arevaan koskeva sopimus allekirjoitettiin 30 päivänä elokuuta 2016, ja kaikkien Nouvel Arevaan siirrettävien joukkovelkakirjojen haltijoiden suostumus saatiin 27 päivänä syyskuuta 2016. Nouvel Arevan perustaminen hyväksyttiin Areva SA:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 3 päivänä marraskuuta 2016.

(35) Ranskan valtion ja joidenkin ulkopuolisten sijoittajien on määrä korottaa uuden yksikön pääomaa 3 miljardilla eurolla. Ranskan valtion osuus tästä on 2,5 miljardia euroa ja ulkopuolisten sijoittajien osuus 500 miljoonaa euroa. Koska Nouvel Arevan osakkeiden arvoksi on ennen kauppaa määritetty 2 miljardia euroa, yksikön pääoman omistukset jakautuvat operaation jälkeen suuruusjärjestyksessä seuraavasti: Areva SA:n osuus 40 prosenttia, Ranskan valtion suora osuus 50 prosenttia ja ulkopuolisten sijoittajien osuus 10 prosenttia.

([12]) […].
([13]) Ks. EDF:n ja Areva-konsernin lehdistötiedote, 13.4.2016: https://www.edf.fr/en/edf/flamanville-epr-advancement-of-reactor-vessel-testing-programme-areva ja http://www.areva.com/EN/news-10753/flamanville-epr-advancement-of-reactor-vessel-testing-programme.html

2.2.1.3 Joidenkin Areva-konsernin velkojen ryhmittäminen erilleen

(36) Rakenneuudistussuunnitelman mukaan OL3-hankkeeseen ja […] liittyvät riskit kantaa suoraan tai Areva NP:n välityksellä nykyinen emoyhtiö, Areva SA. Lisäksi Areva-konsernin ottama pankkivelka jää Areva SA:lle, minkä lisäksi pääliiketoiminta loppuu, kun Nouvel Areva NP myydään ja polttoainekiertoon liittyvät liiketoiminnat yhtiöitetään.

2.2.2 *Tulos- ja kilpailukykysuunnitelma*

(37) Kun ydinpolttoainekierto on palautettu Areva-konsernin toiminnan painopisteeksi, konserni on alkanut toteuttaa tulos- ja kilpailukykysuunnitelmaa parantaakseen kilpailukykyään ja liiketoimintansa tuloksellisuutta.

(38) Suunnitelmaan sisältyvillä huomattavilla toimenpiteillä Nouvel Arevan on määrä saada aikaan 500 miljoonan euron vuotuiset kustannussäästöt.

(39) Tulos- ja kilpailukykysuunnitelma jakautuu neljään osaan: i) valikoidut hankinnat, ii) myyntihenkilöstön tehokkaampi hyödyntäminen, iii) tuottavuuden parantaminen (muun muassa vapaaehtoisia irtisanoutumisia koskevan suunnitelman avulla) ja iv) maltillinen palkkakehitys. Suunnitelman mukaiset ensimmäiset toimenpiteet toteutettiin vuonna 2015, ja suunnitelmaa jatkettaneen vuoteen 2018 saakka.

2.2.3 *Rahoitusrakenteen uudistus*

(40) Erityisen hataralla pohjalla oleva Areva-konsernin rahoitusrakenne vaatii uudistamista.

(41) Johdanto-osan 27 ja 28 kappaleessa lueteltujen eri tytäryhtiöiden myynnistä saatavat tuotot ovat Areva-konsernin likviditeettitarpeiden täyttämiseen käytettävä ensisijainen rahoituslähde.

(42) Areva-konserni ottaa käyttöön myös omia varojaan noin [0–2 miljardia] euroa, joka jakautuu siten, että käteisvarojen vähimmäistasoa alennetaan rakenneuudistuksen yhteydessä [0–1 miljardia] euroa ja erilaisten saamisten siirrosta saadaan [0–1 miljardia] euroa. Toimet esitetään yksityiskohtaisesti johdanto-osan 321 kappaleessa.

(43) Nämä varat eivät kuitenkaan riitä ratkaisuksi Areva-konsernin velkaantumiseen. Ranskan viranomaiset ovatkin arvioineet Areva-konsernin oman pääoman tarpeeksi 5 miljardia euroa. Areva-konsernin rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyy siis 5 miljardin euron pääomanlisäys, joka jakautuu seuraavasti:

a) Nouvel Arevaan 3 miljardia euroa, joka merkitään johdanto-osan 35 kappaleessa kuvatulla tavalla. Määrän laskennassa on otettu huomioon kaksi tavoitetta: Nouvel Arevan likviditeettitarpeiden täyttäminen vuoden 2019 loppuun ja Nouvel Arevan mahdollisuus saada jo rakenneuudistusjakson lopussa velkaantumisasteensa tasolle, joka vastaa riskiprofiililtaan investointiluokkaa, jotta se voisi saada jälleenrahoitusta markkinoilta […] ([14]).

b) Areva SA:han 2 miljardia euroa, jonka Ranskan valtio merkitsee kokonaan ja jolla on tarkoitus kattaa kyseiseen yksikköön jäävän toiminnan kustannukset (eli pääasiallisesti OL3-hankkeen kustannukset […] ja Areva-konsernin pankkivelan takaisinmaksu) ([15]).

2.3 **Ilmoitettu tuki**

(44) Ranskan viranomaiset ilmoittivat 29 päivänä huhtikuuta 2016 Ranskan valtion aikomuksesta korottaa Areva SA:n ja Nouvel Arevan pääomaa yhtenä rakenneuudistustukena yhteensä 4,5 miljardilla eurolla. Tuki on määrä rahoittaa Ranskan valtion omista varoista.

([14]) Areva-konsernin ja Ranskan viranomaisten laskelmien mukaan Nouvel Arevan S&P-suhdeluku nettovelka/käyttökate on vuoden 2019 lopussa […] ja S&P-suhdeluku liiketoiminnan rahavirta / nettovelka […].

([15]) Kustannusten tarkka määrä ja tuen määrän riittävyys niiden kattamiseen eritellään tämän päätöksen 5.2.3.2 kohdassa.

(45) Rakenneuudistustukien soveltuvuutta yhteismarkkinoille arvioidaan valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen annettujen suuntaviivojen ([16]), jäljempänä 'suuntaviivat', mukaisesti. Alustavan tutkinnan jälkeen komissio ilmoitti epäilevänsä, ettei tuki ole suuntaviivojen mukainen.

2.4 **Menettelyn aloittamiseen johtaneet syyt**

2.4.1 *Epäilyt Areva-konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumisesta rakenneuudistuksen jälkeen*

(46) Komissio asetti kyseenalaiseksi Areva-konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamista koskevan suunnitelman pohjana olevien olettamien realistisuuden.

(47) Komissio totesi, ettei Nouvel Arevan perusskenaariossa määritetty selkeästi, miten rakenneuudistuksen yhteydessä suunnitellut eri liiketoimintojen luovutukset (ja etenkin Nouvel Areva NP:n myynti) mahdollisesti vaikuttavat ydinpolttoainekiertoon liittyviin liiketoimintoihin, myös synergiaetujen menetyksen kautta. Komission mielestä oli ristiriitaista, että Ranskan viranomaisten väitteen mukaan rakenneuudistuksen yhteydessä tehdyt luovutukset heikentävät Areva-konsernin kilpailukykyä ja ovat näin ollen todellisia vastasuoritteita.

(48) Komissio korosti myös, ettei epäedullinen skenaario perustu herkkyysanalyysiin, jossa tuodaan selkeästi esiin ja asetetaan tärkeysjärjestykseen Areva-konserniin mahdollisesti vaikuttavat pääasialliset riskitekijät.

(49) Komissio ei ollut myöskään varma siitä, että Nouvel Arevasta voisi tulla jälleen pitkällä aikavälillä elinkelpoinen epäedullisessa skenaariossa, koska siinä tuotiin esiin rahoitusvaje […].

(50) Ranskan viranomaisten ilmoittamiin Areva SA:ta koskeviin ennusteisiin sisältyi puolestaan vielä liian paljon epävarmuutta, joka koskee muun muassa liiketoimintasiirtoskenaarioon sisältyviä lukuja.

2.4.2 *Epäilyt tuen oikeasuhteisuudesta*

(51) Komissio katsoi Ranskan viranomaisten ilmoittamien tietojen perusteella, että asianmukaisen vastuunjaon periaatetta on ilmeisesti noudatettu edellyttäen kuitenkin, että nykyisten vähemmistöosakkaiden kohtelusta annetaan lisätietoja.

(52) Komissio esitti sitä vastoin epäilyjä Areva-konsernin omasta rahoitusosuudesta rakenneuudistuksen kustannuksiin. Ranskan viranomaisten toimittamien ennusteiden perusteella Areva-konserni vaikutti kykenevän periaatteessa rahoittamaan rakenneuudistuksensa kustannuksista yli 50 prosenttia. Sen yhteenlaskettu oma rahoitusosuus oli kuitenkin [9–11 miljardia] euroa suurempi kuin arvioitu rahoitustarve [8–9 miljardia] euroa, eikä tätä eroa ollut asianmukaisesti perusteltu. Lisäksi useat oman rahoitusosuuden lähteet, kuten suunnitellut eri liiketoimintojen luovutukset tai ulkopuolisten sijoittajien osallistuminen Nouvel Arevan pääomanlisäykseen, vaikuttivat vielä liian epävarmoilta, jotta niitä olisi voitu pitää "todellisina ja konkreettisina".

2.4.3 *Kilpailun vääristymistä rajoittavia toimenpiteitä koskevat epäilyt*

(53) Komissio katsoi, että Areva-konsernin toteuttamat erilaiset täydelliset tai osittaiset liiketoimintojen luovutukset supistivat sen liiketoiminta-alaa huomattavasti eli noin 50 prosenttia, kun mittareina käytetään konsolidoitua liikevaihtoa tai työntekijöiden lukumäärää. Liiketoimintojen luovutusten aiheuttama kilpailuvaikutus ei kuitenkaan käynyt selvästi ilmi.

(54) Komissio katsoikin, ettei kaikkia liiketoiminnan luovutuksia voida pitää samanarvoisina. Areva TA:n ja Canberran kaltaisten suhteellisen pienten tytäryhtiöiden myynti ei vaikuttanut olevan yhteismitallista suunnitellun tuen laajuuden kanssa.

(55) Nouvel Areva NP:n osittainen myynti vaikutti sen sijaan laajuudeltaan vastaavan tukea mutta ei ilmeisesti koske suoraan markkinoita, joilla Areva-konsernilla olisi huomattava asema rakenneuudistuksen jälkeen. Komissio epäili siis kahta olettamusta, joiden avulla Ranskan viranomaiset vakuuttivat, että kyseessä oli todellakin kilpailua edistävä toimenpide: ensinnäkin, että reaktoriliiketoiminnan ja polttoainekiertoon liittyvän liiketoiminnan välillä on voimakasta synergiaa, jonka ansiosta konserni sai etua integroitumisesta ydinvoimamarkkinoilla; toiseksi, että Areva-konserni oli menettämässä tästä johtuvat synergiaedut luopumalla tytäryhtiöstään Nouvel Areva NP:stä.

([16]) EUVL C 249, 31.7.2014, s. 1.

(56) Komissio huomautti varsinkin toisesta olettamuksesta, että EDF:n ja Areva-konsernin 20 päivänä heinäkuuta 2015 allekirjoittaman sopimuspöytäkirjan nojalla molemmat konsernit vaikuttivat saavan sopimusteitse takaisin ne synergiaedut, jotka olivat siihen asti olleet rakenteellisia.

(57) Näiden syiden takia komissio epäili Nouvel Areva NP:n myynnin vaikutusta Areva-konsernin kilpailuasemaan markkinoilla rakenneuudistuksen jälkeen ja siis tämän vastasuoritteen riittävyyttä.

(58) Lopuksi komissio ihmetteli vielä Ranskan kantaa, jossa kieltäydytään antamasta suuntaviivoihin sisällytetty sitoumus olla käyttämättä rakenneuudistustukea osakkuuksien hankintaan.

3. **KOLMANSIEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET**

3.1 **Areva-konserni**

(59) Areva-konserni tukee täysin Ranskan viranomaisten 12 päivänä syyskuuta 2016 antamia vastauksia, joiden laatimiseen konserni on osallistunutkin.

(60) Komission esittämien epäilysten suhteen Areva-konserni korostaa lähinnä seuraavia kohtia:

a) Areva-konserni ilmoittaa luottavansa rakenneuudistetun Areva-konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen nykyaikaistettujen tuotantovälineiden ja energian kysynnän odotetun kasvun kannattelemana.

b) Nouvel Areva NP:n myynti EDF:lle on riittävä vastasuorite. Se vaikuttaa erittäin haitallisesti rakenneuudistetun Areva-konsernin kilpailukykyyn: sen lisäksi, että liikevaihto pienenee 50 prosentilla, tämä toimi aiheuttaa i) konsernin vetääntymisen useilta markkinoilta (muun muassa ydinreaktorien rakentaminen ja ylläpito sekä polttoaine-elementtien valmistus) ja ii) synergiaetujen menettämisen, varsinkin kustannusten yhdistämisessä (esimerkiksi markkinoinnissa, polttoaine-elementteihin liittyvässä liiketoiminnassa, tutkimuksessa ja kehittämisessä sekä neuvonta- ja asiantuntijapalveluissa).

c) Osakkuuksien hankintakielto ei ole asianmukainen vastasuorite. Areva pitää nimittäin välttämättömänä, että se saa toteuttaa […] tulevalla jaksolla tai muodostaa kumppanuuksia.

(61) Areva-konserni pitää rakenneuudistustukea erittäin tärkeänä myös strategisesti Euroopan ydinenergia-alan ja talouden kannalta: Areva tarjoaa suoraan työpaikkoja, ja se on keskeinen toimija ydinenergia-alan turvaamisessa useilla ydinenergia-alan arvoketjun segmenteillä ja ratkaiseva toimija Euroopan ydinvoimalakannan moitteettoman toiminnan kannalta.

(62) Areva-konserni korostaa lopuksi rakenneuudistussuunnitelman hyvää etenemistä: i) Canberran liiketoimintojen luovutukset on saatettu päätökseen ja Areva-konserni on luopunut osakkuudestaan Adweniin (käytetty optio). ii) Joukkovelkakirjojen haltijat ovat hyväksyneet Areva SA:n omaisuuserien osittaisen siirron Nouvel Arevaan sekä obligaatiovelan samanaikaisen siirtämisen Nouvel Arevaan. Lisäksi Hinkley Point C -hankkeen hyväksyminen avaa suunnitelman moitteettoman etenemisen kannalta suotuisia kehitysnäkymiä.

3.2 **Urenco**

(63) Urenco-yhtiö on syntynyt Saksan liittotasavallan, Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisen poliittisen yhteistyön tuloksena. Yhtiö on perustettu vuonna 1970, ja se toimii ensisijaisesti uraanin rikastussegmentillä. Yhtiöllä on laitoksia kolmessa perustamismaassaan sekä Yhdysvalloissa.

(64) Urenco esittää ensin laajan yleiskatsauksen ydinpolttoainekierron arvoketjusta ja sitten kolmeen kohtaan keskittyvän perustelun: Ensinnäkin tarkasteltava tuki vahvistaa Areva-konsernia merkittävällä tavalla. Toiseksi tuen kilpailua vääristävä vaikutus kohdistuu erityisesti rikastusmarkkinoihin Urencon ja muiden tällä segmentillä toimivien kilpailijoiden vahingoksi. Näin ollen Ranskan viranomaisten ehdottamat kilpailutoimenpiteet ovat riittämättömiä ja niitä on vahvistettava.

(65) Ensimmäisestä kohdasta Urenco toteaa, että rakenneuudistussuunnitelmaan ei sisälly kapasiteetin vähentämistä millään Areva-konsernin liiketoiminta-alalla siitä huolimatta, että konsernilla on rahoitusvaikeuksia ja sen toimintamarkkinoita luonnehtii ylikapasiteetti. Nouvel Arevalla on ydinpolttoainekierrossa edelleen samat omaisuuserät kuin aiemmin, minkä ansiosta sillä on ihanteellinen tilaisuus säilyttää vahva asema markkinoilla.

(66) Tämä on sitäkin ilmeisempää, kun valtiontuella osaltaan tervehdytetään vasta perustettujen yksiköiden tasetta, jolloin aiemmat huonosta johtamisesta johtuvat ongelmat häviävät. Nouvel Areva NP:n ja Nouvel Arevan toimintamarginaali on siten palautettu niin uusien investointien, rahoituksen saatavuuden kuin neuvotteluvoiman osalta. Nouvel Arevan kilpailijoiden on sitä vastoin kannettava kokonaan aiempien investointiensa kustannukset, ja niiden kehitysmahdollisuudet riippuvat kokonaan niiden omasta liikevoitosta.

(67) Toisesta kohdasta Urenco katsoo, että kilpailu vääristyy rikastussegmentillä pysyvästi, sillä segmentille on ominaista ylikapasiteetti ja vähäinen määrä erittäin pääomavaltaisia hankkeita.

(68) Urencon mukaan maailmanlaajuinen rikastuskapasiteetti ylittää selkeästi kysynnän […]. Ylikapasiteetti on sitäkin vahingollisempaa, koska osa kysynnän kasvusta sijoittuu maihin, jotka ovat pääosin suljettuja länsimaisilta toimijoilta, kuten Kiinaan tai Venäjälle. EDF:n ydinvoimalaitoskanta muodostaa länsimaisten toimijoiden ulottuvissa olevasta kysynnästä merkittävän osan, minkä takia on ratkaisevan tärkeää, ettei EDF:n ja Areva-konsernin aiempaan tiiviimpi yhteys vähennä Urencon mahdollisuuksia käydä kauppaa EDF:n kanssa.

(69) Tarkasteltavan tuen ansiosta Areva-konserni voi lisäksi jatkaa sekaoksidipolttoaineeseen liittyvää liiketoimintaansa, vaikka sekaoksidipolttoaine ei ole yhtä kilpailukykyistä kuin rikastettu luonnonuraani. Ilman valtiontukea kyseinen liiketoiminta olisi lopetettu tai menettänyt merkityksensä, ja markkinat olisivat näin vapautuneet Areva-konsernin kilpailijoille (erityisesti suhteessa EDF:ään, jonka kysynnästä sekaoksidipolttoaine voi tyydyttää [0–25] prosenttia).

(70) Nouvel Arevan tervehdytetty tase mahdollistaa myös sen, että yritys kehittää rikastuspalvelujen kauppaa, jäljempänä 'SWU-kauppa', sillä toiminta vaatii huomattavaa rahoituksellista liikkumavaraa. Tämä markkina […] voi osaltaan vahvistaa Nouvel Arevaa suhteessa kilpailijoihin, jotka eivät saa tukea ja joiden rahoitusrakenne ei alan erittäin pääomavaltaisten hankkeiden vuoksi mahdollista tällaista riskinottoa.

(71) Lopuksi Urenco katsoo, että Nouvel Areva hyötyy jatkossakin vertikaalisesta integroitumisesta polttoainekierto-markkinoilla.

(72) Kolmanneksi Urenco korostaa, että markkinoille, joilla Areva-konserni toimii rakenneuudistuksen jälkeen, olisi ehdotettava kilpailutoimenpiteitä, varsinkin kun suurin osa kyseisistä markkinoista (louhinta, konversio ja rikastus) kärsii nykyisin ylikapasiteetista.

(73) Urenco ei ole samaa mieltä kuin Ranskan viranomaiset, joiden mukaan reaktoriliiketoiminnasta luopuminen aiheuttaa niin suuria synergiaetujen menetyksiä, että ne haittaavat polttoaineliiketoimintaa. Tällaisten synergiaetujen suhteellista merkitystä vähentää lukuisten integroimattomien ja silti menestyvien toimijoiden olemassaolo (esimerkiksi Urenco, Cameco ja KAP). Sitä paitsi synergiaeduilla on merkitystä vain polttoainetoimituksissa uusiin reaktoreihin. […].

(74) Lisäksi EDF:n ja Nouvel Arevan strateginen kumppanuus korvaa mahdollisesti menetetyt synergiaedut. Nouvel Areva säilyttääkin strategisen osakkuuden EDF:n kanssa yhteisessä tytäryhtiössä, mikä edellyttää tietyn tasoista koordinaatiota näiden kahden konsernin välillä ja voi saada EDF:n suosimaan Nouvel Arevaa. Niillä on lisäksi sama osakaskin, Ranskan valtio. Lisäksi valmistellaan yhteistyön vahvistamista, kuten komissio menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään toteaa. Lopuksi on todettava, että integroinnin purkamisen haitat kohdistuvat ensisijaisesti Nouvel Areva NP:hen, jonka on pakko muodostaa uusia myyntitiimejä polttoaine-elementtejä varten, kun taas Nouvel Areva säilyttää ydinpolttoainekierron integraation edut.

(75) Edellä sanotun perusteella Urenco ehdottaa seuraavia kilpailutoimenpiteitä:

a) EDF sitoutuu säilyttämään avoimen hankintapolitiikan kaikkiin ydinpolttoainekierron toimijoihin nähden.

b) Valtiontuki ei saa parantaa suhteettomasti Nouvel Arevan tytäryhtiön asemaa rikastustoiminnassa, joten on varmistettava, että pääomapohjan vahvistaminen pidetään erillään kyseisestä tytäryhtiöstä (esimerkiksi siten, että Georges Besse II -laitoksen rakentamiseen liittyvät velat maksetaan takaisin ainoastaan kyseiseen liiketoimintaan liittyvistä rahavirroista).

c) Nouvel Arevaa kielletään kasvattamasta Georges Besse II -laitoksen kapasiteettia ainakin rakenneuudistusjakson aikana, kuitenkin siten, että Areva-konserni pystyy täyttämään velvoitteensa […] […] ([17]) puitteissa.

d) Nouvel Areva vähentää sekaoksidipolttoaineen tuotantokapasiteettiaan eikä käytä palautettua likviditeettiään kehittääkseen SWU-kauppaan liittyvää liiketoimintaansa.

(76) Urenco toivoo myös, että Ranskan viranomaiset tutkivat muita, kaikille segmenteille yhteisiä kilpailutoimenpiteitä, esimerkiksi jonkin liiketoiminnan myyntiä markkinatulokkaalle, jotta Nouvel Arevan integroitumisesta polttoaine-kiertoliiketoimintaan saatavia synergiaetuja voidaan vähentää. Lopuksi Urenco korostaa, kuinka tärkeää on noudattaa yritysten ostokieltoa rakenneuudistusjakson aikana, ellei osoiteta, että hankinta on välttämätön Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamiseksi.

3.3 **TVO**

(77) TVO on suomalainen sähköntuotantoyhtiö, joka on perustettu vuonna 1969 ja on muiden suomalaisten sähköyhtiöiden ja teollisuusyritysten omistuksessa. TVO on OL3-laitoksen tuleva omistaja. OL3 on European Pressure Reactor -tekniikkaan, jäljempänä 'EPR', perustuva ydinvoimalaitos, joka on vielä rakennusvaiheessa. Kyseisen voimalaitoksen rakentamissopimus […] tehtiin konsortion kanssa 18 päivänä joulukuuta 2003. Alun perin sovittu luovutuspäivä oli 30 päivänä huhtikuuta 2009. Lukuisten viivästysten jälkeen konsortio on nyt ilmoittanut luovutusajankohdaksi joulukuun 2018.

(78) TVO korostaa OL3-reaktorin tärkeyttä Suomen ja Euroopan energia-alalle. Kun OL3 saadaan käyttöön, sen on tarkoitus tuottaa 9 prosentin osuus Suomen kokonaissähköntuotannosta vuoteen 2020 mennessä ja vastata 14 prosenttiin sähkön kokonaiskysynnästä, minkä ansiosta Suomen energiaomavaraisuus paranee. OL3 on myös pioneerihanke, jonka oli tarkoitus enteillä ydinteollisuuden renessanssia.

(79) OL3-hanke on toteutuksensa viimeisessä vaiheessa. Laitoksen ulkotyöt on saatu lähes päätökseen, mutta laitoksen sisällä on vielä kesken joitakin rakennus- ja asennustöitä, jotka koskevat varsinkin ydinsaareketta (reaktoria). Työmaalla työskentelee noin 2 400 työntekijää. TVO korostaa, että OL3-hanke on nyt saatu ratkaisevaan vaiheeseen, joka on käyttöönottoprosessi ja jonka jälkeen on vuorossa alustava luovutuspäivä. Tämä vaihe edellyttää jatkuvaa tuke konsortiolta, jolla on EPR-tuntemusta ja -osaamista.

(80) TVO mainitsee myös välitystuomioistuimessa vireillä olevan riita-asian, jossa TVO on konsortion vastapuolena. Konsortion vaatima kokonaismäärä on tällä hetkellä noin [0–5 miljardia] euroa, kun taas TVO:n omista kustannuksistaan ja tappioistaan vaatima määrä nousee TVO:n viimeisimpien arvioiden mukaan [0–5 miljardiin] euroon. Välitystuomioistuimessa vireillä olevan riita-asian asianosaisten vaatimat kokonaismäärät ovat siten yhteensä noin [0–10 miljardia] euroa.

(81) TVO esittää tämän jälkeen oman näkemyksensä Areva-konsernin rakenneuudistussuunnitelmasta, joka perustuu jatkossa niin sanottuun suunnitelmaan B. Suunnitelman mukaan Nouvel Areva NP siirretään EDF:ään sen jälkeen, kun siitä on erotettu OL3-hanke ja sen valmistumiseen tarvittavat varat. Tähän omaisuudenhoitoyhtiöön jätetään myös komponenttisopimukset ja osa Areva-konsernin velasta.

(82) TVO tukee yleisesti Ranskan valtion suunnitelmaa vahvistaa Areva-konsernin pääomapohjaa. TVO on kuitenkin huolissaan konsernin rakenneuudistuksen mahdollisista kielteisistä seurauksista OL3-hankkeelle. TVO epäilee erityisesti, kykeneekö omaisuudenhoitoyhtiö, johon OL3-hanke erotetaan, säilyttämään hankkeen viime vaiheen onnistumiseen tarvittavat varat. Omaisuudenhoitoyhtiöllä on nimittäin vain vähän rahavaroja maksaakseen mahdollisesti merkittävätkin velat, joiden määrää on tässä vaiheessa vaikea määrittää.

(83) Omaisuudenhoitoyhtiön rahavarat muodostuvat seuraavista: 2 miljardia euroa pääomanlisäystä, 2,5 miljardia euroa tuottoa Nouvel Areva NP:n myynnistä EDF:lle, sivutuottoja Arevan muiden kuin strategisten liiketoi-mintojen myynnistä sekä loppuosa hinnasta, joka TVO:n on vielä maksettava Areva-konsernille OL3-hankkeen

([17]) […].

viimeistelystä. Arvioiden mukaan omaisuudenhoitoyhtiön on katettava näistä varoista seuraavat kustannukset: OL3-hankkeen valmistumiskustannukset ja siihen liittyvät vakuudet, 3,4 miljardin euron pankkivelan takaisinmaksu, EDF:lle mahdollisesti annettavat vakuudet ydinvoimaloista, joiden osat tarkastetaan, ja muiden kuin strategisten omaisuuserien myyntiin liittyvät muut vakuudet; edellä mainittujen lisäksi omaisuudenhoitoyhtiön maksettavaksi lankeava määrä, enintään [0–5 miljardia] euroa, jos TVO voittaa välitystuomioistuimessa vireillä olevan riita-asian.

(84) Tämän vuoksi TVO epäilee rakenneuudistetun Areva-konsernin valmiuksia vastata OL3-hankkeeseen liittyvistä riskeistä ja erityisesti hankkeen valmistumiskustannuksista. TVO selittää, mitä vaikutuksia näillä epäilyksillä on suuntaviivojen mukaisesti laadittavaan rakenneuudistustuen analyysiin ja tarkemmin siihen, missä määrin tuki vaikuttaa yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen, Areva-konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen ja tuen ainutkertaisuuden periaatteeseen.

(85) TVO tukee ensinnäkin yhteisen edun mukaista tavoitetta koskevaa Ranskan perustelua, jossa korostetaan tuen vaikutusta varsinkin Euratomin perustamissopimuksen 2 artiklan d alakohdassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseen. TVO korostaa kuitenkin tarvetta arvioida myös sopimuksen 2 artiklan b ja c alakohtaa. TVO toteaa Euratomin perustamissopimuksen 2 artiklan c alakohdasta, että tuella autetaan hankkeen saamaan päätökseen OL3-hanke, joka on tärkeä Euroopan energia-alan kehityksen ja Pohjoismaiden energian toimitusvarmuuden kannalta. Euratomin perustamissopimuksen 2 artiklan b alakohdan mukainen ydinturvallisuustavoite edellyttää, kuten ydinturvallisuutta koskevan yleissopimuksen 11 artiklassa todetaan, että ”[k]ukin sopimuspuoli ryhtyy asianmukaisiin toimenpiteisiin varmistaakseen, että kaikkiin turvallisuuteen liittyviin toimiin kussakin ydinlaitoksessa tai kutakin ydinlaitosta varten on käytettävissä riittävä lukumäärä ammattitaitoisia henkilöitä, joilla on asianmukainen peruskoulutus sekä täydennyskoulutus koko ydinlaitoksen elinajan”. Koska TVO:n valmiudet rajoittuvat pääasiassa ydinvoimalaitosten käyttämiseen, TVO tukeutuu OL3-hankkeen toimintojen turvallisuuden varmistamisessa konsortion asiantuntemukseen. Rakenneuudistussuunnitelma, jossa OL3-hanke on tarkoitus erottaa omaisuudenhoitoyhtiöön, uhkaa johtaa siihen, että Areva-konsernin pätevää henkilökuntaa osoitetaan OL3-hankkeeseen liian vähän, Areva-konsernin back-office-tukipalvelut Ranskassa ja Saksassa menetetään, Areva-konsernin tekninen infrastruktuuri menetetään ja hankkeen alihankkijoiden kanssa aiheutuu mahdollisesti ongelmia.

(86) Toiseksi TVO epäilee, onko Areva SA:n pääomanlisäys riittävä Areva-konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseksi ja ovatko rakenneuudistussuunnitelmassa esitetyt olettamat realistisia. Toisin sanoen TVO epäilee, voidaanko tuella varmistaa Areva SA:n pitkän aikavälin elinkelpoisuus.

(87) Kolmanneksi TVO toteaa tuen ainutkertaisuuden periaatteesta, että ellei rakenneuudistussuunnitelmalla voida taata Areva-konsernin kykyä suoriutua OL3-hankkeen valmistumiseen liittyvistä velvoitteista, saattaa syntyä uusia velvoitteita uusiin viivästyksiin liittyvien vahingonkorvausten muodossa. Uuden valtiontuen hyväksyminen olisi tällöin ainutkertaisuuden periaatteen vuoksi mahdotonta.

(88) Jotta näihin epäilyksiin ja kysymyksiin voidaan vastata, TVO painottaa, että rakenneuudistussuunnitelmaan on sisällytettävä seuraavat osatekijät:

a) Operatiivisilla toimenpiteillä on varmistettava, että käytettävissä on riittävät tekniset ja henkilöstöresurssit sekä rahavarat OL3-hankkeen saattamiseksi onnistuneesti päätökseen annettuun määräaikaan mennessä ja alkuperäisessä rakentamissopimuksessa taatulla suoritustasolla ja että muista mahdollisista kustannuksista voidaan vastata takuuajan loppuun asti ja sen jälkeen.

b) Yksikölle, johon OL3-hanke sijoitetaan, on osoitettava riittävät rahavarat, jotka on varattu yksistään tähän erityishankkeeseen sen valmistumisen vielä edellyttämien kustannusten sekä Areva-konsernin ja TVO:n sopimuksista johtuvien muiden velvoitteiden kattamiseksi.

3.4 **Siemens**

(89) Siemens on yhdessä kahden Areva-konserniin kuuluvan yhtiön (Areva GmbH ja Areva NP) kanssa OL3-hanketta toteuttavan konsortion yhteistyökumppani. Vaikka Areva-konsernilla onkin vastuullaan suurin osa hankkeesta, konsortion jäsenet ovat asiakkaalleen TVO:lle yhteisvastuussa hankkeen valmistumisesta.

(90) Vaikka Siemens-konserni tukee täysin Ranskan valtion tukea Areva-konsernille, sillä on kuitenkin useita varaumia.

(91) Ensinnäkin Siemens kyseenalaistaa tuen riittävyyden Areva SA:n sitoumusten ja riskien kattamiseksi:

a) Siemens arvioi Areva-konsernin vastuun OL3-hankkeesta olevan [0–5 miljardin] ja [0–5 miljardin] euron välillä perusskenaariossa, kun taas epäedullisessa skenaariossa, jossa ovat mukana i) …] ja ii) […], vastuu voi nousta […] euroon.

b) Siemens korostaa lisäksi Areva SA:n lisävelkoja, kuten tiettyjä pankkivelkoja, joiden määrä on 3,4 miljardia euroa.

(92) Toiseksi Siemens epäilee, miten yhtiöllä, johon OL3-hanke on määrä siirtää, olisi riittävät henkilöstö-, rahoitus-, oikeudelliset ja operatiiviset resurssit, jotta se voisi saattaa hankkeen päätökseen, kun rakentamiseen kuuluvat toiminnat ja operatiiviset resurssit on määrä siirtää Nouvel Areva NP:hen, joka on tarkoitus myydä EDF:lle. Osa hankkeesta olisi lähes väistämättä ulkoistettava Nouvel Areva NP:lle, mikä voisi […].

(93) Lopuksi Siemens on huolissaan siitä, että TVO […] saattaa estää OL3:n erottamisen erilliseen yhtiöön Areva-konsernin rakenneuudistussuunnitelmassa, […].

(94) Siemensin mukaan nämä riskit voitaisiin kattaa joillain seuraavista lisäjärjestelyistä: i) Ranskan valtion lisärahoituksella, ii) OL3-hankkeeseen liittyviä lisävelkoja koskevalla valtion takauksella tai iii) Ranskan valtion sitoumuksella rahoittaa hankkeeseen liittyvä lisäpääoman tarve.

(95) Kun otetaan lopuksi huomioon Siemensin ja Areva-konsernin yhteisvastuu konsortiossa, Siemens pelkää joutuvansa vastaamaan rahoituskustannuksista, joista Areva-konserni ei pysty huolehtimaan. Se olisi Siemensin näkemyksen mukaan ristiriidassa suuntaviivojen mukaisen vastuunjaon periaatteen kanssa.

3.5 **Nimettömänä pysyttelevän kolmannen osapuolen huomautukset**

(96) Viimeinen kolmas osapuoli, joka haluaa pysyä nimettömänä, varoittaa komissiota tarkasteltavana olevan tuen aiheuttamista kilpailun vääristymistä. Kyseisen kolmannen osapuolen mukaan sekä Nouvel Areva että Nouvel Areva NP vahvistuvat rakenneuudistuksessa valtiontuen ansiosta.

(97) Valtiontukea saavat yritykset ovat ydinalan kilpailuasetelmassa erittäin edullisessa asemassa. Ydinalan kilpailutilannetta luonnehtii erittäin voimakas kilpailu ja vaatimukset asettaa yhä suurempia vakuuksia.

(98) Lisäksi nimetön kolmas osapuoli katsoo, että Nouvel Arevan ja Nouvel Areva NP:n tuleva yhteistyö luo uudelleen voimakasta synergiaa, mikä omalta osaltaan haittaa kilpailua.

4. **RANSKAN HUOMAUTUKSET**

(99) Ranskan huomautukset on esitetty neljässä osassa, jotka vastaavat menettelyn aloittamista koskevassa komission päätöksessä esitettyjä tärkeimpiä epäilyksiä. Aluksi Ranskan viranomaiset haluavat osoittaa, että ainoa toimenpide, joka voi olla valtiontukea, on Areva SA:n ja Nouvel Arevan pääomanlisäys. Sen jälkeen viranomaiset vastaavat komission epäilyksiin, jotka koskevat liiketoimintasuunnitelman taustalla olevien olettamien realistisuutta, tukimäärän oikeasuhteisuutta ja ehdotettuja kilpailutoimenpiteitä.

4.1 **Ainoastaan pääomanlisäys voi olla valtiontukea**

(100) Ranskan viranomaiset toteavat ensin Areva-konsernin mahdollisesti kolmansille myöntämästä valtiontuesta siinä tapauksessa, että konserni myy tytäryhtiöitä liian alhaiseen hintaan seuraavasti: i) asialla ei ole merkitystä tässä menettelyssä ja ii) asia lienee täysin teoreettinen, koska Areva-konsernia kannustetaan maksimoimaan liiketoimintojen luovutusten tuotto. Viranomaiset ilmoittavat myös, ettei Areva-konserni saa tukea Nouvel Areva NP:n ja Areva TA:n myynneistä, joihin liittyy tosin valtion varojen käyttöä mutta jotka toteutetaan markkinahintaan.

(101) Nouvel Areva NP:stä Ranskan viranomaiset selittävät, että EDF:ssä otetaan käyttöön erityinen hallintotapa sen varmistamiseksi, että EDF:n etuja suojellaan. Nouvel Areva NP:n hankintaa varten on osana edellä mainittua hallintotapaa perustettu varta vasten riippumattomista jäsenistä koostuva työryhmä, jonka tehtävänä on tarkastaa,

että toimi vastaa EDF:n etua, ja antaa asiasta EDF:n hallitukselle riippumaton lausunto. Työryhmässä ei ole yhtään valtion edustajaa. Työryhmä on muun muassa tilannut Société Générale -pankilta arvonmäärityksen, ja EDF teki lopullisen hankintapäätöksen tämän työryhmän työskentelyn pohjalta.

(102) Lisäksi Ranskan viranomaiset selittivät, että Areva-konsernin reaktoriliiketoiminnan hankinta EDF:lle päätettiin lopuksi hoitaa liiketoimintasiirtona. Ranskan viranomaisten mukaan liiketoimintojen uudet luovutustavat eivät vaikuta niiden arvoon, jonka asianomaiset ja heidän neuvonantajansa ovat aiempaan luovutussuunnitelmaan sisältyvän olettaman perusteella määrittäneet: 2,5 miljardia euroa yhtiön koko pääomasta. Liiketoimintojen luovutuksen oikeudellisista järjestelyistä riippumatta taloudelliset tosiseikat pysyvät EDF:n kannalta ennallaan; se ottaa vastuulleen Areva NP:n perinteisen liiketoiminnan ilman OL3-hankkeeseen liittyvää riskiä. EDF suojataan myös komponenttisopimuksiin liittyviltä riskeiltä. Näitä riskejä ei tosin ollut otettu huomioon tammikuussa 2016 tehdyssä arvonmäärityksessä, mutta osapuolten laatiman suojausjärjestelyn ansiosta arvonmäärityksen sisältöä ei ollut tarpeen muuttaa.

(103) Areva TA:n arvonmääritysprosessi on toteutettu kahdessa vaiheessa yleisimpien markkinakäytäntöjen mukaisesti: i) Areva-konserni toimitti ostajakonsortiolle tammi–toukokuussa 2016 taloudelliset, operatiiviset, oikeudelliset ja verotukselliset tiedot ja järjesti useita tapaamisia Areva TA:n johtoryhmän kanssa. ii) Sen jälkeen konsortio sai pääsyn datahuoneeseen ja voi keskustella Areva TA:n johdon kanssa kysymysten ja vastausten avulla. Tässä yhteydessä Areva-konsernin ja ostajan apuna due diligence -tarkastuksessa on ollut 12 oikeudellista ja pankkialan neuvonantajaa ja erikoisasiantuntijaa.

(104) Johdanto-osan 27 kappaleessa kuvattu ostokonsortio esitti 18 päivänä elokuuta 2016 tarjouksen, jossa Areva TA:n osakkeet arvioitiin [0–2 miljardin] euron arvoisiksi. Arvonmääritys perustuu diskontatun rahavirran menetelmään (discounted cash flows), jota on sovellettu ostajan validoimien olettamien pohjalta laadittuun liiketoimintasuunnitelmaan. Mainittu hinta otettiin 15 päivänä joulukuuta 2016 allekirjoitettuun myyntisopimukseen.

(105) Ranskan viranomaiset katsovat siten, että lopullisesti hyväksytty arvo perustuu tavanomaisen diligence-prosessin mukaisiin yleisesti hyväksyttyihin menetelmiin.

4.2 **Areva-konserni toteuttaa rakenneuudistussuunnitelman, joka palauttaa konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden**

(106) Ranskan viranomaiset esittävät aluksi Nouvel Arevan ajantasaistetun tulos- ja rahoitusennusteen. Ennuste perustuu olettamiin, joita pidetään erityisen varovaisina: i) uraanin hintaa on tarkistettu alaspäin, […], ii) louhintaliiketoiminnan ennusteita on tarkistettu alaspäin, iii) […] koskeva lisäriski on otettu huomioon, iv) kustannussäästösuunnitelmaa on vahvistettu rikastus- ja konversioliiketoiminnassa ja v) liiketoimintasiirtoon liittyvät kustannukset on vakautettu [200–900 miljoonaan] euroon ajanjaksolla 2016–2025. Myös epäedullisen skenaarion olettamia on tarkistettu alaspäin vastaavasti.

(107) Tämän jälkeen Ranskan viranomaiset vastaavat eri epäilyksiin, joita komissio esitti elinkelpoisuuden palauttamista koskevasta suunnitelmasta.

4.2.1 *Nouvel Arevan liiketoimintasuunnitelmassa otetaan huomioon liiketoimintojen suunniteltujen luovutusten seuraukset*

(108) Ranskan viranomaiset väittävät, että kun otetaan huomioon ydinteollisuuden syklien pituus, tärkeimmät synergiaetujen menetykset toteutuvat pääasiallisesti pidemmällä aikavälillä kuin mitä Areva-konsernin tulos- ja rahoitusennuste koskee (2016–2025). Nouvel Arevan tilauskirja on täyttynyt hyvin seuraavien viiden–kymmenen vuoden ajalle, mikä varmistanee tietyn pysyvyyden yhtiön markkinaosuuksien kehityksessä. Tämä piirre on kuitenkin yhteinen kaikille ydinpolttoaineiden toimittajille, sillä toimitussopimukset ovat yleensä monivuotisia, ja ovat tavallisesti voimassa viidestä kymmeneen vuotta aineesta (luonnonuraani, rikastettu tai konvertoitu uraani) ja asiakkaan luonteesta riippuen. Suunnitellut eri liiketoimintojen luovutukset ja erityisesti Nouvel Areva NP:n myynti sitä vastoin heikentävät pidemmällä aikavälillä Nouvel Arevan kilpailuasemaa.

(109) Lisäksi Areva-konserni toteuttaa tulos- ja kilpailukykysuunnitelman, jonka ansiosta konserni pystyy lyhyellä aikavälillä vaimentamaan Nouvel Areva NP:n myynnin vaikutuksia rakenteellisiin kustannuksiinsa. Nouvel Areva NP:n myynnistä johtuvia ostomäärien menetyksiä kompensoidaan suunnitelmassa siten, että tavoitellaan voittoja

hankintalähteitä monipuolistamalla. Epäedullisessa tulos- ja rahoitusennusteessa oletetaan kuitenkin, että suunnitelman tavoitteet saavutetaan vain [50–100]-prosenttisesti ja kielteinen vaikutus siis tuntuu.

4.2.2 *Herkkyysanalyysi ja strategia riskien pienentämiseksi*

(110) Ranskan viranomaiset ja Areva-konserni ovat nimenneet tärkeimmät Nouvel Arevan tulevaisuutta varjostavat riskitekijät. Ne täsmentävät, että perusskenaariokin on erittäin varovainen, eikä siten ole kovin todennäköistä, että epäedullisen skenaarion kaikki olettamat toteutuvat samanaikaisesti.

(111) Ensimmäinen näistä tekijöistä on euron ja dollarin vaihtokurssi. […]. Riskit arvioidaan kuukausittain ja niiltä suojaudutaan asteittain, jotta tulevista vastuista voidaan kattaa vähimmäisosuus. Lisäksi tietyissä liiketoiminnoissa, kuten kaivostoiminnassa, voidaan osittain hyödyntää luonnollista suojaa tätä riskiä vastaan: 50 prosenttia Nouvel Arevan kaivostuotannosta toteutetaan Kanadassa, jonka valuutta on kytköksissä dollariin.

(112) Toinen riski koskee […]. Epäedullisen skenaarion seuraukset liiketoiminnan rahavirtaan ovat kumulatiivisesti noin [0–100 miljoonaa] euroa ajanjaksolla 2016–2025. Ranskan viranomaiset täsmentävät, että Areva-konserni toteuttaa jo useita kustannusten optimointi- ja vähentämistoimia rajoittaakseen tämän riskin vaikutusta: kyseessä ovat operatiiviset parannukset, joiden tavoite on […]. Parannukset sisältyvät vuoteen 2018 asti toteutettavaan tulos- ja kilpailukykysuunnitelmaan, ja […] voitaisiin tavoitella vuoden 2018 jälkeen, jos riski toteutuu.

(113) Kolmas tunnistettu riski liittyy mahdollisen […] epäonnistumisen seurauksiin. Riski ei vaikuta Ranskan viranomaisten mielestä erityisen todennäköiseltä, sillä […]. Epäonnistuminen […] kuitenkin rasittaisi Nouvel Arevan tulosta.

(114) Nouvel Arevan tulos- ja rahoitusennusteessa on otettu vielä huomioon tietyt […] epävarmuustekijät, joiden mittavuus vaihtelee sen mukaan, onko kyse perusskenaariosta vai epäedullisesta skenaariosta. Epävarmuustekijöiden aiheuttamat riskit ovat epäedullisessa skenaariossa määrältään [1–2 miljardia] euroa ajanjaksolla 2016–2025, eli [0–1 miljardia] euroa enemmän kuin perusskenaariossa. Ranskan viranomaiset ilmoittavat seuraavista korjaustoimista, jotka voidaan toteuttaa: uudet kaupalliset tai tuottavuutta lisäävät toimenpiteet (kuten ostojen optimointi ja palkkasumman pienentäminen) tai investointisuunnitelman sopeuttaminen […].

4.2.3 *Nouvel Areva pystyy ajanjaksolla 2015–2025 hakemaan jälleenrahoitusta markkinoilta*

(115) Ranskan viranomaiset vastaavat menettelyn aloittamista koskevan komission päätöksen johdanto-osan 151 kappaleessa esitettyyn epäilykseen täsmentämällä, että perusskenaariossa Nouvel Arevan rahoitustarve toteutuu […]. Tähän päivämäärään mennessä Nouvel Arevan odotetaan kuitenkin saaneen taloudelliset tunnuslukunsa riittävän hyviksi, jotta se voi hakea rahoitusta joukkovelkakirjamarkkinoilta asettamatta kyseenalaiseksi yrityksen investointiluokkaa.

(116) Epäedullisessa skenaariossa Nouvel Arevan rahoitustarve olisi sitä vastoin […]. Ranskan viranomaiset selittävät kuitenkin, että Nouvel Areva pystyisi paikkaamaan vajeen […] ilman, että yrityksen elinkelpoisuuden palauttaminen vaarantuisi […].

4.2.4 *Areva SA:lla on käytettävissään varat, joilla se voi kattaa rahoitustarpeensa ajanjaksolla 2016–2025*

(117) Ranskan viranomaiset ovat sitoutuneet siihen, että Areva SA ei harjoita muuta kuin komissiolle ilmoitettuun rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyvää liiketoimintaa. Tältä perustalta viranomaiset katsovat, että Areva SA:lla on riittävät varat rahoitustarpeidensa kattamiseksi.

(118) Ranskan viranomaiset vahvistavat olettamansa, jotka koskevat OL3-hankkeen valmistumiskustannuksia ajanjaksolla 2017–2025. Niiden ennusteissa päädytään [0–2] miljardin euron negatiiviseen rahavirtaan kyseisellä ajanjaksolla. […].

(119) Näiden olettamien perusteella Areva SA:n liiketoimintasuunnitelmassa esitetään ajanjakson lopulla [0–500 miljoonan] euron kassaylijäämää perusskenaariossa ja [0–100 miljoonan] euron ylijäämää epäedullisessa skenaariossa. […].

4.3 **Tukitoimenpide on oikeasuhteinen ja rajoitettu välttämättömään**

4.3.1 *Asianmukainen vastuunjako toteutuu vähemmistöosakkaiden osalta*

(120) Ensin palautetaan mieliin, että merkittäviä tappiovarauksia ja alaskirjauksia on jo tehty ja että osakekurssi on historiallisen alhaisella tasolla. Aiemman johdon vastuu jää siten suurelta osin vähemmistöosakkaiden kannettavaksi niiden osakkuuden mukaan.

(121) Toiseksi Ranskan viranomaiset olettavat, että Ranskan arvopaperimarkkinaviranomainen, jäljempänä 'AMF' (Autorité des Marchés Financiers), velvoittaa valtion tekemään julkisen takaisinostotarjouksen. AMF valvoo tarkoin osakkaille tarjottavaa hintaa, millä varmistetaan, että arvonmääritysmenetelmä perustuu moniin eri kriteereihin.

4.3.2 *Areva-konsernin oman rahoitusosuuden taso on riittävä, todellinen ja konkreettinen*

(122) Kun otetaan huomioon menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 172 kappaleessa esiin tuotu mahdollinen liiallinen likviditeetti, Ranskan viranomaisten mielestä se seikka, että rakenneuudistussuunnitelman toteuttamiseksi käyttöön otetut käteisvarat ylittävät rakenneuudistuksen kustannukset, ei sinällään tarkoita, etteikö tuen määrä olisi rajattu mahdollisimman pieneksi. Suuntaviivoissahan asetetaan alaraja omalle rahoitusosuudelle, mutta niissä ei vahvisteta ylärajaa eikä matemaattista suhdetta valtiontuen määrän ja rakenneuudistuksen kustannusten välille.

(123) Toisin sanoen Ranskan viranomaiset katsovat, että seuraavien kahden erillisen oikeudellisen perusteen välillä on tehtävä selvä ero: yhtäältä tulos- ja rahoitusennusteessa edellytetty rahoitus, jotta elinkelpoisuus voidaan palauttaa, ja toisaalta valtiontuen määrän rajaaminen mahdollisimman pieneksi vaatimalla, että rakenneuudistuksen kustannuksiin osallistutaan merkittävällä omalla rahoitusosuudella. Tämä tulkinta on tuotu esiin komission päätöskäytännössä ([18]), sillä komissio on aiemmin hyväksynyt rakenneuudistuksen kustannukset ylittävän omarahoitusosuuden pitämättä tällaista liiallista likviditeettiä merkkinä siitä, ettei tukea ole rajattu mahdollisimman pieneksi.

(124) Lopuksi Ranskan viranomaiset korostavat Areva-konsernin tarvetta likviditeettipuskuriin siltä varalta, että epäedullinen skenaario toteutuu.

(125) Vastauksena Areva-konsernin omarahoitusosuuden todellisuutta ja konkreettisuutta koskeviin komission epäilyihin Ranskan viranomaiset esittävät joitakin täsmennyksiä ja palauttavat mieleen, että komissio on päätöskäytännössään ([19]) hyväksynyt omaisuuserien tulevan myynnin laskemisen omaksi rahoitusosuudeksi sillä edellytyksellä, että riippumattomat asiantuntijat ovat arvioineet omaisuuden markkina-arvon.

(126) Ranskan viranomaiset muistuttavat, että Nouvel Areva NP:n myyntiä varten yrityksen arvo on määritetty riippumattomasti, ja arviot on toimitettu komissiolle ilmoituksen yhteydessä. Ranskan viranomaiset korostavat myös seikkoja, joiden avulla voidaan vahvistaa, että Nouvel Areva NP:n myynti on todellinen: Ensinnäkin EDF on allekirjoittanut Nouvel Areva NP:n osakkeidenostosopimuksen 15 päivänä marraskuuta 2016. Toiseksi myynti on varma, vaikka siihen on liitetty lykkääviä ehtoja. Ranskan viranomaiset odottavat luottavaisina ASN:n päätelmiä Flamanville 3:n reaktoripaineastiaa koskevasta lujuusanalyysiohjelmasta, sillä kaikki ohjelmaan kuuluvat testit on tehty, eikä niissä ole EDF:n ja Areva-konsernin tietojen mukaan tullut esiin vaatimustenvastaisuuksia. Lisäksi […] TVO:n kanssa käydyissä neuvotteluissa ei ole kyseenalaistettu Nouvel Areva NP:n myyntiä; ne vaikuttavat ainoastaan sen aikatauluun.

(127) Canberran myynnistä Ranskan viranomaiset palauttavat mieliin, että se toteutuu 1 päivänä heinäkuuta 2016.

([18]) Ks. esim. komission päätös (EU) 2016/2068, annettu 29 päivänä heinäkuuta 2013, valtiontuesta SA.35611 (13/C), jonka Ranska aikoo myöntää PSA Peugeot Citroën SA -konsernin hyväksi (EUVL L 325, 30.11.2016, s. 1).

([19]) Komission päätös (EU) 2015/119, annettu 29 päivänä heinäkuuta 2014, valtiontuesta SA.36874 (2013/C) (ex 2013/N), jonka Puola aikoo myöntää yritykselle LOT Polish Airlines SA, sekä toimenpiteestä SA.36752 (2014/NN) (ex 2013/CP), jonka Puola on myöntänyt yritykselle LOT Polish Airlines SA, johdanto-osan 269 kappale (EUVL L 25, 30.1.2015, s. 1); komission päätös 2012/397/EU, annettu 24 päivänä lokakuuta 2011, valtiontuesta SA.32600 (2011/C) – Ranska – SNCF:n SeaFrance SA:lle myöntämä rakenneuudistustuki, johdanto-osan 155 kappale (EUVL L 195, 21.7.2012, s. 1).

(128) Areva TA:n myynti on viimeistelyvaiheessa, kuten käy ilmi tämän päätöksen johdanto-osan 103–105 kappaleessa olevasta yhteenvedosta.

(129) Elta-tytäryhtiöstä saatiin ECA-konsernilta yksipuolinen ostolupaus 4 päivänä elokuuta 2016, ja yhtiö myytiin 1 päivänä joulukuuta 2016 [0–10 miljoonan] euron hintaan.

(130) Areva-konsernin osakkuus tytäryhtiössään Adwenissa on tarkoitus myydä kokonaan, ja Gamesa-konsernilta on varmistettu saatavaksi vähintään 60 miljoonaa euroa. Myynti on tarkoitus toteuttaa tammikuun 2017 alussa.

(131) Sen sijaan […] myynnit eivät toteudu ennen […].

(132) Ulkopuolisten sijoittajien osallistumisesta Nouvel Arevan pääomanlisäykseen Ranskan viranomaiset ilmoittavat lopuksi, että japanilaiset konsernit JNFL ja MHI […] ovat ilmaisseet kiinnostuksensa […]. Neuvottelutilanne on seuraava. MHI- ja JNFL-konsernit ovat kumpikin esittäneet […] sitovan ostotarjouksen Nouvel Arevan 5 prosentin pääomaosuudesta, jonka arvoksi on määritetty 250 miljoonaa euroa. […].

4.4 **Areva-konserni ehdottaa toimenpiteitä, joiden ansiosta kilpailun vääristyminen voidaan rajata minimiin**

(133) Ranskan viranomaisten mukaan Nouvel Areva NP:n myynti muodostaa laajuudeltaan erityisen merkittävän vastasuoritteen, koska se merkitsee Areva-konsernin ehdotonta vetäytymistä suurelta määrältä markkinoita, joilla EDF piristää vastedes kilpailua. Areva-konserni luopuu Nouvel Areva NP:n myynnissä kolmanneksesta omaisuuseristään ja noin puolesta liikevaihdostaan. Konserni luopuu myös 15 viime vuoden aikana kehitetyn integroidun mallin mukanaan tuomista eduista, mikä merkitsee aivan erityisen merkittävää strategista suunnanmuutosta. Sen lisäksi Areva-konserni luopuu positiivisesta rahavirrasta, jota Nouvel Areva NP tällä ajanjaksolla tuottaa.

(134) Ranskan viranomaiset tukevat perustelujaan käsittelemällä yksityiskohtaisesti menettelyn aloittamista koskevassa komission päätöksessä esiin otettuja kohtia.

4.4.1 *Vastasuoritteiden määrän määrittäminen*

(135) Ranskan viranomaiset muistuttavat, että ”[k]ilpailun vääristymistä rajoittavilla toimenpiteillä pitäisi pystyä ratkaisemaan sekä moraalikatoon liittyvät ongelmat että mahdolliset vääristymät markkinoilla, joilla tuensaaja toimii”, ottamalla huomioon seikat, jotka riippuvat ”asianomaisten markkinoiden ominaispiirteistä” ([20]).

(136) Tässä tapauksessa kaikki moraalikatoon liittyvät riskit on viranomaisten mukaan suljettu pois, koska Areva-konsernin nykyiset osakkaat, joiden joukossa ensisijaisesti valtio, ovat kantaneet vastuun aiemmista tappioista varausten ja omaisuuserien alaskirjausten muodossa. Lisäksi asianomaisten markkinoiden ominaispiirteistä on todettava, että valtiontuella pikemminkin säilytetään tehokasta kilpailua kuin rajoitetaan sitä, koska suurin osa markkinoista, joilla Nouvel Areva toimii, ovat rakenteeltaan oligopolistisia, ja yhden toimijan katoaminen pahentaisi tilannetta.

(137) Ranskan viranomaisten mukaan vertailu vaihtoehtoisen skenaarion mukaiseen markkinatilanteeseen, jossa valtiontukea ei olisi, osoittaa selkeästi, että tehokas kilpailu voidaan säilyttää ainoastaan Areva-konsernin pysyessä markkinoilla.

(138) Niinpä Nouvel Areva NP:n myynti riittää paremmin kuin hyvin vastasuoritteeksi, varsinkin kun Areva-konserni menettää sen takia lyhyellä aikavälillä synergiaetuja ja keskipitkällä aikavälillä jäljempänä 4.4.2 kohdassa kuvattuja erityisen tuottoisia kehitysnäkymiä.

([20]) Suuntaviivojen 87 kohta (alleviivaus Ranskan viranomaisten lisäämä).

4.4.2 *Nouvel Areva NP:n myynti vahingoittaa pysyvästi Nouvel Arevan koko liiketoimintaa*

4.4.2.1 Liiketoiminta ydinpolttoainekierron alkupäässä

(139) Integroidulla Areva-konsernilla oli integroitua myynti- ja markkinointivoimaa. Se markkinoi luonnonuraania, konversio- ja rikastuspalveluja sekä polttoaine-elementtien suunnittelua ja valmistusta, samoin kuin näiden tuotteiden ja palveluiden kaikkia mahdollisia yhdistelmiä. Polttoaine-elementtien myynti oli integroitu ydinpolttoainekierron alkupäähän, mikä antoi Areva-konsernille merkittävän tiedollisen ja kaupallisen edun. Sähkölaitoksilla on yleensä vain yksi ostaja polttoaine-elementtien hankintaa varten. Koska polttoaine-elementit ovat vaikeasti vaihdettavissa keskenään, elementtien toimittaja on sähkölaitoksen väistämätön kumppani, toisin kuin ydinpolttoainekierron alkupään toimittaja, jonka tuotteet ja palvelut ovat vaihdettavissa keskenään.

(140) Ranskan viranomaiset mainitsevat esimerkkinä sähkölaitoksen […], jolle Areva-konserni on voinut polttoaine-elementtejä koskevan tarjouskilpailun yhteydessä laajentaa myyntiään ydinpolttoainekierron alkupään tuotteisiin ja palveluihin. Kymmenestä asiakkaasta [5–10] onkin nykyisin sekä Areva NC:n että Areva NP:n asiakkaita.

(141) Sitä paitsi Nouvel Areva NP:n liiketoiminnan erottaminen konsernista vaikeuttaa logistiikan optimointia: Nouvel Arevan on tulevaisuudessa tehtävä yhteistyötä Nouvel Areva NP:n polttoaine-elementtivalmistajien kanssa aivan samalla tavoin kuin muiden amerikkalaisten ja eurooppalaisten valmistajien kanssa, ja se menettää siten logistiset edut, mikä lisää esimerkiksi toimituskustannuksia ja vähentää Nouvel Arevan kykyä hyödyntää rikastetun uraanin tuotantoaan mahdollisimman tehokkaasti.

(142) Ranskan viranomaiset selittävät myös, että jokaisella ydinpolttoainekierron alkupään tuotteiden ja palvelujen toimittajalla, joka voi nojata polttoaine-elementtien ja reaktorien toimittajaan, on kiistaton kilpailuetu ydinpolttoainekierron alkupään tarjonnassa. Uuden voimalaitoksen hankkija vaatii yleensä rakentajalta, että tämä toimittaa ensimmäisen reaktorisydämen sekä mahdolliset lisäelementit. Kun Areva NP oli integroitu Areva-konserniin, konsernin ydinpolttoainekierron alkupään tuotteilla ja palveluilla voitiin automaattisesti vastata tähän kysyntään. Areva-konserni voi sitä paitsi neuvotella omalle uraanilleen suotuisammat ehdot, koska tällaiset neuvottelut käydään tavallisesti kahden kesken, ilman avointa menettelyä. Lisäksi tämäntyyppiset sopimukset mahdollistavat liikesuhteen syntymisen varsinkin vaikeapääsyisillä markkinoilla, kuten Kiinassa.

(143) Tämä kilpailuetu havainnollistuu Areva-konsernin neuvottelemissa sopimuksissa, jotka koskevat OL3-, Taishan 1- ja 2- […] -reaktoreita. Esimerkiksi Taishan 1 ja 2 […]. Tällaisia ehtoja ei olisi ollut mahdollista neuvotella ilman integraatioetuja: vertailun vuoksi todetaan, että Areva-konserni on voinut tehdä sopimuksia vain […].

(144) Niinpä koko Nouvel Areva NP:n tuleva reaktorimyynti merkitsee Areva-konsernille myös menetettyjä mahdollisuuksia myydä ydinpolttoainekierron alkupään aineita optimaalisin ehdoin. Ranskan viranomaisten mukaan Nouvel Areva NP:llä on hyvät edellytykset saada hoitaakseen hankkeet […]. Nouvel Areva NP voi myös tavoitella hankkeita […]. Ydinenergia-alan syklien pituuden vuoksi mainitut synergiaetujen menetykset toteutuvat kuitenkin vasta sen ajanjakson jälkeen, jolle Areva-konserni on toimittanut tulos- ja rahoitusennusteen.

(145) Tämänkaltaiset synergiaetujen menetykset ovat havaittavissa erityisen selvästi reaktorin elinkaaren alussa, mutta niitä esiintyy myös koko sen elinkaaren ajan. Jotkin sähkölaitokset käyttävät mieluiten yhtenäistä tarjouspyyntöä, johon on ryhmitetty uraanin osto sekä konversio-, rikastus- ja elementtipalvelut, varsinkin reaktoreihin, joiden sulkeminen on jo suunnitteilla (elinkaaren loppu).

(146) Integraation päättyminen vaikeuttaa myös jälleenkäsiteltävän uraanin integroidun kierrätysketjun kehittämistä, sillä ketjussa tarvitaan erittäin koordinoitua logistiikkaa polttoaine-elementtien toimittajan (Nouvel Areva NP:n) ja jälleenkäsittelypalvelujen toimittajan (Nouvel Areva) välillä.

(147) Kaikki edellä kuvatut synergiaetujen menetykset vahingoittavat Nouvel Arevaa sen kilpailijoiden hyödyksi. Pysymällä integroituneena Areva-konserni olisi ollut ihanteellisessa asemassa hyötyäkseen markkinoiden odotetusta elpymisestä varsinkin käytettävissään olevien nykyaikaisten laitteistojen ansiosta. Merkittävä markkina avautuu esimerkiksi segmentillä, joka koskee sähkölaitoksille tarjottavaa elinkaaren loppuvaiheessa olevien reaktorien hoitoa. Ennakoidun synergiaetujen menetyksen takia Ranskan viranomaiset ja Areva-konserni luottavat kuitenkin […].

(148) Nouvel Arevan kilpailijat voivat sitä vastoin hyötyä Areva-konsernin jakautumisen tarjoamista mahdollisuuksista varsinkin uusien reaktorien polttoaineen tarjonnassa. Nouvel Areva joutuu kamppailemaan sellaisia kilpailijoita vastaan, jotka ovat jo integroituja, kuten Rosatom, tai jotka ovat parhaillaan integroitumassa vertikaalisesti, kuten KHNP, Toshiba/Westinghouse tai CNNC.

4.4.2.2 Liiketoiminta ydinpolttoainekierron loppupäässä

(149) Nouvel Areva NP:n myynti on […] Nouvel Arevan käytetyn polttoaineen kierrätykseen ja käsittelyyn liittyvälle liiketoiminnalle. Sekaoksidipolttoaineen myynti riippuu nimittäin siitä, onko markkinoilla riittävästi kevytvesireaktoreita, jotka toimivat sekaoksidipolttoaine-elementeillä. Tällaisten reaktoreiden määrä riippuu toimista, joihin Nouvel Areva NP tulevaisuudessa ryhtyy tarjotakseen ja hyödyntääkseen tällaista tekniikkaa.

(150) Sähkölaitoksen päätös ottaa reaktorissa käyttöön sekaoksidipolttoaine riippuu sen kyvystä varmistaa reaktorin toiminta ja tähän liittyvistä kustannuksista. Nämä kaksi tekijää puolestaan riippuvat hyvästä yhteistyöstä reaktorin suunnittelijan, polttoaine-elementtien suunnittelijan ja sekaoksidipolttoaineen toimittajan välillä. Tähän saakka yhteistyö on ollut mahdollista, koska Areva-konserni on voinut sovitella keskitetysti yhteen näiden yksiköiden poikkeavia etuja.

(151) Niinpä Nouvel Areva NP […] edistää sekaoksidipolttoainetta käyttävien reaktorien yleistymistä sikäli kuin […]. Tähän asti samaan konserniin kuuluminen on mahdollistanut konsernin sisäiset sopimukset […] voitiin yhdistää näiden kahden liiketoiminnan poikkeavat edut. Tulevaisuudessa näin ei ole, joten pitkällä aikavälillä on odotettavissa merkittäviä synergiaetujen menetyksiä.

(152) Synergiaetuja menetetään myös käytöstäpoisto- ja logistiikkasegmenteillä. Käytöstäpoistoon liittyvä liiketoiminta on voimakkaasti integroitu reaktorien suunnitteluun ja laitekantaan liittyvien palvelujen toimitukseen. Logistiikkaliiketoiminta on nykyisin Areva NP:n asiakas kahdella tasolla: saastuneiden huoltovälineiden kuljetuksessa ja polttoaine-elementtien kuljetuksessa. Saattaa olla, että nämä konsernin sisäiset palvelut hoidetaan tulevaisuudessa joko Nouvel Areva NP:n sisällä tai kilpailuttamalla.

(153) Käytöstäpoisto- ja logistiikkamarkkinat ovat kumpikin dynaamisia markkinoita, joilla Areva-konserni […].

4.4.3 *Nouvel Arevan ja EDF:n yleinen strateginen ja teollinen kumppanuus ei mahdollista synergiaetuja, joita nykyisin liittyy Areva NP:n integraatioon Areva-konsernissa*

(154) Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle EDF:n ja Areva-konsernin välillä 28 päivänä heinäkuuta 2016 tehdyn sopimuspöytäkirjan. Pöytäkirjan liite 7 koskee yleisen strategisen ja teollisen kumppanuuden perustamista.

(155) Ranskan viranomaisten mukaan kumppanuudella ei todennäköisesti voida palauttaa menetettyjä synergiaetuja […].

(156) […] Ranskan viranomaiset korostavat, että Nouvel Areva NP ja Nouvel Areva ovat muodostamassa asiakas-toimittaja-suhteen. […].

(157) Näin ollen strategisella kumppanuudella ei mitenkään voida palauttaa aiempaa konsernin sisäistä sovittelua ja synergiaetuja.

(158) Ranskan viranomaiset vastaavat kuitenkin komission tätä kohtaa koskeviin vastaväitteisiin sitoutumalla siihen, että EDF:n määräysvallassa oleva Nouvel Areva NP ja Nouvel Areva eivät rakenneuudistusjakson aikana aloita strategista kumppanuutta eivätkä perusta muutakaan sopimuskehystä, jossa määrätään kaupallisesta yhteistyöstä. Tämä koskee tilanteita, joissa kumppanuuden tai sopimusyhteistyön tarkoituksena olisi asettaa Nouvel Areva etusijalle silloin, kun Nouvel Areva NP haluaa tarjota asiakkaalle ydinpolttoaineiden toimittajan kanssa integroidun tarjouksen johdanto-osan 344 ja 347 kappaleessa määritellyillä markkinoilla, jotka koskevat polttoaine-elementtien toimittamista ja uusien reaktoreiden rakentamista. Tämä sitoumus ei estä Nouvel Arevaa ja Nouvel Areva NP:tä muotoilemasta yhteisiä tarjouksia sillä edellytyksellä, että Nouvel Areva on valittu kaupallisin ja teknisin perustein.

4.4.4 *Ranskan viranomaiset sitoutuvat siihen, että Areva-konserni toteuttaa suuntaviivojen 84 kohdassa tarkoitettuja toimintaa sääteleviä toimenpiteitä*

(159) Ranskan viranomaiset muistuttavat, että kumppanuudet ovat ydinalalla erittäin tärkeitä, ja viranomaiset sitoutuvat siihen, että rakenneuudistusjaksolla Areva-konserni (Areva SA ja Nouvel Areva) ja sen määräysvallassa olevat yritykset pidättyvät hankkimasta suoraan tai välillisesti osakkuuksia yrityksissä, jotka eivät ole ennestään konsernin määräysvallassa, lukuun ottamatta hankkeita, jotka ovat välttämättömiä Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamiselle. Sitoumusta ei sovelleta Nouvel Arevan ja sen määräysvallassa suoraan tai välillisesti olevien yritysten osakkuuksiin, joita hankitaan varainhoitotarkoituksiin i) käytöstäpoistorahastosta, jota Areva-konsernin on määrä hoitaa lakiin tai sääntelyyn perustuvan velvoitteen soveltamiseksi, ii) Areva-konsernin henkilöstön eläkerahastosta ja iii) käteisvarojen sijoittamiseksi. Viranomaiset sitoutuvat myös siihen, että Areva-konserni (Areva SA ja Nouvel Areva) pidättyy esittämästä saamaansa tukea kilpailuetuna, kun se markkinoi tuotteitaan ja palveluitaan.

4.5 **Ranskan viranomaisten kommentit kolmansien osapuolten huomautuksiin**

4.5.1 *TVO:n ja Siemensin huomautukset*

(160) Ranskan viranomaiset katsovat, että Areva SA pystyy rahoittamaan kaikki ennakoidut tarpeet.

(161) Toisaalta on virhe ajatella, että Areva-konsernin hyväksymä rakenneuudistussuunnitelma vaarantaisi OL3:n saattamisen moitteettomasti päätökseen. Hankkeen onnistuminen on olennaisen tärkeä kaikille rakenneuudistukseen osallistuville yksiköille: luonnollisesti Areva SA:lle, mutta yhtä lailla Nouvel Arevalle (polttoaineen toimittajana) ja Nouvel Areva NP:lle (tämän ensimmäisen EPR-reaktorin esittelyarvon vuoksi). Areva SA saa siten käyttöönsä kaikki hankkeen onnistuneeseen päättämiseen tarvittavat operatiiviset resurssit – niitä ei eriytetä eikä siirretä välittömästi Nouvel Areva NP:lle. TVO voi siis unohtaa kaikki tätä aihetta koskevat epäilyksensä.

(162) Ranskan viranomaiset korostavat muun muassa, että […] Areva NP ja Nouvel Areva NP tekevät erityistä yhteistyötä, jonka ansiosta Areva NP voi kääntyä Nouvel Areva NP:n puoleen heti, kun se osoittautuu tarpeelliseksi […].

(163) Toisaalta Ranskan viranomaiset ovat varovaisuutta noudattaen arvioineet Areva SA:n tarpeet oikein.

(164) OL3:n valmistumiskustannuksia koskeva Areva-konsernin arvio on sitä paitsi vertailukelpoinen tai jopa varovaisempi kuin TVO:n, lukuun ottamatta […], mutta Ranskan viranomaiset hylkäävät […] pitäen sitä täysin epäuskottavana. Ranskan viranomaiset eivät kommentoi Siemensin arviota, joka on esitetty niin summaarisesti, ettei yksityiskohtainen analyysi ole mahdollinen.

(165) Vahingonkorvaukset, joita voi mahdollisesti koitua maksettavaksi välitystuomioistuimen käsittelemässä riita-asiassa annettavan tuomion perusteella, […].

(166) Ranskan viranomaisten mukaan olisi täysin asiatonta ja rakenneuudistustukea koskevien sääntöjen tavoitteen ja hengen vastaista korottaa tukimäärää kolmansille osapuolille mahdollisesti myönnettävien vahingonkorvausten maksamiseksi tuensaajaa vastaan vireille pannun riita-asian yhteydessä. Ensinnäkään tämäntyyppinen epävarmuustekijä ei sisälly niiden epävarmuustekijöiden määritelmään, jotka on otettava huomioon epäedullista skenaariota laadittaessa. Suuntaviivoissa viitataan vain kokonaistaloudellisiin ja kaupallisiin tekijöihin. Toiseksi tällainen tuen korottaminen olisi ristiriidassa suhteellisuusperiaatteen ja tuen rajaamista ehdottoman välttämättömään koskevan periaatteen kanssa. Kolmanneksi TVO:n ja Siemensin väitteet johtaisivat todellisuudessa siihen, että valtio takaisi niiden mahdollisen velallisen tai yhteisvastuullisen velallisen maksukykyisyyden, mikä olisi valtiontukea Siemensille ja TVO:lle. Komissio on kuitenkin erikseen myöntänyt,

että valtiontakaukset, jotka koskevat hypoteettisia riita-asioita, ovat valtiontukea ([21]), ja komissio on jo todennut ne periaatteellisesti sisämarkkinoille soveltumattomiksi ([22]). Neljänneksi Siemensin ja TVO:n väitteet ovat epäjohdonmukaisia sikäli, ettei niissä oteta huomioon sitä mahdollisuutta, että asia ratkaistaan konsortion eduksi. Viidenneksi, jos välitystuomio on kielteinen, […].

(167) Seuraavilta osin […]. Ranskan viranomaiset esittivät useita perusteluja.

(168) Asiassa, joka koskee […].

(169) Lisäksi sääntelyyn liittyvät ongelmat, jotka koskevat hiilen segregoitumista, ovat järjestymässä EDF:n nykyisessä laitoskannassa. ASN on antanut luvan käynnistää uudelleen kaikki ranskalaisten laitosten reaktorit, joissa käytetään Creusot'ssa valmistettuja höyrystimiä (joissa oli havaittu hiilen segregoitumisongelma), ja kahdeksan niistä 12 reaktorista, joissa on Areva NP:n japanilaisen kumppanin valmistama höyrystin.

(170) Taishanin primääripiirissä ei myöskään ole tähän päivään mennessä havaittu poikkeavuuksia. Sopimuksessa määrätään joka tapauksessa, että Areva-konsernin vastuu Taishan-hankkeessa on enintään [0–1 miljardia] euroa.

(171) […], jokaiseen vaatimukseen olisi liitettävä todisteet selvästä vahingosta eli jonkin osan todellisesta turvallisuuspuutteesta, joka johtaa vikariskin kasvamiseen.

(172) Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle, että kaikissa asioissa, joissa vedotaan Areva-konsernin siviilioikeudelliseen vastuuseen, […].

(173) Siemens väittää, että Areva SA:lle kaavailluilla varoilla olisi kyettävä kattamaan teoreettinen enimmäismäärää, joka sisältää kaikki teoreettisesti mahdolliset riskit. Tähän Ranskan viranomaiset vastaavat korostamalla, että komission päätöskäytännöstä otetut esimerkit, joihin Siemens perusteluissaan nojaa, koskevat kaikki vireillä olevia menettelyjä, jotka liittyvät rahoituslaitoksille talous- ja finanssikriisin yhteydessä annettaviin väliaikaisiin rakenneuudistustukiin. Ranskan viranomaisten mukaan tällainen Siemensin kannattama analoginen perustelu ei tässä tapauksessa päde. Viranomaiset väittävät myös, ettei suuntaviivoissa tarkoitettu huonoimman vaihtoehdon skenaario tarkoita kaikkien teoreettisesti mahdollisten riskien kattamista vaan olisi pysymistä mahdollisten tapahtumien piirissä.

(174) Vastauksena Siemensin väitteeseen, jonka mukaan Areva SA:n alikapitalisointi olisi suuntaviivoissa esitetyn asianmukaisen vastuunjaon periaatteen vastainen, Ranskan viranomaiset muistuttavat lopuksi, että periaatetta sovelletaan vain osakkaisiin ja huonommassa etuoikeusasemassa oleviin velkojiin, joita ei saisi perusteettomasti suojella tuen vaikutuksella.

4.5.2 *Urencon huomautukset*

(175) Ranskan viranomaiset täsmentävät alustavasti, että Urenco on suurelta osin vastuussa ylikapasiteetista, joka luonnehtii uraanin rikastusmarkkinoita Fukushiman jälkeen. Niinpä Urencon osuus maailman rikastuskapasiteetista on kaksinkertaistunut vuosina 2007–2015, samaan aikaan kun Areva-konsernin kapasiteetti on pienentynyt.

4.5.2.1 Väitetyt kilpailun vääristymät

(176) Ranskan viranomaiset osoittavat seuraavaksi, että valtiontuki ei aiheuta mitään kilpailun vääristymiä, vaan päinvastoin, edistää pitkällä aikavälillä osaltaan kilpailun piristymistä.

([21]) Komission päätös 2009/174/EY, tehty 21 päivänä lokakuuta 2008, Unkarin tasavallan Postabank és Takarékpénztár Rt:n / Erste Bank Hungary Nyrt:n hyväksi toteuttamasta toimenpiteestä C 35/04, johdanto-osan 57 kappale (EUVL L 62, 6.3.2009, s. 14); komission päätös 2008/214/EY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 2007, valtiontuesta C 27/2004, jonka Tšekin tasavalta on myöntänyt yhtiöille GE Capital Bank a.s. ja GE Capital International Holdings Corporation, USA, johdanto-osan 86 kappale (EUVL L 67, 11.3.2008, s. 3).

([22]) Komission päätös 2014/189/EU, annettu 28 päivänä joulukuuta 2012, valtiontuista SA.33760 (12/N-2, 11/C, 11/N), SA.33763 (12/N-2, 11/C, 11/N), SA.33764 (12 N-2, 11/C, 11/N), SA.30521 (MC 2/10), SA.26653 (C9/09), SA.34925 (12 N-2, 12/C, 12/N), SA.34927 (12 N-2, 12/C, 12/N), SA.34928 (12 N-2, 12/C, 12/N), jotka Belgian kuningaskunta, Ranskan tasavalta ja Luxemburgin suurherttuakunta ovat myöntäneet Dexian, DBB/Belfiuksen ja DMA:n hyväksi, johdanto-osan 213 kappale (EUVL L 110, 12.4.2014, s. 1).

(177) Areva-konsernin suhteellisen vaatimaton osuus logistiikka- ja käytöstäpoistomarkkinoista on syynä siihen, ettei tuki aiheuta minkäänlaista kilpailun vääristymää. Vastaavasti Areva-konserni on maailman ainoa toimija, jolla on teollisessa mittakaavassa toimiva jälleenkäsittelylaitos, eikä konsernin pysyminen tällä segmentillä siis voi haitata kilpailua, jota ei ole.

(178) Viranomaiset toteavat, että louhinta-, konversio- ja rikastussegmenttien markkinarakenteet ovat erittäin keskittyneitä ja että Areva-konserni on lisäksi ainoa suuri eurooppalainen konserni, joka toimii louhinta- ja konversiosegmenteillä. Areva-konsernin katoaminen näiltä segmenteiltä olisi siis kilpailulle haitallista, koska se suosisi entistä suurempaa keskittymistä.

(179) Valtiontuki ei sitä paitsi vahvista Areva-konsernia aiheettomasti rikastussegmentillä. Ranskan viranomaiset huomauttavat ensinnäkin, että Areva-konsernin kyky allekirjoittaa rikastuspalvelusopimuksia ei korreloi sen luottoluokitukseen vaan pikemminkin muihin ominaisuuksiin, joita ovat muun muassa toimitushinta, sopimusten joustavuus, logistiikan laatu jne. Toiseksi rikastukseen erikoistunut Areva-konsernin tytäryhtiö, jäljempänä 'SET' (Société d'Enrichissement du Tricastin), on jo kannattava ja rahoituksellisesti itsenäinen, […]. […], kyseinen liiketoiminta edistää rakenneuudistetun Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamista enemmän kuin saa siitä itse hyötyä. Kolmanneksi Areva ei ole harjoittanut SWU-kauppaa ainakaan kymmeneen vuoteen, […].

4.5.2.2 Vastasuoritteet

(180) Ranskan viranomaiset viittaavat 12 päivänä syyskuuta 2016 esittämissään huomautuksissa annettuihin perusteluihin. Viranomaiset muistuttavat, että integroituun malliin liittyvien synergiaetujen menettäminen heikentäisi liiketoimintaa paitsi elinkaaren alussa ja lopussa, myös yleisesti kaikkea liiketoimintaa reaktorin koko elinkaaren ajan. Nouvel Areva NP:n myynti on siten riittävä vastasuorite. Mainituissa huomautuksissa jo esitetyistä syistä strateginen kumppanuus EDF:n kanssa ei palauta synergiaetuja, eikä se, että Ranskan valtio on kummankin konsernin osakas, muuta mitään, koska kummatkin ovat itsenäisiä taloudellisia yksiköitä, joilla on itsenäinen päätösvalta.

(181) Urencon vaatimista eri toimenpiteistä Ranskan viranomaiset tähdentävät seuraavia seikkoja:

a) Urencon vaatimus, jonka mukaan EDF:n pitäisi sitoutua laatimaan avoimia tarjouspyyntöjä, on sekä oikeudellisesti että tosiasiallisesti perusteeton. Ranskan valtio ei ensinnäkään voi antaa määräyksiä EDF:lle, joka on tässä valtiontukimenettelyssä kolmas osapuoli. Toiseksi EDF:llä ei itsenäisenä taloudellisena yksikkönä ole mitään kannustinta suosia Nouvel Arevaa. Lopuksi viranomaiset toteavat, ettei keskittymän Framatome/Siemens/Cogema toimintaa koskevalla ennakkotapauksella ole merkitystä, sillä kyseinen toimenpide koski polttoaine-elementtejä, joiden markkinoille pääsylle on voimakkaita (varsinkin sääntelyyn perustuvia) esteitä, eikä valtio ole enää oikeudellisesti sellaisessa asemassa, että se voisi antaa mitään sitoumuksia EDF:n puolesta.

b) Erillisen kirjanpidon toteuttaminen (ring-fencing) rikastusliiketoimintaa varten on turhaa, sillä SET on jo rahoituksellisesti itsenäinen. Lisäksi tällainen toimenpide aiheuttaisi ylitsepääsemättömiä operatiivisia vaikeuksia, koska tytäryhtiön toiminta on voimakkaasti limittynyt muiden Areva-konsernin yksiköiden kanssa.

c) Kielto laajentaa Georges Besse II -laitoksen kapasiteettia vaikuttaa olevan ristiriidassa Areva-konsernin sitoumuksen kanssa […]. Ranskan viranomaiset ovat siis sitoutuneet siihen, ettei Areva-konserni lisää rakenneuudistusjakson aikana Georges Besse II -laitoksen kapasiteettia, lukuun ottamatta voimassa olevissa sopimuksissa määrättyä sentrifugien hankintaa ja asentamista […].

d) Sekaoksidipolttoainetuotantoon liittyvästä liiketoiminnasta luopuminen tai sen rajoittaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Ensinnäkin Nouvel Areva NP:n myynti heikentää tätä liiketoimintaa. Toiseksi sekaoksidipolttoaine ja uraanioksidipolttoaine eivät korvaa toisiaan, joten kilpailun vääristymä on minimaalinen Urencon kaltaisiin kilpailijoihin nähden, jotka eivät tarjoa muuta kuin uraanioksidipolttoainetta. Kolmanneksi sekaoksidipolttoaineen tuotanto on välttämätöntä käytetyn ydinpolttoaineen käsittelyyn erikoistuneen toimialan säilymisen kannalta. Neljänneksi Urenco ei ota huomioon sekaoksidipolttoaineen tuotantoon liittyviä lukuisia myönteisiä ulkoisvaikutuksia väittäessään, että sekaoksidipolttoaineen tuotanto ei ole kannattavaa suhteessa uraanioksidipolttoaineen tuotantoon.

e) Logistiikkaliiketoiminnan ja muiden liiketoimintojen lisäluovutukset vaikuttaisivat haitallisesti Nouvel Arevan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumiseen, eikä niitä voida muutoinkaan perustella, koska tuki aiheuttaa näillä markkinoilla vain vähän kilpailun vääristymiä.

5. TUEN ARVIOINTI

5.1 Tuen olemassaolo

(182) Komission on tutkittava, ovatko tässä menettelyssä tarkoitetut toimenpiteet SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(183) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

(184) Määräyksen perusteella komissio katsoo, että julkinen toimenpide on luokiteltava valtiontueksi, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät: i) toimenpiteen on oltava valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty, ii) toimenpiteen on tuotettava sen edunsaajalle taloudellista etua, iii) edun on oltava valikoiva, ja iv) kyseisen toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua ja vaikutettava todennäköisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

5.1.1 *Ranskan valtion merkintäosuus Areva SA:n ja Nouvel Arevan pääomanlisäyksissä*

(185) Vaikka kyseessä ovat näennäisesti erilliset kaksi tointa, komissio katsoo, että Ranskan valtion merkintäosuus Areva SA:n ja Nouvel Arevan pääomanlisäyksissä on katsottava yhdeksi ainoaksi Areva-konsernin käyttöön annettavaksi tueksi. Areva-konsernin vaikeuksien erittelystä ja velkaantumisesta käykin ilmi, että konserni kokonaisuudessaan tarvitsee pääomaa. Se seikka, että pääomapohjan vahvistamisen kokonaistarve jaetaan jatkossa Areva SA:n ja Nouvel Arevan välille, on vain menettelytapa, jolla Areva-konsernin pääomapohjan vahvistaminen toteutetaan.

(186) Merkintäosuus on valtion toteuttama ja rahoitetaan valtion varoista. Osakkeet merkitsee kummassakin pääomanlisäyksessä valtio, ja ne maksetaan suoraan valtion omista varoista.

(187) Merkinnästä koituu Areva-konsernille taloudellista etua. Sijoitus parantaa toisaalta Areva-konsernin tilannetta, koska konserni voi sen avulla maksaa huomattavan osan veloistaan. Toisaalta Areva-konserni ei olisi voinut saada tällaisia pääomia tavanomaisin markkinaehdoin, koska yksikään yksityinen sijoittaja ei olisi samassa tilanteessa merkinnyt osuuksia Areva-konsernin pääomanlisäyksestä konsernin heikentyneen taloudellisen tilanteen vuoksi. Kaksi ulkopuolista sijoittajaa, MHI et JNFL, eivät lisäksi sijoita Areva-konsernin pääomaan samalla tavoin kuin Ranskan valtio, koska niiden sijoitus koskee vain toista rakenneuudistetun Areva-konsernin kahdesta yksiköstä (Nouvel Arevaa) ja sijoituksen määrä […] vähemmistöosuus.

(188) Areva-konsernille näin myönnetty etu on valikoiva. Ranskan valtion merkintäosuus pääomanlisäyksistä on tapauskohtainen toimenpide, joka hyödyttää yksinomaan Areva-konsernia sen rakenneuudistustarpeissa.

(189) Lopuksi todetaan, että etu, joka Areva-konsernille on myönnetty valtion merkintäosuutena pääomanlisäyksissä, on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Eri markkinoita, joilla Areva-konserni toimii, luonnehtii nimenomaan jäsenvaltioiden välinen merkittävä kaupankäynti. Komissio on tältä osin jo voinut todeta, että ydinvoimamarkkinat ovat vähintään Euroopan laajuiset ([23]). Lisäksi Areva-konserni saa sille myönnetyn edun ansiosta lisää rahavaroja, joiden avulla se voi pysyä markkinoilla aktiivisena. Niinpä toimenpide todennäköisesti vääristää kilpailua.

(190) Edellä sanotun perusteella komissio katsoo, että Ranskan valtion merkintäosuus Areva SA:n ja Nouvel Arevan pääomanlisäyksiin on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea Areva-konsernin hyväksi, ja valtiontuen kokonaismäärä on 4,5 miljardia euroa.

5.1.2 *Rakenneuudistussuunnitelman yhteydessä luovutettavat liiketoiminnat*

(191) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että Areva-konsernin suunnittelemia eri liiketoimintojen luovutuksia voitaisiin pitää tukena, jos niitä ei toteutettaisi markkinahintaan. Tällöin olisi kyseessä joko

([23]) Ks. muun muassa komission päätös 19 päivänä syyskuuta 2006 asiassa M.4153, Toshiba/Westinghouse, johdanto-osan 37–50 kappale.

tuki ostajalle, jos myyntihinta katsotaan liian alhaiseksi, tai tuki myyjälle (Areva-konsernille), jos myyntihinta katsotaan liian korkeaksi. Myyjälle annettava tuki ei ole merkityksellinen muutoin kuin siinä tapauksessa, että liiketoiminta luovutetaan toiselle julkiselle yhteisölle, ja vain sikäli kuin toimenpide toteutetaan valtion lukuun ja valtion varoilla. Komissio palauttaa mieliin, että suuntaviivojen 63 kohdan nojalla liiketoimintojen luovutusta, joka sisältää tukea myyjälle (Areva-konsernille), ei voida ottaa huomioon omana rahoitusosuutena.

(192) Komissio myöntää olevan epätodennäköistä, että Areva-konserni antaisi muissa kuin julkisille tahoille tehtävissä luovutuksissa (Canberra, Elta, Adwen) tukea ostajille liian alhaisen myyntihinnan kautta, koska luovutuksista saatavan tuoton maksimointi on täysin Areva-konsernin edun mukaista. Lisäksi luovutukset on tehty kilpailutusmenettelyllä, jonka avulla Areva-konsernin saama hinta voidaan maksimoida.

(193) Sitä vastoin Nouvel Areva NP:n ja Areva TA:n myynneissä ei voida suoralta kädeltä sulkea pois sitä mahdollisuutta, ettei EDF tai Areva TA:n julkinen ostokonsortio tekisi Areva-konsernia hyödyttääkseen liian korkeaa ostotarjousta. Komissio voi kuitenkin jäljempänä 5.1.2.1 ja 5.1.2.2 osassa esitetyin perustein todeta, että mainitut liiketoiminnat luovutetaan markkinahintaan, mikä sulkee pois SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun taloudellisen edun.

5.1.2.1 Nouvel Areva NP:n enemmistöosakkuuden myynti

(194) Nouvel Areva NP:n enemmistöosakkuuden myynti EDF:lle ei tapahtunut avoimella, läpinäkyvällä ja rajoittamattomalla tarjouspyyntömenettelyllä. Määräysvallan tuottavien osakkuuksien myynti kahdenkeskisellä kaupalla on kuitenkin markkinoilla tavanomainen käytäntö. Nouvel Areva NP:n osalta on myös otettava huomioon sen liiketoiminta-ala ja yhteydet ydinvoimaloiden käyttämiseen, jolloin määräysvallan tuottavan osakkuuden myynti tarjouspyyntömenettelyllä ei ole markkinoilla tavanomainen käytäntö. Lisäksi liiketoimen osapuolet ovat ennen osakkuuden myyntiä käyttäneet riippumattomia asiantuntijoita määrittääkseen kumpikin tahollaan myyntihinnan. Vaikka todellinen myyntihinta onkin viime kädessä myyjän ja ostajan välisten neuvottelujen tulos, myös tällaisen asiantuntemuksen käyttö neuvotteluissa ennen hinnasta sopimista on markkinoilla tavanomainen käytäntö, johon järkevä sijoittaja turvautuu ([24]).

(195) Osakkuuden arvon määrittämiseksi annetuista asiantuntijalausunnoista voidaan todeta, että määrityksissä on käytetty monia eri kriteerejä. EDF:n taloudellinen neuvonantaja, BNP Paribas -pankki, antoi 24 päivänä heinäkuuta 2015 seuraavan lausunnon: ”Jäljempänä mainittujen liiketointa koskevien tietojen ja sen ominaispiirteiden perusteella 2,7 miljardin euron hinta, jonka EDF on tarjonnut Areva NP:n koko osakepääomasta, vaikuttaa tällä hetkellä mielestämme yksinomaan taloudellisesti arvioituna EDF:n kannalta kohtuulliselta.” EDF käytti sen jälkeen due diligence -tarkastusvaiheessa Société Générale -pankin palveluja. Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle yksityiskohtaisen esityksen tammikuussa 2016 päivätyn due diligence -tarkastuksen tuloksista. Société Générale vahvistaa osapuolten uudelleen neuvotteleman arvonmäärityksen, joka oli 2,5 miljardia euroa yhtiön koko pääomasta.

(196) Société Généralen toteuttama arvonmääritys on erittäin yksityiskohtainen (127 sivua analyyseja) ja perustuu rahoitusalalla yleisesti hyväksyttyyn diskontatun rahavirran menetelmään.

(197) Ensiksi Société Générale muokkasi EDF:n kanssa Areva-konsernin laatimia liiketoimintasuunnitelmia kullakin Nouvel Areva NP:n liiketoiminnan viidestä tärkeimmästä osa-alueesta: laitekanta, polttoaine-elementit, valmistus, suurhankkeet ja muut (tukitoiminnot, häiriöt jne.). Liiketoimintasuunnitelmat on laadittu vuoteen 2023 asti. Muutoksia on tehty lukuisiin olettamiin, jotka koskevat suurta määrää Nouvel Areva NP:n hankkeita. […] ([25]).

(198) Liiketoiminnan jokaisen osa-alueen yritysarvo on laskettu diskontatun rahavirran menetelmällä liiketoimintasuunnitelmien perusteella. Société Générale käyttää jokaisella liiketoiminnan osa-alueella erilaista pääomakustannusten painotettua keskiarvoa, jäljempänä ’WACC’ (weighted average cost of capital), sen mukaan, mikä on kullekin osa-alueelle ominainen riski. WACC arvioidaan käyttämällä melko pitkälle kehitettyä CAPM-mallia (capital asset pricing model; pääomahyödykkeiden hinnoittelumalli): Jokaisella liiketoiminta-alalla WACC arvioidaan kutakin maata kohden niissä maissa, joissa yritys toimii. Sen jälkeen painotettu WACC lasketaan maakohtaisten arvioiden perusteella. Riskittömät suhdeluvut ovat peräisin useista tunnetuista lähteistä (SG Research, Bloomberg, Associés en finance), maakohtaiset riskipreemiot perustuvat NYU Sternin yliopiston (New York University Stern School of

([24]) Unionin tuomioistuimen tuomio 5.6.2012, Euroopan komissio vastaan Électricité de France (EDF), C-124/10 P, ECLI:UE:C:2012:318, 84 ja 104 kohta.

([25]) EBITDA (earnings before interest, taxes, depreciation and amortisation) eli tulos ennen korkoja, veroja, poistoja ja kuoletuksia.

Business) professorin Aswath Damodaranin työhön, ja velan hinta perustuu vertailukelpoisten yritysten joukkolainojen riskipreemioon. Myös liiketoiminnan kunkin osa-alueen beetan määrityksessä on käytetty vertailukelpoisia yrityksiä, jotka Société Générale on valinnut kullekin liiketoiminnan osa-alueelle ominaisin eri perustein. Vertailukelpoisten yritysten otos muodostuu pörssiyrityksistä, joista seitsemän toimii polttoaineliiketoiminnan, viisi laitekantaliiketoiminnan, kuusi valmistuksen ja kuusi suurhankkeiden osa-alueella. Näin saadut beeta-arvot on vahvistettu vertaamalla useisiin tekijöihin perustuvan Barra-mallin antamia beetaennusteita.

(199) Diskontatun rahavirran menetelmään perustuvan kunkin osa-alueen arvon analyysiin sisältyy myös loppuarvo vuoden 2023 jälkeen. Se on laskettu Gordon–Shapiron menetelmän perusteella käyttämällä normalisoitua rahavirtaa, jonka katsotaan edustavan liiketoiminnan kykyä tuottaa rahavirtaa. Kasvunopeuden ikuisuusolettamaksi on valittu kaikilla liiketoiminnan osa-alueilla nolla.

(200) Näillä yritysarvoilla on tehty herkkyysanalyysit vaihtelemalla parametreja, kuten WACC:tä tai käyttökatemarginaalia. Sen jälkeen liiketoiminnan jokaisen osa-alueen nettovelka on vähennetty näistä yritysarvoista oman pääoman arvon selvittämiseksi. Eri osa-aluekohtaisten määrien summasta saadaan Nouvel Areva NP:n oman pääoman kokonaisarvo. Société Générale on arvioinut, että tästä arvosta voidaan johtaa käyttökatekerroin […]. Käyttökatekerroin vaikuttaa kohtuulliselta sikäli, että se on pienempi kuin vastaavissa liiketoimissa käytetyt keskimääräiset käyttökatekertoimet tai mediaanikäyttökatekertoimet. Société Générale on valinnut 19 edustavan liiketoimen otoksen Nouvel Areva NP:n eri toiminta-aloilta.

(201) Diskontatun rahavirran menetelmään valitut eri muuttujien arvot, samoin kuin implisiittinen käyttökatekerroin, on lisäksi vahvistettu vertaamalla niitä johdanto-osan 198 kappaleessa mainittuja vertailukelpoisia yrityksiä koskevan tutkimuksen keskiarvoihin ja mediaaneihin.

(202) Komissio vahvistaa edellä sanotun perusteella jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämänsä toteamuksen, että EDF:n ja sen neuvonantajien toteuttama arvonmääritys perustuu käytettävissä oleviin objektiivisiin, todennettaviin ja luotettaviin tietoihin, jotka vastaavat taloudellista tilaa ajankohtana, jona toimesta päätettiin. Tutkimuksen aikana yksikään kolmas osapuoli ei ole kyseenalaistanut tätä toteamusta. Arvonmäärityksen jälkeen esiin tulleet uudet tekijät, kuten liiketoimintasiirtoon turvautuminen tai komponenttisopimuksia koskevat riskit, eivät ole omiaan vaikuttamaan arvonmäärityksen tulokseen, koska EDF on huolellisesti ja täydellisesti suojautunut näitä riskejä vastaan johdanto-osan 30 kappaleessa kuvatuilla menettelytavoilla.

(203) Arvonmäärityksen tulos oli siis 2,5 miljardia euroa yhtiön koko pääomasta, ja Société Générale on sen perusteella osoittanut, että EDF voi keskimmäisessä skenaariossa odottaa sijoitukselleen [0–20] prosentin sisäistä korkokantaa, jäljempänä 'IRR' (internal rate of return). Perusskenaariossa edellytetään irtautumista […] (loppuarvon laskemiseksi), ja irtautumiskerrointa, joka vastaa pääomituskerrointa, toisin sanoen […] x käyttökate.

(204) IRR:ää on verrattava pääomakustannukseen, joka painotetaan Nouvel Areva NP:n eri toiminta-aloille. Tässä tapauksessa Société Généralen laskelmista, jotka perustuvat johdanto-osan 198 kappaleessa lueteltuihin objektiivisiin perusteisiin, saadaan seuraavat tiedot liiketoiminnan kultakin osa-alueelta: polttoaineet [0–10] prosenttia, laitekanta [0–10] prosenttia, suurhankkeet [0–20] prosenttia suurhankkeissa ja valmistus [0–10] prosenttia. Arviot vaikuttavat luotettavilta, koska ne perustuvat yleisesti hyväksyttyihin lähteisiin ja menetelmiin, jotka ovat samantapaisia kuin komissio on itse käyttänyt muissa asioissa ja joita unionin yleinen tuomioistuin on tapauskohtaisesti tukenut ([26]). Kun nämä arviot painotetaan liiketoiminnan kunkin osa-alueen suhteellisella osuudella Nouvel Areva NP:n liikevaihdossa, pääomakustannusten painotetuksi keskiarvoksi saadaan [0–10] prosenttia. IRR, jota EDF voi odottaa Nouvel Areva NP:hen tekemältään sijoitukselta, on siis suurempi kuin keskimääräinen pääomakustannus asianomaisella alalla, myös tietyissä haittaskenaarioissa, jotka on otettu huomioon Société Généralen toteuttamissa herkkyysanalyyseissa (vuosi- ja irtautumiskerroinkohtaisesti).

(205) Ottaen huomioon edellä mainitut objektiiviset seikat komissio katsoo, että Nouvel Areva NP:n myynti tapahtuu tavanomaisin markkinaedellytyksin, eikä siinä anneta taloudellista etua sen enempää ostajalle (EDF) kuin myyjälle (Areva-konserni), joten myynti ei ole valtiontukea.

([26]) Komission päätös (EU) 2016/154, annettu 22 päivänä heinäkuuta 2015, valtiontuesta SA.13869 (C 68/2002) (ex NN 80/2002), jonka Ranska on myöntänyt EDF:lle: Ranskan suurjänniteverkon uudistamista varten tehtyjen verottomien varausten muuttaminen pääomaksi, johdanto-osan 182–189 kappale (EUVL L 34, 10.2.2016, s. 152). Ks. myös unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 3.7.2014, Espanjan kuningaskunta, Ciudad de la Luz, SAU ja Sociedad Proyectos Temáticos de la Comunidad Valenciana, SAU v. Euroopan komissio, T-319/12, ECLI:EU:T:2014:604, 48–66 kohta.

5.1.2.2 Areva TA:n myynti

(206) Ranskan viranomaiset ovat selventäneet Areva TA:n myynnin menettelytapoja ja esittäneet seikkoja, joilla perustellaan [0–2 miljardin] euron hintaa yhtiön koko pääomasta. Näistä seikoista on esitetty tiivistelmä taloudellisen neuvonantajan tutkimuksessa […], joka on päivätty 6 päivänä joulukuuta 2016.

(207) Ostokonsortio on due diligence -tarkastuksen yhteydessä laatinut oman liiketoimintasuunnitelman Areva TA -yhtiölle lähtemällä myyjän näkemyksestä ja mukauttamalla suunnitelman laadinnassa käytettyjä olettamia parhaan tietonsa mukaan.

(208) Komissio on käynyt läpi arvonmäärityksessä käytetyt ennusteet ja olettamat ja katsoo, että määritys vastaa järkevän sijoittajan laatuvaatimuksia. Se perustuu käytettävissä oleviin objektiivisiin, todennettaviin ja luotettaviin tietoihin, jotka vastaavat taloudellista tilaa ajankohtana, jona toimesta päätettiin.

(209) Ottaen huomioon edellä mainitut objektiiviset seikat komissio katsoo, että Areva TA:n myynti tapahtuu tavanomaisin markkinaedellytyksin, eikä siinä anneta taloudellista etua sen enempää ostajalle kuin myyjälle (Areva-konserni), joten myynti ei ole valtiontukea.

5.2 **Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille**

(210) Valtion merkintäosuus Areva SA:n ja Nouvel Arevan pääomanlisäyksistä on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, jonka Ranska aikoo myöntää Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla toimivalle yritykselle, Areva-konsernille.

(211) Euratomin perustamissopimuksella perustetaan Euroopan atomienergiayhteisö, täsmennetään tarvittavat välineet ja vahvistetaan tehtävät, jotta voidaan saavuttaa muun muassa ydinturvallisuuden, energiaomavaraisuuden sekä energian toimituslähteiden monipuolisuuden ja toimitusvarmuuden tavoitteet ([27]).

(212) Kuten komissio on aiemmissa päätöksissään ([28]) myöntänyt, tehokkaan ydinenergia-alan edistäminen on Euratomin perustamissopimuksen ja siten unionin keskeinen tavoite. Euratomin perustamissopimuksen johdanto-osan mukaisesti komission tehtävä Euroopan atomienergiayhteisön toimielimenä on luoda ”tarvittavat edellytykset sellaisen voimakkaan ydinteollisuuden kehittämiselle, joka lisää olennaisesti energiantuotantoa”. Tämä velvoite on otettava huomioon, kun komissio harkitsee valtiontuen hyväksymistä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja 108 artiklan 2 alakohdan mukaisesti.

(213) SEUT-sopimuksessa määritellään edellytykset, joilla tuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille. SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan komissio voi hyväksyä valtiontuen tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissio ottaa huomioon kyseessä olevan toimenpiteen luonteen harkitessaan, vastaako se suuntaviivojen määräyksiä, jotka koskevat rakenneuudistustukea. Komissio ottaa tässä harkinnassa huomioon menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetyt epäilykset sekä Ranskan ja kolmansien osapuolten huomautukset.

5.2.1 *Areva-konsernin kelpoisuus saada rakenneuudistustukea*

(214) Vuoden 2014 lopussa eli Areva-konsernin rakenneuudistusjakson alussa sen oma pääoma oli – 244 miljoonaa euroa negatiivinen. Sen jälkeen on kirjattu uusia tappioita, joten Areva-konsernin pääomatilanne heikentyi edelleen vuonna 2015. Areva-konsernin oma pääoma oli – 2,3 miljardia euroa 31 päivänä joulukuuta 2015.

(215) Koska oma pääoma on negatiivinen, suuntaviivojen 20 kohdan a alakohdan mukainen peruste täyttyy. Areva-konsernia on siten pidettävä vaikeuksissa olevana yrityksenä, minkä vuoksi se voi saada rakenneuudistustukea.

([27]) Ks. erityisesti Euratomin perustamissopimuksen 1, 2 ja 52 artikla.
([28]) Ks. komission päätös 2005/407/EY, tehty 22 päivänä syyskuuta 2004, valtiontuesta, jonka Yhdistynyt kuningaskunta aikoo myöntää British Energy plc:lle (EUVL L 142, 6.6.2005, s. 26) ja komission päätös (EU) 2015/658, annettu 8 päivänä lokakuuta 2014, tukitoimenpiteestä SA.34947(2013/C) (ex 2013/N), jonka Yhdistynyt kuningaskunta aikoo toteuttaa tukeakseen Hinkley Point C -ydinvoimalaitosta (EUVL L 109, 28.4.2015, s. 44).

5.2.2 *Vaikutus selkeästi määritellyn yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen*

(216) Euratomin perustamissopimuksen mukaan yhteisen edun mukaisia tavoitteita ovat ydinturvallisuus, energiaomavaraisuus sekä energian toimituslähteiden monipuolisuus ja toimitusvarmuus. Euratomin perustamissopimuksen 2 artiklan d kohdan mukaan Euratom-yhteisö huolehtii malmien ja ydinpolttoaineen säännöllisestä ja tasapuolisesta toimituksesta kaikille käyttäjille yhteisössä. Tarkasteltavana oleva tuki vaikuttaa näiden eri tavoitteiden saavuttamiseen estämällä Areva-konsernin poistuminen markkinoilta.

(217) Areva-konserni on Euroopan ydinenergia-alan keskeinen toimija, ja tuella konserni voidaan pelastaa. Areva-konserni on tärkein eurooppalainen toimija uraanin louhintamarkkinoilla, ja ainoa, joka toimii uraanin konversion, polttoaineiden kierrätyksen ja sekaoksidipolttoaineen tuotannon markkinoilla. Konsernilla on tarvittava osaaminen käyttää parhaissa mahdollisissa turvallisuusoloissa useita 2 artiklassa tarkoitettuja ”ydinenergian kehittämisessä tarvittavia peruslaitoksia”, kuten Comurhex II-, Haag- ja Melox-tuotantolaitoksia. Lisäksi Areva-konserni on keskeinen eurooppalainen toimija ydinpolttoaineen valmistuksessa tutkimusreaktoreille ja kohteille, joissa säteilytystä käytetään radioisotooppien tuottamiseksi lääkinnällisiin tarkoituksiin.

(218) Sen poistumisella markkinoilta olisi siten välitön vaikutus Euroopan ydinturvallisuuden, energiaomavaraisuuden, energian toimituslähteiden monipuolisuuden ja toimitusvarmuuden kannalta.

(219) Suuntaviivoissa määritellään myös edellytykset, joilla rakenneuudistustuki vaikuttaa yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen. Näin on silloin, jos tuen tavoitteena on estää sosiaalisia vaikeuksia tai poistaa markkinoiden toimintapuutteita, jotka aiheutuisivat tuensaajan poistumisesta markkinoilta ja sen liiketoiminnan lakkaamisesta.

(220) Suuntaviivojen 44 kohdassa on lueteltu markkinoiden toimintapuutteita, joista tähän tapaukseen voidaan soveltaa kyseisten markkinoiden mukaan seuraavia: i) vaarana on sellaisen tärkeän palvelun tarjoamisen keskeytyminen, jonka luominen uudelleen on vaikeaa eikä kilpailija pystyisi yksinkertaisesti tulemaan tilalle, ii) tietyllä alueella tai toimialalla koko järjestelmän kannalta tärkeän yrityksen poistumisella markkinoilta olisi mahdollisia kielteisiä seurauksia, ja iii) kyseisen yrityksen poistuminen markkinoilta johtaisi tärkeän teknisen tiedon tai asiantuntemuksen peruuttamattomaan menetykseen. Tapaa, jolla tuen avulla voidaan välttää edellä mainitut riskit tai vahingolliset seuraukset, tarkastellaan jäljempänä johdanto-osan 223–226 kappaleessa.

(221) Komission on arvioitava muitakin skenaarioita kuin yrityksen täydellistä poistumista markkinoilta, kuten tiettyjen liiketoimintojen jatkamista selvitystilan jälkeen ilman valtiontukea. Komission onkin varmistettava, ettei yhteisen edun mukaista tavoitetta voida saavuttaa samalla tavoin näissä vaihtoehtoisissa skenaarioissa, joihin ei kuulu tukea. Tällainen analyysi tehdään tämän päätöksen 5.2.4 osassa.

(222) Areva-konsernin markkinoilta poistumisen seurauksista komissio toteaa seuraavaa:

(223) Areva-konserni on louhintaliiketoiminnassa alan tärkein eurooppalainen toimija, joten sen poistuminen markkinoilta johtaisi siihen, että Euroopan uraanitoimituksista vastaisivat vastedes ensisijaisesti muut kuin eurooppalaiset toimijat. Niiden joukossa ovat venäläinen toiminnanharjoittaja Rosatom ja kazakstanilainen toiminnanharjoittaja KAP, joilla on markkinoista noin [30–50] prosentin osuus ([29]). Yksikään eurooppalainen tai edes länsimainen toimija (kuten kanadalainen Cameco) ei ilmeisesti ole aikeissa vahvistaa louhintakapasiteettiaan siinä määrin, että unionin toimituslähteiden monipuolisuus ja toimitusvarmuus voitaisiin varmistaa. Areva-konsernin poistuminen markkinoilta voisi myös viime kädessä johtaa uraanin hinnan nousuun markkinoiden keskittymisen takia. Areva-konsernilla on täten koko järjestelmän kannalta keskeinen tehtävä Euroopan uraanitoimituksissa.

(224) Areva-konserni on viimeinen eurooppalainen toimija konversioliiketoiminnan markkinoilla. Sen katoamisella markkinoilta olisi vakavia kielteisiä seurauksia. Ensinnäkin unionin energiaomavaraisuus vaarantuisi, koska uraanin konversio on ydinvoiman tuotantoketjun välttämätön lenkki. Toiseksi kilpailu heikkenisi jo muutenkin erittäin keskittyneillä markkinoilla, mikä voisi aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia eurooppalaisille sähkölaitoksille ja siis viime kädessä eurooppalaisille kuluttajille. Areva-konsernilla on tältä osin koko järjestelmän kannalta olennainen tehtävä polttoainekiertoon liittyvässä eurooppalaisessa liiketoiminnassa ja, jos se katoaa, tärkeä palvelu on vaarassa häiriytyä.

([29]) Markkinaosuudet ovat Areva-konsernin arvioita.

(225) Rikastusliiketoiminnassa Areva-konserni on toinen ainoastaan kahdesta eurooppalaisesta toimijasta yhdessä Urenco-konsortion kanssa. Ainoa muu tosiasiallinen toimija Euroopan markkinoilla on venäläinen Tenex (Rosatom-konserni). Areva-konsernin liiketoiminnan loppuminen vaikuttaisi markkinoiden rakenteeseen, jota luonnehtisi tämän jälkeen Euroopan tasolla oligopoli. Se johtaisi luultavasti hintojen kohoamiseen. Areva-konsernilla on siten rikastusliiketoiminnassa koko järjestelmän kannalta keskeinen tehtävä.

(226) Käytetyn polttoaineen käsittelyssä ja kierrätyksessä Areva-konserni on nykyisin maailman ainoa teollisen mittakaavan toiminnanharjoittaja, joka kierrättää käytettyä polttoainetta muuntamalla sen sekaoksidipolttoaineeksi kevytvesireaktoreita varten. Näiden prosessien ansiosta Areva-konsernin toimittaman kierrätetyn polttoaineen osuus Ranskan sähköntuotannosta on [0–25] prosenttia. Lisäksi Ranska on päättänyt antaa teollisen kierrätyksen Areva-konsernin tehtäväksi. Se on siten käytettyjen polttoaineiden käsittelyä koskevan politiikan olennainen osatekijä Ranskassa ja laajemmin unionissa. Näin ollen Areva-konsernin katoaminen markkinoilta vaarantaisi vakavasti markkinoiden moitteettoman toiminnan unionissa, sillä se johtaisi tärkeän teknisen tiedon ja asiantuntemuksen peruuttamattomaan menetykseen ja keskeyttäisi olennaisen palvelun, jonka tarjoamista mikään kilpailija ei sen sijasta pysty takaamaan.

(227) Komissio katsoo lopuksi, että Ranskan viranomaisten ilmoittama rakenneuudistustuki auttaa välttämään Areva-konsernin ja sen polttoainekiertoon liittyvän liiketoiminnan katoamisen, joten tuen avulla voidaan estää markkinoiden toimintapuutteita, joita katoaminen aiheuttaisi.

5.2.3 *Rakenneuudistussuunnitelma ja pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen*

(228) Jotta rakenneuudistustuen voidaan katsoa edistävän tehokkaasti edellä mainittujen yhteisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamista, on osoitettava, että yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus voidaan suunnitellun rakenneuudistuksen avulla palauttaa. Komissio asetti kuitenkin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä kyseenalaiseksi tiettyjen Areva-konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamissuunnitelman pohjana olevien olettamien realistisuuden.

(229) Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamista koskevan analyysin on koskettava rakenneuudistettua Areva-konsernia, joka koostuu tulevaisuudessa kahdesta yksiköstä: i) Nouvel Areva ja ii) Areva SA. Näillä kahdella yksiköllä on erilliset liiketoiminta-alat ja erillinen kirjanpito. Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamista voidaan siis arvioida analysoimalla erikseen ja peräkkäin kummankin yksikön liiketoimintasuunnitelmia.

5.2.3.1 Nouvel Arevan liiketoimintasuunnitelma

(230) Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle Nouvel Arevan liiketoimintasuunnitelman perusskenaarion ja epäedullisen skenaarion pohjalta. Skenaarioihin liittyvät talousennusteet on esitetty jäljempänä taulukoissa 1 ja 2.

Taulukko 1

Nouvel Arevan tulos- ja rahoitusennuste (perusskenaario)

Miljoonaa euroa	2012	2013	2014	2015	O2016	O2017	O2018	B2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025	Kumul. 2016–25
Liikevaihto	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
% kasvusta	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	
Myyntikate	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
% liikevaihdosta	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	
T&K	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	

Miljoonaa euroa	2012	2013	2014	2015	O2016	O2017	O2018	B2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025	Kumul. 2016–25
Markkinointikulut	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	
Hallintokulut	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	
Liiketoiminnan muut kulut ja tuotot	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	
Muut kuin käyttökulut yhteensä	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
Liikevoitto	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
% liikevaihdosta	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	
Poistot ja varausten muutokset	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Käyttökate	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
% liikevaihdosta	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	
Käyttöpääoman tarpeen muutokset	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Investoinnit käyttöpääomaan	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Divestoinnit käyttöpääomasta	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Luovutusvoitto	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Liiketoiminnan rahavirta	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***

Taulukko 2

Nouvel Arevan tulos- ja rahoitusennuste (epäedullinen skenaario)

Miljoonaa euroa	2012	2013	2014	2015	O2016	O2017	O2018	B2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025	Kumul. 2016–25
Liikevaihto	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
% kasvusta	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	
Myyntikate	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
% liikevaihdosta	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	
T&K	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	

Miljoonaa euroa	2012	2013	2014	2015	O2016	O2017	O2018	B2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025	Kumul. 2016–25
Markkinointikulut	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	
Hallintokulut	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	
Liiketoiminnan muut kulut ja tuotot	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	
Muut kuin liiketoiminnan kulut yhteen	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
Liikevoitto	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
% liikevaihdosta	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	
Poistot ja varausten muutokset	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Käyttökate	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***
% liikevaihdosta	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	*[…]*	
Käyttöpääoman tarpeen muutokset	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Investoinnit käyttöpääomaan	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Divestoinnit käyttöpääomasta	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Luovutusvoitto	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*
Liiketoiminnan rahavirta	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	***[…]***

(231) Ennusteet perustuvat useisiin olettamiin, joista tärkeimmät on kuvattu johdanto-osan 106 kappaleessa. Komissio myöntää, että olettamat ovat varovaisia erityisesti uraanin hintaennusteiden osalta. Varovaisiakin olettamia käytettäessä markkinoilla ollaan yhtä mieltä siitä, että markkinat elpyvät keskipitkällä aikavälillä ja ydinpolttoaineiden hinta nousee asteittain ([30]), mikä on Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamisen kannalta myönteinen seikka.

(232) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 150 kappaleessa, että Ranskan viranomaisten esittämään epäedulliseen skenaarioon ei liity herkkyysanalyysia, jonka avulla yrityksen liiketoimintaa rasittavat riskit olisi mahdollista ennakoida ja asettaa tärkeysjärjestykseen.

(233) Komissio toteaa, että Ranskan viranomaiset ovat paikanneet tämän puutteen perusteellisen tutkinnan aikana toimittamissaan huomautuksissa.

([30]) Ks. esim. UxC-konsulttitoimiston ennusteet, jotka sisältyvät ilmoitukseen.

(234) Eri olettamien perusteella on siten laskettu herkkyydet, joiden avulla liiketoimintaa rasittavat tärkeimmät riskit on voitu tunnistaa: euron ja dollarin vaihtokurssi, toimintaedellytykset […], […] toteutumatta jääminen, tulos- ja kilpailukykysuunnitelman tavoitteiden toteutumatta jääminen. Nämä riskit käyvät selvästi ilmi epäedullisessa skenaariossa. Ajanjaksolla 2016–2025 kertynyt käyttökate on [0–30] prosenttia ja liiketoiminnan rahavirta [0–30] prosenttia pienempi kuin perusskenaariossa. Epäedullinen skenaario on siis ilmeisesti laadittu tällaisten alaspäin vaikuttavien herkkyyksien perusteella.

(235) Lisäksi Ranskan viranomaiset ovat esittäneet tärkeimpien riskien pienentämiseksi strategian, jota kuvataan johdanto-osan 111–114 kappaleessa.

(236) Vaikuttaa siltä, että Areva-konserni toteuttaa tiukkaa toimintalinjaa euron ja dollarin vaihtokurssia koskevan riskin kattamiseksi. Riskit arvioidaan kuukausittain ja niiltä suojaudutaan asteittain, jotta tulevista vastuista voidaan kattaa vähimmäisosuus. Lisäksi louhinnassa ja eräissä muissa liiketoiminnoissa, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä rakenneuudistetun Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamisen kannalta, voidaan osittain hyödyntää luonnollista suojaa tätä riskiä vastaan: [20–70] prosenttia Nouvel Arevan kaivostuotannosta toteutetaan Kanadassa, jonka valuutta on kytköksissä dollariin. Näiden kahden tekijän yhdistelmä – tiettyjen keskeisten liiketoimintojen luonnollinen suoja ja muuta liiketoimintaa koskevien riskien ennakoiva kattaminen – antaa komissiolle mahdollisuuden pitää toteutettavaa riskien vähentämisstrategiaa uskottavana.

(237) […] liiketoiminnan harjoittamisedellytyksiä koskevien riskien vähentämiseksi Areva-konserni on jo toteuttanut strategian, joka koostuu operatiivisista parannuksista […] lisäkustannusten kattamiseksi. Parannukset sisältyvät vuoteen 2018 toteutettavaan tulos- ja kilpailukykysuunnitelmaan, ja uusia optimointikohteita voitaisiin etsiä vuoden 2018 jälkeen, jos riski toteutuu. Komissio pitää Areva-konsernin lähestymistapaa järkevänä, koska tavoitteena on säilyttää sen omaisuuserien tuotto […] hyödyntämällä konsernin hallinnassa olevia vipuvaikutuksia.

(238) […] liittyvän riskin osalta on varmaa, että […] olisi kielteisiä vaikutuksia Nouvel Arevan tulevaan liiketoimintaan. Ranskan viranomaiset ovat kuitenkin ilmoittaneet, ettei tämän riskin toteutuminen ole kovin todennäköistä, […]. Tämä aihe oli esimerkiksi […]. Komissio pitääkin toteutettavaa riskinvähentämisstrategiaa tyydyttävänä.

(239) Lopuksi Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet tulos- ja kilpailukykysuunnitelman tavoitteiden toteutumatta jäämisestä, että Nouvel Areva voi laajentaa suunnitelman soveltamisalaa ja jatkaa sen soveltamisaikaa esimerkiksi pienentämällä hankintakustannuksia tai palkkasummaa. Komissio katsoo, että kilpailukykyä parantavien lisätoimenpiteiden etsiminen on järkevä lähestymistapa, jos aiemman suunnitelman kaikki tavoitteet eivät toteudu.

(240) Saamiensa tietojen perusteella komissio siis katsoo, että Areva-konserni toteuttaa tyydyttävää strategiaa sen liiketoimintaan kohdistuvien pääasiallisten riskien vähentämiseksi. Voidaankin vahvistaa, että Nouvel Arevan rakenneuudistussuunnitelma on suuntaviivojen 50 kohdan mukainen. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetty epäilys on siten poistettu.

(241) Komissio epäili myös Nouvel Arevan kykyä saada pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen tarvittava rahoitus epäedullisessa skenaariossa.

(242) Ranskan viranomaiset ovat esittäneet tarvittavat selvennykset. Epäedullisessa skenaariossa arvioidaan, että [0–1 miljardin] euron rahoitustarve toteutuu […]. Rahoitustarve […] on todennäköisesti täytettävä […]. Ranskan viranomaiset ovat kuitenkin osoittaneet, että epäedullisessa skenaariossa Nouvel Areva kuuluisi jälleen investointiluokkaan […], kun otetaan huomioon myös […]. Tällöin yritys voi saada kohtuuhintaista rahoitusta pääomamarkkinoilta.

(243) Ongelmana on kuitenkin edelleen […]. Kahdesta syystä voidaan kuitenkin ajatella, että ongelma voidaan poistaa. Ensinnäkin Nouvel Arevan talouden ja rahoituksen perustekijät on tuohon mennessä saatu riittävän hyvään kuntoon, jotta […]. […] Nouvel Areva saa rahoitustarpeitaan vastaavaa rahoitusta pankeilta tarvittavaksi ajaksi ja riittävän määrän. Toiseksi korkeatuottoiset joukkovelkakirjamarkkinat (high yields) ovat viime vuosina kehittyneet merkittävästi, joten Nouvel Areva voi tarvittaessa turvautua niihin. Näiltä markkinoilta saatava rahoitus on tosin kalliimpaa, mutta Nouvel Arevan liikkeeseenlaskutarpeet ovat rajoitettuja, kun otetaan huomioon, että se lienee jo päässyt takaisin investointiluokkaan […].

(244) […]. Tuen määrän kannalta on siten tyydyttävää, että Nouvel Areva saavuttaa perusskenaariossa investointiluokan […], siis ennen kuin sen jälleenrahoitustarpeet toteutuvat. Epäedullisessa skenaariossa […] Nouvel Arevan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamista ei periaatteessa aseteta kyseenalaiseksi.

(245) Komissio katsoo näiden selitysten pohjalta, että Nouvel Areva pystyy täyttämään […] rahoitustarpeensa, myös epäedullisessa skenaariossa. Sen mahdollisuudet palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus eivät siten vaarannu.

(246) Komissio ihmetteli menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä myös sitä, että liiketoimintasuunnitelmissa ei ollut ilmeisesti otettu huomioon polttoainekiertoon liittyvää liiketoimintaa ja synergiaetujen menetystä, joka johtuu reaktoriliiketoiminnan luovutuksesta.

(247) Komissio katsoo tältäkin osin, että Ranskan viranomaisten vastaukset mahdollistavat epäilyksen poistamisen. Vastaukset perustuvat kahteen väitteeseen.

(248) Ensinnäkin on selvää, että synergiaetujen menetys vaikuttaa eniten vasta ajanjaksolla, joka on osittain pidempi kuin komissiolle ilmoitetun liiketoimintasuunnitelma kattama ajanjakso (2016–2025). Tämä johtuu ydinenergia-alan erittäin pitkäkestoisista taloudellisista suhdannejaksoista. Ydinpolttoaineiden toimitussopimukset ovat yleensä monivuotisia, ja tavallisesti ne ovat voimassa viidestä kymmeneen vuotta aineesta (luonnonuraani, rikastettu tai konvertoitu uraani) ja asiakkaan luonteesta riippuen. Tämän takia liiketoimintasuunnitelman ensimmäisinä vuosina vallitsee väistämättä suhteellisen voimakas hystereesi. Synergiaetujen menetykset vaikuttavat pääasiassa silloin, kun Nouvel Arevan tärkeimmät toimitussopimukset ovat jälleen katkolla tai kun Nouvel Areva NP voittaa uusia ydinvoimalahankkeita, toisin sanoen lähinnä liiketoimintasuunnitelmakauden 2016–2025 loppupuolella (tai sen jälkeen). Nouvel Arevan liikevaihdon kasvuolettamat ovat tältä osin varovaisia liiketoimintasuunnitelman loppuvaiheessa. Ne perustuvat itse asiassa […], kun taas vaihtoehtoisessa skenaariossa, jossa nämä kaksi liiketoiminnan osa-aluetta säilytettäisiin integroituina, Areva-konserni olisi epäilemättä pystynyt […], erityisesti elinkaaren loppuvaihetta koskevien tarjousten ansiosta, sillä niissä synergiaeduilla on täysi vaikutus ([31]).

(249) Areva-konserni toteuttaa lisäksi kunnianhimoista tulos- ja kilpailukykysuunnitelmaa. Se vaikutuksilla pyritään ennen kaikkea kompensoimaan taloudellisten mittakaavaetujen menetystä, joka johtuu käynnissä olevista eri luovutuksista, esimerkiksi hankintojen alalla. Suunnitelman tavoitteena on toteuttaa vuosittain 500 miljoonan euron kustannussäästöt vuoteen 2018 mennessä.

(250) Komissio katsoo edellä sanotun perusteella, että sen esittämät epäilykset Nouvel Arevan liiketoimintasuunnitelman eri osatekijöistä on poistettu. Muilta osin tämän yksikön elinkelpoisuuden palauttamista koskevaa suunnitelmaa pidettiin jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä tyydyttävänä. Komissio korosti erityisesti tärkeimpien olettamien realistisuutta, ja tämä toteamus pätee edelleen. Komissio totesi myös, että rakenneuudistetun Nouvel Arevan tulos- ja rahoitusennusten mukaan yksikön elinkelpoisuuden palauttamisen vuoteen 2019 mennessä on mahdollinen. Komissio piti Ranskan viranomaisten valitsemia indikaattoreita asianmukaisina: liikevaihto, käyttökate, liiketoiminnan rahavirta, nettorahoitusvelka sekä S&P-suhdeluvut, kuten nettovelka/käyttökate ja liiketoiminnan rahavirta / nettovelka. Kaikista näistä syistä komissio katsoo, että Nouvel Arevan liiketoimintasuunnitelma on vakaalla pohjalla ja mahdollistaa sen palauttamisen elinkelpoiseksi vuoteen 2019 mennessä ja että sillä edistetään osaltaan tuella tavoiteltujen yhteisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamista.

5.2.3.2 Areva SA:n liiketoimintasuunnitelma

(251) Komissio epäili menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä Areva SA:n liiketoimintasuunnitelman pohjana olevien olettamien realistisuutta. Epäilyksiä vahvisti se, että menettelyn aloittamista koskevan päätöksen antamispäivänä reaktoriliiketoiminnan luovutussuunnitelma ei ollut selvillä.

(252) Vastatakseen komission epäilyksiin Ranskan viranomaiset toimittivat vakaampien olettamien perusteella ajantasaistetun liiketoimintasuunnitelman. Huomautuksia saatiin myös kolmansilta osapuolilta, Siemensiltä ja TVO:lta. Komissiolla on siten tarvittavat tiedot, joiden perusteella se voi arvioida, mahdollistaako Areva-konsernin rakenneuudistus Areva SA:n pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen.

([31]) Ks. johdanto-osan 147 kappale.

(253) Tulevaisuudessa Areva SA -yksikön tärkein tehtävä on vastata yhtiössä (suoraan tai Areva NP:n välityksellä) säilytetyistä veloista:

a) Areva-konsernin pankkivelan ja siihen liittyvien korkojen takaisinmaksu yhteismäärältään 3,4 miljardia euroa ajanjaksolla 2017–2025;

b) luovutettavaksi suunniteltuihin liiketoimintoihin liittyvät eri kustannukset ja varaukset yhteismäärältään [0–1 miljardia] euroa;

c) mahdolliset vahingonkorvausvaatimukset tai maksettavaksi lankeavat vakuudet […];

d) OL3-hankkeen päätökseen saattamiseen liittyvät kulut.

(254) Kun otetaan huomioon yksikön erityinen tehtävä, Areva SA:n palauttamisessa elinkelpoisuuteen on todellisuudessa kyse sen varmistamisesta, että yhtiön käytössä olevat varat riittävät kattamaan kaikki velat, myös epäedullisessa skenaariossa.

(255) Vuodesta 2017 eteenpäin Areva SA:lla on seuraavat varat:

a) Ranskan valtion kaavailema pääomanlisäys, jonka määrä on 2 miljardia euroa;

b) meneillään olevien liiketoiminnan luovutusten tuotto, joka on noin [1–5 miljardia] euroa ([32]) mutta voi nousta [200–700 miljoonalla] eurolla, jos Nouvel Areva NP:n myyntiä koskevassa osakkeidenostosopimuksessa määrätty lisähinta maksetaan ([33]);

c) Areva SA:n taseeseen jäävien omaisuuserien arvo […], eli lähinnä niiden osakkaiden, jotka Areva SA säilyttää Nouvel Arevassa.

(256) Johdanto-osan 255 kappaleessa tarkoitettujen varojen arvo voidaan arvioida kohtuullisen luotettavasti. Ensinnäkin pääomanlisäyksen määrä on varma. Toiseksi myyntituotot voivat hyvinkin olla vähintään noin [1–5 miljardia] euroa, koska EDF:n ja Areva-konsernin välisessä osakkeidenostosopimuksessa Nouvel Areva NP:n koko pääoman hinnaksi ilmoitetaan 2,5 miljardia euroa ([34]) ja koska Adwen-tytäryhtiön myyntihinnaksi on sovittu 60 miljoonaa euroa ([35]). Kolmanneksi Areva SA:n osakkuuden arvoksi Nouvel Arevassa voidaan varovaisella menetelmällä määrittää 2 miljardia euroa.

(257) Viime mainitun kohdan osalta on selvää, että Areva SA:lle jäävä osuus Nouvel Arevasta on Areva SA:n varoista vaikeimmin arvioitavissa. […]. Epävarmuudesta huolimatta varovaisessa lähestymistavassa otetaan viitearvoksi osakkuuden nykyinen arvo. Johdanto-osan 132 kappaleessa mainitut kaksi japanilaista sijoittajaa ovat taloudellisen neuvonantajan […] laatiman raportin perusteella 23 päivänä syyskuuta 2016 määrittäneet yhtiön koko pääoman arvoksi 2 miljardia euroa. Tämä on varovainen arvio, sillä jos Nouvel Areva elpyy rakenneuudistussuunnitelmassa hahmotellun tulos- ja rahoitusennusteen mukaisesti, sen pääoman arvo […] on periaatteessa nykyistä korkeampi. […].

(258) Näistä eri seikoista käy selville, että Areva SA:lla on käytettävissä tarpeisiinsa [3–7 miljardia] euroa. Siihen voidaan lisätä [200–700 miljoonan] euron lisähinta vuosina 2017–2019 ja 2 miljardia euroa […] osakkuutena Nouvel Arevaan.

(259) Areva SA:n varat ovat tiedossa, joten on arvioitava, riittävätkö ne sen ennakoituihin käyttötarpeisiin. Areva SA:n varojen käyttöarvioihin liittyy erittäin suurta epävarmuutta. Pankkivelan ja sen korkojen takaisinmaksumäärä on varma: 3,4 miljardia euroa vuodesta 2017. Luovutettavaksi suunniteltuihin liiketoimintoihin liittyvät eri kustannukset ja varaukset painottuvat liiketoimintasuunnitelman ensimmäisiin vuosiin, eikä niihin liity merkittäviä epävarmuustekijöitä. Ne on arvioitu [0–1 miljardiksi] euroksi. Sitä vastoin […] liittyvät riskit ovat jo luonteensakin puolesta vaikeasti arvioitavissa. Myös OL3-hankkeen valmistumiseen liittyy useita epävarmuustekijöitä.

([32]) Nouvel Areva NP:n yhtiön koko pääomasta 2,5 miljardia euroa ja Adwenin myynnistä 60 miljoonaa euroa.

([33]) EDF:n ja Areva-konsernin välisessä osakkeidenostosopimuksessa määrätään, että 2,5 miljardin euron hintaa voidaan tarkistaa ylöspäin, jos Nouvel Areva NP saavuttaa tietyt tavoitteet, kuten käyttöpääomatarpeen vähentäminen kaupan toteutumispäivänä tai vuodelle 2019 määritetyn käyttökatetavoitteen saavuttaminen. Ranskan viranomaiset odottavat Nouvel Areva NP:n tilanteen olevan ensin kaupan toteutumispäivänä ja sitten vuonna 2019 sellainen, että nämä tarkistuslausekkeet aktivoituvat, mikä merkitsee yhteensä [200–700 miljoonan] euron lisähinnan maksamista.

([34]) Perustelujen pohjana on olettama, että Nouvel Areva NP myydään EDF:lle 15 päivänä marraskuuta 2016 allekirjoitetun osakkeidenostosopimuksen ehdoin.

([35]) Areva TA:n myyntituottoa ei ole laskettu mukaan Areva SA:n maksuvalmiussuunnitelmaan, sillä sen vaikutus on rahavirran kannalta neutraali. Tuotolla maksetaan suoraan takaisin [0–1 miljardia] euroa asiakasennakoita, jotka Areva-konserni oli hankkinut Areva TA:n kautta.

(260) […] liittyvien riskien osalta Nouvel Areva NP:n myyntiä koskevassa osakkeidenostosopimuksessa luetellaan EDF:lle myönnettyjen velkojen vakuudet […]. Velkojen vakuuksien tarkoituksena on suojata EDF:ää […] mahdollisesti aiheutuvilta taloudellisilta seurauksilta.

(261) Sopimusvastuusta […].

(262) […], riski vaikuttaa tällä hetkellä vähäiseltä.

(263) Niissä asioissa, joissa kyseessä on siviilioikeudellinen vastuu, […].

(264) Edellä sanotun perusteella komissio katsoo, että Areva SA:n altistumista […] riskeille on hankala määrittää määrällisesti, mutta se rajoittuu joka tapauksessa todennäköisesti […].

(265) Komissio on saanut kolmansilta osapuolilta joitakin huomautuksia, jotka koskevat OL3-hankkeen valmistumiskustannuksia ja siihen liittyviä taloudellisia tai juridisia riskejä. Kaksi asiaa on erotettava toisistaan: toisaalta itse työmaan valmistumiseen liittyvät kustannukset ja toisaalta hankkeen osapuolten välillä vireillä oleviin oikeustoimiin liittyvät taloudelliset riskit.

(266) Ranskan viranomaiset, TVO ja Siemens ovat kukin toimittaneet OL3-hankkeen valmistumiskustannuksista ja siihen mahdollisesti vaikuttavista epävarmuustekijöistä erilaiset arviot.

(267) Ranskan viranomaisten skenaariossa, joka on muodostettu Areva-konsernilta saatujen tietojen perusteella, päädytään [(1,5)–(0,5) miljardin] euron nettorahavirtaan […]. Rahavirta muodostuu seuraavalla tavalla:

a) OL3-hankkeen toteuttamisesta aiheutuva […] euron operatiivinen nettorahavirta, […]. Tämä arvio on lähellä TVO:n ja Siemensin esittämiä, kun sen viitejakso yhdenmukaistetaan. Voidaan siis ajatella, että tästä perusolettamasta vallitsee suhteellinen yksimielisyys.

b) Varaukset hankkeen toteuttamiseen liittyviä riskejä varten [0–1 miljardia] euroa. Tämä arvio sijoittuu pienimmän arvion ([0–1 miljardia euroa) ja TVO:n laskeman suurimman arvion ([0–1 miljardia] euroa) välille, ja […].

(268) Näiden arvioiden lisäksi […]. Tällaisessa skenaariossa Areva SA:n lisäkustannus olisi, […], [0–1 miljardia] euroa.

(269) Näiden eri ennusteiden vertailu on hankalaa, kun otetaan huomioon OL3-hankkeen laajuus ja monimutkaisuus. Vertailu on kuitenkin välttämätön, jotta voidaan sovittaa yhteen toisaalta vaatimus rajoittaa tuki minimiin, mikä edellyttää, ettei Areva SA:n pääomanlisäykseen osoiteta liikaa julkisia varoja, ja toisaalta vaatimus, että Areva SA:lla on riittävät varat, jotta se voi hoitaa velkansa myös epäedullisen skenaarion toteutuessa.

(270) Päinvastoin kuin Siemens väittää, komissio katsoo, ettei epäedullisessa skenaariossa ole tarpeen ottaa huomioon kaikkia teoreettisesti mahdollisia suurimpia riskejä. Komission tehtävänä on tosiseikkojen perusteella asettaa taso, jolla epäedullinen skenaario on sen mielestä riittävän varovainen.

(271) Tässä tapauksessa muuttuja, joka eniten vaikuttaa OL3-hankkeen valmistumiskustannuksiin, on viivästymisen riski […]. Perusteellisen tutkinnan aikana saamiensa tietojen perusteella komissio katsoo, että epäedullinen skenaario voi perustua olettamaan […]. Tähän valintaan on kaksi pääsyytä. Komissio toteaa ensinnäkin, että arviointipäivänä työmaan arvioitua valmistumisaikataulua […] noudatettiin. TVO ja Areva-konserni onnittelivat sitä paitsi toisiaan julkisesti ([36]) hankkeen hyvästä etenemisestä, kun yhteistyö paikan päällä on parantunut. Toiseksi OL3-hanke hyötyy vuodesta 2017 alkaen kokemuksista, joita on saatu Taishanissa tehdyistä testeistä. EPR-hankkeen hyvä eteneminen Taishanissa on antanut sille noin viiden kuukauden etumatkan OL3-hankkeeseen verrattuna. Nämä seikat huomioon ottaen komissiolla ei ole objektiivisia syitä edes epäedullisessa skenaariossa epäillä, että hanke toimitettaisiin […] – olettama, jonka […] ovat hylänneet huomautuksissaan.

([36]) http://www.areva.com/EN/news-10858/olkiluoto-3-epr-new-milestones-achieved.html

(272) Kun epäedullisessa skenaariossa lähdetään tästä olettamasta, kustannusten cash-arvioksi (TVO:n maksettavaksi jäävä nettosaldo) saadaan vuodesta 2017 alkaen seuraava: noin [0–3 miljardia] euroa TVO:lta ja [0–3 miljardia] euroa Siemensiltä. Nämä arviot ylittävät kumpikin Ranskan viranomaisten arvion noin […] eurolla. Ranskan viranomaiset kiistävät Siemensin ja TVO:n arvioiden asianmukaisuuden, ja onkin varmaa, että Areva-konserni pystyy parhaiten itse tietämään ja arvioimaan omat kustannuksensa. Näkemysten eroavuus ja hankkeen tausta edellyttävät kuitenkin varovaisen lähestymistavan omaksumista. Ottamalla nämä kolme arviota huomioon päädytään esimerkiksi [0–3 miljardin] euron varovaiseen arvioon, mikä määrä voidaan ottaa komission analyysin perustaksi.

(273) Tähän velkaan on lisättävä Areva SA:n tärkeimmät juridiset riskit OL3-hankkeessa. Riskejä on kahdenluonteisia. Toisaalta on kyse vahingonkorvausten määrästä, jonka Areva SA tai Areva NP voivat joutua maksamaan […] ja toisaalta välitystuomioistuimessa vireillä olevasta konsortion ja TVO:n välisestä riita-asiasta.

(274) Siemens on ilmoittanut komissiolle […].

(275) On osoittautunut mahdottomaksi arvioida välitystuomioistuimessa vireillä olevaan konsortion ja TVO:n väliseen riita-asiaan liittyvää juridista riskiä tai ennakoida oikeudenkäynnin todennäköistä tulosta. Ranskan viranomaisten, Siemensin ja TVO:n toimittamista tiedoista käy ilmi, että välitystuomio pääasiassa annetaan […]. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole mitään tietoja, joiden perusteella riita-asian lopputulosta voitaisiin ennakoida, sillä asia on monimutkaisimpia, mitä välitystuomioistuimessa on koskaan käsitelty. Teoriassa konsortion enimmäisriski voi olla […] euroa, […]. Koska riskiä on mahdoton todennäköisyyksien perusteella ennakoida, […]. Tämä on ongelma suuntaviivojen soveltamisen kannalta, sillä, kuten johdanto-osan 269 kappaleessa on todettu, komission on varmistuttava siitä, että rakenneuudistetulla yrityksellä on tarvittavat varat hoitaakseen velkansa, kuitenkin siten, ettei tuen määrä ole suhteeton.

(276) Lyhyesti sanottuna Areva SA:n velkojen varovaisessa analyysissa, joka perustuu Ranskan viranomaisten ja kolmansien osapuolten toimittamiin huomautuksiin, päädytään seuraavaan päätelmään: Areva SA:n velkojen määräksi voidaan määrittää noin [3–7 miljardia] euroa ([37]).

(277) Näihin velkoihin on lisättävä […] koko joukko velkoja, joiden määrää on vaikeampi määrittää: toisaalta riskit, jotka liittyvät […], ja toisaalta riski, että Areva SA joutuu osallistumaan vahingonkorvaukseen, jonka konsortio joutuu mahdollisesti maksamaan TVO:lle välitystuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa.

(278) Areva SA:lla on käytettävissä näihin velkoihin [3–7 miljardia] euroa ([38]) sekä omaisuuserät […], joiden arvo riippuu sen noin 40 prosentin osakkuudesta Nouvel Arevassa. Siemens ja TVO eivät ole huomautuksissaan ottaneet huomioon tätä osakkuutta, jonka arvo on tällä hetkellä määritetty 2 miljardiksi euroksi. Se on kuitenkin omiaan vakuuttamaan komission siitä, että Areva SA (ja sen kautta Areva NP) pystyvät hoitamaan velkansa, vaikka niitä ei kaikin osin olekaan mahdollista tällä hetkellä arvioida. Tätä päätelmää ei muuta se, ettei osakkuus ole lyhyellä aikavälillä helposti realisoitavissa, sillä tietty osa riskeistä vaikuttaisi toteutuessaan vasta vuodesta 2019 eteenpäin ([39]), toisin sanoen ajankohtana, jona Nouvel Arevan rakenneuudistus on päättymässä ja jona viimeksi mainitun osakkeet ovat sekä arvokkaampia että helpommin realisoitavissa kuin nyt.

(279) Komissio päättelee edellä sanotun perusteella, että vaikka varman arvion esittäminen Areva SA:n veloista on selvästi vaikeaa, perusteellisen tutkinnan aikana esiin tulleet seikat vahvistavat, että Areva SA:lla on riittävät varat velkojensa hoitamiseen, myös epäedullisessa skenaariossa, jossa OL3-hankkeesta aiheutuisi lisäkustannuksia, OL3-hankkeeseen liittyvissä eri riita-asioissa tulisi maksettavaksi vahingonkorvauksia ja tiettyjen velkojen vakuuksia jouduttaisiin käyttämään […].

([37]) Toisin sanoen 3,4 miljardin euron pankkivelka, luovutettavaksi suunniteltuihin liiketoimintoihin liittyvät [0–1 miljardin] euron kustannukset ja varaukset sekä OL3-hankkeen valmistumiseen (juridista riskiä lukuun ottamatta) liittyvä liiketoiminnan rahavirta, joka on [0,5–1,5 miljardia] euroa negatiivinen. […].

([38]) Sen mukaan, maksetaanko Nouvel Areva NP:stä lisähintaa vai ei.

([39]) Tämä koskee esimerkiksi koko sitä vahingonkorvausta, jonka Areva-konserni joutuisi konsortion osana maksamaan TVO:lle välitystuomion annettua tuomionsa, sillä sitä odotetaan vasta […].

(280) TVO on tähän kysymykseen liittyen tuonut esiin toisentyyppisen väitteen. TVO:n mukaan komission ei pitäisi arvioida rakenneuudistusta ainoastaan taloudellisin perustein, vaan sen pitäisi varmistua siitä, että Areva NP:ssä säilytetään riittävät tekniset ja henkilöstöresurssit, sillä se on edelleen TVO:n sopimuskumppani, vaikka osa Areva NP:n aiemmasta omaisuudesta luovutetaan EDF:lle Nouvel Areva NP:n kautta. TVO:n mukaan teknisten ja henkilöstöresurssien riittämätön taso olisi Euratomin perustamissopimuksen 2 artiklan b ja c alakohdan vastainen.

(281) Komissio huomauttaa, ettei sen tehtävä ole ottaa kantaa tapaan, jolla Areva-konserni teknisesti täyttää TVO:ta koskevat sopimusvelvoitteensa, koska komissio analysoi Areva-konsernin rakenneuudistusta valtiontukien valvonnan näkökulmasta. Komissio muistuttaa kuitenkin, että neuvoston direktiivin 2009/71/Euratom ([40]), sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston direktiivillä 2014/87/Euratom ([41]), 6 artiklan f alakohdan mukaan luvanhaltijoiden on järjestettävä ja pidettävä yllä taloudelliset voimavarat ja henkilöstö, jolla on asianmukainen pätevyys ja toimivaltuudet ydinlaitoksen ydinturvallisuutta koskevien velvoitteidensa täyttämiseksi. Saman artiklan mukaan luvanhaltijoiden on myös varmistettava, että niiden vastuulla olevilla toimeksisaajilla ja alihankkijoilla, joiden toiminta saattaa vaikuttaa ydinlaitoksen ydinturvallisuuteen, on tarvittava henkilöstö, jolla on asianmukainen pätevyys ja toimivaltuudet ydinlaitoksen ydinturvallisuutta koskevien velvoitteidensa täyttämiseksi. Tämän mukaisesti Areva NP:n on pidettävä yllä tarvittavia resursseja varmistaakseen edellä lueteltujen velvoitteiden täyttymisen. Komissio on johdanto-osan 279 kappaleessa todennut, että Areva NP:llä on käytössään riittävät rahavarat. Lisäksi komissio toteaa, että […] Areva NP:lle voidaan tarjota henkilöstöresursseja […]. Komissio ei sitä paitsi epäile, etteikö olisi Nouvel Areva NP:n teollisten etujen mukaista saattaa OL3 täysin onnistuneesti päätökseen, sillä se osoittaisi, että yrityksellä on valmiudet myydä ja rakentaa EPR-reaktoreita. Direktiivin nojalla myönnettyihin lupiin liittyviä vastuita ei kuitenkaan voida siirtää edelleen. Komissio siis vastaa TVO:n väitteeseen muistuttamalla, että luvanhaltijan on edelleen pidettävä yllä tarvittavia henkilöstöresursseja OL3:n ydinturvallisuutta koskevien velvoitteidensa täyttämiseksi.

5.2.4 *Tukitoimenpiteiden tarve ja kannustava vaikutus*

(282) Jotta valtiontuen voitaisiin katsoa olevan sekä tarpeellista että kannustavaa suuntaviivojen 53 ja 59 kohdan mukaisesti, on osoitettava, että kriisistä selviytymistä koskevilla skenaarioilla, joihin ei liity tukea, ei voitaisi saavuttaa tukitoimella tavoiteltavia yhteisen edun mukaisia tavoitteita. Tällaisia skenaarioita voivat olla i) vaihtoehtoinen rakenneuudistus, johon kuuluu nykyisen velan uudelleenjärjestely, liiketoimintojen luovutukset tai yksityinen pääomanlisäys, ii) myynti tai iii) selvitystila.

(283) Komissio vahvistaa jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämänsä rakenneuudistuksen vaihtoehtoista skenaariota koskevan kannan:

a) Nykyiseen suunnitelmaan sisältyy jo merkittävä määrä liiketoimintojen luovutuksia – yli 50 prosenttia Areva-konsernin liikevaihdosta ja 30 prosenttia omaisuuseristä ennen rakenneuudistusta. Näin ollen jokainen lisäluovutus vaarantaisi Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamisen ilman, että siitä olisi mitään ilmeistä hyötyä kilpailun tai markkinoiden rakenteen kannalta, kuten tämän päätöksen 5.2.7.2 kohdassa osoitetaan.

b) Yksikään yksityinen sijoittaja ei olisi valmis sijoittamaan Areva-konserniin kaikkea sen tarvitsemaa pääomaa. Yksityisten sijoittajien osuudeksi ennakoidaan jo nyt 500 miljoonaa euroa.

c) […].

(284) Komissio katsoo, että yrityksen myynti tai selvitystila toisi mukanaan merkittävän riskin, että yhteisen edun mukaiset tavoitteet, varsinkin Euratomin perustamissopimuksessa tarkoitetut ydinenergia-alan toimitusvarmuuden ja toimitusten jatkuvuuden tavoitteet jäisivät saavuttamatta.

(285) Ensinnäkin Areva-konsernin tällä hetkellä harjoittamien toimien jatkuvuus vaarantuisi, koska uuden toiminnanharjoittajan hallinnolliset lupamenettelyt aiheuttavat ydinenergia-alalla viipeitä ([42]). Jokainen ydinenergia-alan toiminnanharjoittajan muutos edellyttää ydinturvallisuudesta vastaavien ministerien ASN:n lausunnon perusteella antamaa lupaa. Menettelyn tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että uudella toiminnanharjoittajalla on i) riittävä

([40]) Neuvoston direktiivi 2009/71/Euratom, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2009, ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta (EUVL L 172, 2.7.2009, s. 18).

([41]) Neuvoston direktiivi 2014/87/Euratom, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2014, ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta annetun direktiivin 2009/71/Euratom muuttamisesta (EUVL L 219, 25.7.2014, s. 42).

([42]) Määräaikojen pituudesta johtuu, että Nouvel Areva NP:tä ei voida luovuttaa EDF:lle ennen vuoden 2017 loppua eli noin puolentoista vuoden tutkinnan jälkeen. Määräaikaa on voitu lyhentää tässä nimenomaisessa tapauksessa, koska EDF ja Areva-konserni käyttävät jo kiinteitä ydinlaitoksia Ranskassa ja ASN tuntee ne siten perusteellisesti, toisin kuin muun mahdollisen toiminnanjatkajan tapauksessa.

tekninen kapasiteetti, jotta liiketoiminnan harjoittaminen voidaan varmistaa varmalla ja kestävällä tavalla (kiinteän ydinlaitoksen hoitamisen edellyttämät tekniset resurssit, organisaatio, käyttöönotto ja kokemus) ja ii) tarvittavat rahavarat. Menettely on pitkä ja monimutkainen, koska siihen sisältyvät ASN:n tutkinta, toimivaltaisten ministerien suorittama tarkastelu sekä menettely, jossa laaditaan ja hyväksytään pääministerin ja ydinturvallisuudesta vastaavien ministerien antama asetus. Hakemuksen tutkinta-ajaksi on säänteleyssä vahvistettu kolme vuotta ([43]). Lupa saa lainvoiman, vasta kun ASN on voinut todeta, että toiminnanharjoittaja täyttää ympäristölain (code de l'environnement) edellytyksen perustaa rahasto elinkaaren lopun varauksia varten. Selvitystila, johon liittyisi Areva-konsernin omaisuuserien myyminen pala palalta, aiheuttaisi siten riskin, että tiettyjä unionin ydinpolttoaineiden toimitusten jatkuvuuden ja varmuuden kannalta välttämättömiä toimintoja ei voitaisi tietyllä ajanjaksolla hoitaa. Se olisi vastoin yhteisen edun mukaisia tavoitteita, joita tutkittavalla tuella tavoitellaan.

(286) Toiseksi eräät polttoainekiertoon liittyvistä Nouvel Arevan liiketoiminnoista ovat vähemmän kannattavia kuin toiset. […] on erityisen kannattavaa, ja se edistää Ranskan viranomaisten ennusteiden mukaan sitä, että Nouvel Arevan käyttökate on vuonna 2020 […] prosenttia. Sitä vastoin […] on erikseen tarkasteltuna vähemmän kannattavaa. Siinä tapauksessa, että selvitystila päättyisi tiettyjen omaisuuserien myyntiin, on mahdollista, että ainoastaan tietyt kannattavat omaisuuserät (kuten […]) menevät kaupaksi, kun taas toiset liiketoiminnat, jotka kuitenkin ovat olennaisen tärkeitä halkeamiskelpoisten aineiden toimitusvarmuudelle unionissa, jäävät sivuun, […].

5.2.5 *Tukitoimenpiteen tarkoituksenmukaisuus*

(287) Areva-konsernin nettovelkaantumisen ja käyttökatteen suhde 31 päivänä joulukuuta 2014 oli 8,2 ([44]), eli Areva-konserni on ylivelkaantunut, eivätkä käynnissä olevat erittäin johdonmukaiset liiketoimintojen luovutukset pysty yksin ratkaisemaan tätä ongelmaa. Vaikka luovutukset koskevat lähes 50:tä prosenttia Areva-konsernin liikevaihdosta, ne tuottavat tosiasiassa vain [1–5 miljardista] [2–6 miljardiin] ([45]) euroa, kun kokonaisrahoitustarve on vähintään [8–9 miljardia] euroa.

(288) Näin ollen Areva ei pysty ratkaisemaan ongelmiaan ottamalla lisää velkaa, ja komissio katsoo, että pääomanlisäys on asianmukaisin tukitoimenpide, jolla Areva-konsernin vaikeudet voidaan ratkaista ja sen taloudellinen elinkelpoisuus palauttaa.

5.2.6 *Tuen oikeasuhteisuus*

(289) Rakenneuudistustuki katsotaan oikeasuhteiseksi, jos sillä täydennetään yrityksen omaa, yleensä vähintään 50 prosentin rahoitusosuutta rakenneuudistuskustannuksista ja jos kulut on jaettu asianmukaisesti muun muassa toimenpitein, joiden tarkoituksena on vähentää moraalikadon vaaraa.

5.2.6.1 Asianmukainen vastuunjako

(290) Komissio totesi jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että kirjanpidossa oli tehty tappiovarauksia ja merkittäviä alaskirjauksia. Koska valtio on suoraan tai välillisesti Areva-konsernin perinteinen ja enemmistöosakas, olennainen osa aiemmista tappioista lankeaa ensisijaisesti sen katettavaksi. Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet, ettei nykyisellä Areva-konsernilla ole huonommassa etuoikeusasemassa olevia velkojia, joten suuntaviivojen 66 kohdassa esitettyä vastuunjaon periaatetta noudatetaan.

(291) Komissio totesi myös, että yrityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmää oli uudistettu siirtymällä hallintoneuvostoon perustuvasta rakenteesta hallitukseen perustuvaan rakenteeseen, jotta strategiset päätökset olisivat paremmin osakkeenomistajien valvonnassa.

([43]) Ks. kiinteistä ydinlaitoksista ja aineiden kuljetuksesta ydinturvallisuuden valvonnan kannalta 2 päivänä marraskuuta 2007 annetun asetuksen nro 2007-1557 4 § (Décret n°2007-1557 du 2 novembre 2007 relatif aux installations nucléaires de base et au contrôle, en matière de sûreté nucléaire, du transport de substances).

([44]) Areva-konsernin julkaisemasta tilinpäätöksestä 2014 saatujen tietojen perusteella käyttökate on 711 miljoonaa euroa ja nettovelat 5,8 miljardia euroa.

([45]) Näiden kahden määrän ero johtuu lisähinnasta, jonka EDF voi tietyin edellytyksin maksaa Nouvel Areva NP:stä.

(292) Komissio asetti sitä vastoin kyseenalaiseksi vähemmistöosakkaiden kohtelun ([46]). Ranskan viranomaisten huomautusten perusteella vaikuttaa siltä, että tämä epäilys voidaan poistaa. Koska AMF velvoittaa valtion tekemään julkisen takaisinostotarjouksen, jonka hinta lasketaan monikriteerisellä arvonmääritysmenetelmällä, Areva-konsernin huonontunut tilanne näkyy väistämättä kyseisessä hinnassa, mikä takaa, ettei tuella perusteettomasti suojella vähemmistöosakkaiden asemaa.

5.2.6.2 Oma rahoitusosuus

(293) Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle 18 päivänä joulukuuta 2016 ajantasaistetun taulukon Areva-konsernin rakenneuudistuksen kustannuksista ja rahoituslähteistä (taulukko nro 3).

Taulukko nro 3

Arevan rakenneuudistussuunnitelman rahoituslähteet

Valtiontuki		Omat rahoitusosuudet		
Luonne	Määrä (miljardia euroa)	Luonne		Määrä (miljardia euroa)
Merkintäosuus Areva SA:n pääomanlisäyksessä	2,00	*Oma rahoitusosuus*	Nouvel Areva NP:n myynti	2,50
Merkintäosuus Nouvel Arevan pääomanlisäyksessä	2,50		Canberran myynti	[0–1]
			Areva TA:n myynti	[0–1]
			Muut liiketoimintojen luovutukset	[0–1]
			Omat rahoitusosuudet	[0–1]
		Ulkopuolinen rahoitusosuus	Ulkopuolisten osallistuminen Nouvel Arevan pääomanlisäykseen	0,50
YHTEENSÄ	**4,50**		**YHTEENSÄ**	**[3–7]**

Rakenneuudistuksen kustannukset: noin [8–9]

(294) Ranskan viranomaisten 30 päivänä marraskuuta 2016 toimittamien Areva-konsernin viimeisimpien arvioiden mukaan tuotanto- ja rahoitusrakenteen uudistuksen kustannukset ovat yhteensä noin [8–9] miljardia euroa. Kustannuserittely esitetään taulukossa nro 4.

Taulukko nro 4

Arevan rakenneuudistuksen kustannukset

Rakenneuudistuksen kustannukset	
milj. euroa	Yhteensä vuosina 2015–2019
1. **Rahoitusrakenteen uudistus**	
Korot	(…)
Nykyisen velan takaisinmaksu	(…)
Rahoitusrakenteen uudistus yhteensä (A)	(…)

([46]) Vähemmistöosakkaat ovat merkittävyyden mukaan alenevassa järjestyksessä KIA (Kuwait Investment Authority) (5 prosenttia), julkinen sektori (4 prosenttia), EDF (2 prosenttia), työntekijät (1 prosenttia), Total (1 prosenttia) ja Areva (< 1 prosenttia).

2.	**Tuotantorakenteen uudistus**	
2.1	**Liiketoiminnan rahavirtaan sisältyvät**	
	Henkilöstön uudelleenjärjestely	(…)
	Tuotannonmenetykset	(…)
	Eriyttämiskustannukset	(…)
	(…)	(…)
	Epävarmuustekijät ja riskit	(…)
	Liiketoiminnan rahavirta yhteensä (B)	(…)
2.2	**Muun toiminnan rahavirtaan sisältyvät**	
	SET:hen ja Eurodifiin liittyvät kustannukset	(…)
	(…)	(…)
	CIGEO	(…)
	Liiketoimintasiirron aiheuttamat lisäkustannukset	(…)
	Muun toiminnan rahavirta yhteensä (C)	(…)
	Tuotantorakenteen uudistus yhteensä (D) = (B) + (C)	**(…)**
	Kaikki yhteensä (A) + (D)	**[8–9]**

(295) Tuotantorakenteen uudistuksen kustannuksiin sisältyy useita liiketoiminnan ja muun toiminnan rahavirran sisällä määritettyjä kustannuseriä.

(296) Liiketoiminnan rahavirrassa on ensinnäkin määritetty seuraavat kustannukset:

a) Henkilöstön uudelleenjärjestelyn kustannukset sekä tuotantorakenteen uudelleenjärjestelyyn ja tuotannonmenetyksiin liittyvät kustannukset ovat […] euroa ja sisältävät henkilöstön uudelleenjärjestelyn (kuten ero- ja irtisanomispakettien yhteydessä toteutettavien tuki- ja kannustintoimenpiteiden) kustannukset ja tuotantorakenteen uudelleenjärjestelyn (kuten tuotantopaikkojen rationalisoinnin ja sulkemisen) kustannukset sekä tuotannonmenetykset, jotka liittyvät uudelleenjärjestelyn yhteydessä mahdollisesti esiintyviin lakkoihin.

b) Nouvel Areva NP:n myynnin toteutuksen edellyttämät eriyttämiskustannukset ovat yhteensä […] euroa rakenneuudistusjaksolla.

c) OL3-hankkeeseen liittyvät kustannukset ovat rakenneuudistusjaksolla noin [0–2 miljardia] euroa.

d) Rakenneuudistukseen liittyvien odottamattomien riskien kustannukset ovat […] euroa.

(297) Lisäksi muun toiminnan rahavirrassa on määritetty seuraavat kustannukset:

a) […] johtuvat verokustannukset.

b) […] SET ja Eurodif ([47]), […].

c) Ekologiasta, kestävästä kehityksestä ja energia-asioista vastaava ministeri on tehnyt CIGEO-hankkeen arvioitujen kustannusten korottamista koskevan päätöksen, minkä vuoksi tarvittavat lisävaraukset ovat […] euroa.

d) Liiketoimintasiirtoon liittyvät kustannukset ovat arviolta […] euroa.

(298) Areva-konsernin tuotantorakenteen uudistuksen kustannukset ovat siis yhteensä noin [0–5 miljardia] euroa.

(299) Rahoitusrakenteen uudistuksessa otetaan huomioon erityisesti takaisin maksettavan velan määrä, jotta voidaan varmistaa vaikeuksissa olevan yrityksen elinkelpoisuuden palauttaminen.

(300) Takaisin maksettavan velan määrä on rakenneuudistusjaksolla 3,4 miljardia euroa, mihin on lisättävä [0–5 miljardia] euroa velan kustannuksia, eli kustannukset ovat yhteensä [0–5 miljardia] euroa.

([47]) Eurodif on Areva-konsernin tytäryhtiö, joka vastaa konversioliiketoiminnasta.

(301) Komissio toteaa, että kaikki taulukossa nro 4 olevat kustannustekijät liittyvät meneillään olevaan rakenneuudistukseen. Koska tällaisia kustannuksia aiheuttavat toimet ovat olennainen osa rakenneuudistusohjelmaa, Areva-konsernin on ehdottomasti kyettävä rahoittamaan ne voidakseen palauttaa elinkelpoisuutensa.

(302) Komissio huomauttaa kuitenkin, samoin kuin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksen ([8–9 miljardia] euroa) ja Areva-konsernin rakenneuudistuksen yhteenlasketun rahoituksen ([9–11 miljardia] euroa) välisestä erosta.

(303) Tähän toteamukseen liittyvä, mahdollista liiallista likviditeettiä koskeva epäily voidaan kuitenkin poistaa seuraavilla kolmella argumentilla. Suuntaviivoissa ei ensinnäkään aseteta matemaattista suhdetta rakenneuudistuksen kustannusten ja tuen kokonaismäärän sekä omien varojen välille. Komissio on aiemminkin hyväksynyt, että rakenneuudistuksen kustannukset ylittävät oman rahoitusosuuden, eikä se ole pitänyt tätä merkkinä siitä, ettei tukea ole rajattu minimiin ([48]). Toinen argumentti koskee tilannetta, jossa epäedullinen skenaario toteutuisi Nouvel Arevan tasolla, mikä johtaisi jälleenrahoitustarpeeseen esimerkiksi johdanto-osan 242 ja 243 kappaleessa esitetyin edellytyksin. Näennäisesti liiallinen likviditeetti olisi tällöin välttämätön Areva-konsernin rakenneuudistuksen toteuttamiseksi ja konsernin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Kolmanneksi Ranskan viranomaiset ovat sitoutuneet siihen, ettei Areva SA:lla ole muuta taloudellista toimintaa kuin hoitaa ne velat, jotka sille jää rakenneuudistussuunnitelman perusteella. Areva SA:lle myönnettyjä varoja voidaan siis käyttää vain kyseisten velkojen suorittamiseen. Kun velat on hoidettu, Areva SA voidaan asettaa selvitystilaan. Selvitystilan yhteydessä todettava liiallinen likviditeetti, joka tällöin sisältyy varallisuuteen, luovutetaan takaisin Areva SA:n osakkaille selvitystilaa koskevan Ranskan kauppaoikeuden mukaisesti. Areva SA on kuitenkin tällöin vain julkisten osakkaiden omistuksessa johdanto-osan 292 kappaleessa kuvatun vähemmistöosakkaiden omistusosuuksien takaisinostotoimenpiteen jälkeen.

(304) Komissio toteaa myös, että Areva-konserni ottaa käyttöön [3–7 miljardin] euron omarahoitusosuuden. Komissio voi käsiteltävässä asiassa pitää suuntaviivojen 64 kohdassa tarkoitetulla tavalla riittävänä omaa rahoitusosuutta, joka on vähintään [4–4,5 miljardia] euroa eli 50 prosenttia rakenneuudistuksen kustannuksista. Koska Ranskan viranomaisten ilmoittama määrä on suurempi, komissio vahvistaa tämän kriteerin täyttyvän.

(305) Vielä on osoitettava, i) että tällainen oma rahoitusosuus on verrattavissa myönnettyyn tukeen – mikä tarkoittaa tässä tapauksessa myönteistä vaikutusta yrityksen likviditeetin ohella sen vakavaraisuuteen – ja ii) että oma rahoitusosuus on suuntaviivojen 63 kohdan mukaisesti todellinen ja konkreettinen.

(306) Ranskan viranomaisten esittämä oma rahoitusosuus on peräisin kolmesta eri rahoituslähteestä: omaisuuserien ja tytäryhtiöiden myynnistä, pääomanlisäyksistä, sisäisestä rahoituksesta (joka koostuu lähinnä Areva-konsernin käteisvarojen vähimmäistason alentamisesta rakenneuudistuksen yhteydessä). Näiden oman rahoitusosuuden lähteiden pääasiallisena vaikutuksena on parantaa Areva-konsernin vakavaraisuutta suuntaviivojen 62 kohdassa esitetyn vaatimuksen mukaisesti.

(307) Se, ovatko ne todellisia ja konkreettisia, on sitä vastoin kyseenalaista.

(308) Komissio katsoo, että omaisuuserän tai tytäryhtiön myynti voidaan ottaa lukuun todellisena ja konkreettisena omana rahoitusosuutena sillä edellytyksellä, että se on jo toteutettu rakenneuudistussuunnitelman yhteydessä tai, ellei sitä ole vielä toteutettu, sillä edellytyksellä, ettei sen toteutukselle ole vakavia esteitä ennen rakenneuudistusjakson päättymistä.

(309) Johdanto-osan 127–131 kappaleessa Canberran, Areva TA:n, Eltan ja Adwenin myynnistä lyhyesti esitettyjen tietojen perusteella komissio voi katsoa, että myynnit ovat riittävän varmoja ja että ne ovat siten olennainen osa Areva-konsernin omaa rahoitusosuutta rakenneuudistuksessa. Kyseisistä liiketoiminnan luovutuksista saatavat varat ovat [0–2 miljardia] euroa.

(310) Nouvel Areva NP:n myynti on sen sijaan vielä epävarma.

([48]) Ks. esim. päätös (EU) 2016/2068.

(311) TVO:n mahdollinen vastustus ei todennäköisesti vaaranna myyntiä, vaikka johdanto-osan 20 kappaleessa mainitut neuvottelut epäonnistuivat. Hyväksytyssä rakenneuudistussuunnitelmassa on komission mielestä turvattu oikein TVO:n edut ja erityisesti Areva-konsernin mahdollisuus täyttää tulevat sitoumuksensa. Toisaalta TVO ei ole ilmoittanut komissiolle mahdollisesta aikomuksestaan estää Nouvel Areva NP:n myynti tai viivästyttää sitä.

(312) Johdanto-osan 31 kappaleessa ja sitä seuraavissa kappaleissa on kuitenkin jo todettu, että Nouvel Areva NP:n myyntiin kohdistuu edelleen joitakin lykkääviä ehtoja, joista osa muodostaa liiketoimen toteutumisen kannalta objektiivisen riskin.

(313) Myynnin ehtona on varsinkin se, että ASN antaa päätelmät Flamanville 3:n paineastiassa ilmennyttä hiilen segregoitumisongelmaa koskevan lujuusanalyysiohjelman tuloksista ja että päätelmissä vahvistetaan, ettei paineastiassa ole poikkeamia, jotka lisäävät huomattavasti hankkeen kustannuksia tai viivästävät merkittävästi sen toteutusta. Päätelmät on määrä antaa vuoden 2017 alkupuoliskon lopulla.

(314) Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle, että kaikki lujuusanalyysiohjelman mukaiset testit oli tehty, eikä niissä ollut EDF:n ja Areva-konsernin tietojen mukaan tullut esiin vaatimustenvastaisuuksia, jotka osoittaisivat, että paineastia on käyttöön soveltumaton. Näin ollen Areva-konserni ja EDF odottavat lujuusanalyysiohjelmasta myönteistä tulosta ja luottavat siihen, että paineastia voidaan määräajassa todeta ASN:n vaatimusten mukaiseksi.

(315) Komissio panee merkille Areva-konsernin ja EDF:n esittämän mielipiteen mutta katsoo, ettei kauppa ole riittävän varma niin kauan kuin ASN, joka on riippumaton viranomainen ja arvioi itsenäisesti testien tulokset, ei ole antanut päätelmiään lujuusanalyysiohjelman tuloksista. Komissio huomauttaa Ranskan viranomaisten olevan velvollisia takaamaan, että ASN:n riippumattomuus sen valvontaan liittyvässä päätöksenteossa on tosiasiallisesti suojattu asiattomalta vaikutukselta, kuten edellytetään ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta annetussa direktiivissä 2009/71/Euratom, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2014/87/Euratom. Lisäksi […]. Se koskee nimittäin jo ilmi tullutta riskiä, jonka […]. Tämän riskin arviointi on erittäin hankalaa, koska sen toteutuminen riippuu päätelmistä, jotka riippumaton viranomainen antaa ydinturvallisuutta koskevasta hyvin teknisestä aiheesta. Näistä syistä komission on odotettava, että kyseinen riski poistetaan, ennen kuin se voi pitää Nouvel Areva NP:n myyntiä todellisen ja konkreettisen oman rahoitusosuuden lähteenä.

(316) Myynnin toteutuminen riippuu sitä paitsi myös siitä, antaako komissio omalta osaltaan myönteisen päätöksen yrityskeskittymien valvonnasta ([49]). Vaikka tällainen lykkäävä ehto voikin olla perusteltu, liiketoimen toteutuminen riippuu sen takia päätöksestä, jonka riippumaton viranomainen eli tässä tapauksessa komissio tekee. Koska komission analyysia edeltävää markkinatutkimusta ei ole tämän päätöksen antamiseen mennessä tehty, komissio ei voi muodostaa ennakkokäsitystä yrityskeskittymien valvonnan nojalla suorittamansa tutkinnan tuloksesta eikä päätöksestä, jonka se tältä osin tekee.

(317) Jos komissio päättäisi kieltää keskittymän, kauppa asetettaisiin kyseenalaiseksi jo periaatteiltaan eikä Areva-konserni voisi perustella reaktoriliiketoiminnan luovutuksen tuloksen olevan todellinen ja konkreettinen. Tätä mahdollisuutta ei voida tässä vaiheessa täysin sulkea pois. Jos yrityskeskittymän kieltäminen ei ole markkinatutkimuksen jälkeen suoritettava komission analyysin perusteella oikeutettua, komissio tekee päätöksen, jossa kauppa hyväksytään ja määrätään tarvittaessa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on korjata mahdolliset kilpailua haittaavat vaikutukset, jäljempänä 'korjaustoimenpiteet'. Hyväksymispäätös jopa siihen sisältyvine korjaustoimenpiteineen poistaisi komission keskittymäpäätökseen liittyvän epävarmuuden, jota aiheuttavat kaupalle asetettavat ehdot ja määrä, jonka Areva-konserni voi odottaa kaupasta saavansa. Korjaustoimenpiteet eivät nimittäin muuttaisi merkittävästi määrää, jonka Areva-konserni saisi Nouvel Areva NP:n myynnistä. Jos esimerkiksi tarvittaisiin rakenteellinen korjaustoimenpide, EDF:n olisi myytävä asianomaiset omaisuuserät (jotka voisivat kuulua joko EDF:lle tai Nouvel Areva NP:lle), eikä tämä vaarantaisi Nouvel Areva NP:n ostamista tai vaikuttaisi periaatteessa ostosopimuksen mukaiseen hintaan. Komissio ei sulje pois mahdollisuutta, että hintaa joko korotetaan (lisähinta) tai alennetaan (korjaustoimenpiteiden tapauksessa tai EDF:lle osakkeidenostosopimuksessa

([49]) Neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004, annettu 20 päivänä tammikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta ('EY:n sulautuma-asetus') (EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1).

annettujen takeiden nojalla) mutta katsoo, että kaupan osapuolten neuvonantajiensa avustuksella sopima 2,5 miljardin euron suuruinen huomattava arvo on realistinen arvio myynnin markkina-arvosta ja näin ollen omasta rahoitusosuudesta, jonka Areva-konserni voi myynnistä saada.

(318) Niin kauan kuin nämä kaksi lykkäävää ehtoa – ASN:n myönteinen lausunto Flamanville 3:n paineastiaa koskevan lujuusanalyysiohjelman tuloksista ja komission antama myönteinen keskittymäpäätös (keskittymää ei kielletä) – eivät ole täyttyneet, kauppaan liittyy komission mielestä yhä liian suuria epävarmuustekijöitä, jotta Nouvel Areva NP:n myynnistä saatavaa omaa rahoitusosuutta voitaisiin pitää todellisena ja konkreettisena. Myynnistä saatavat tuotot voidaan kuitenkin ottaa lukuun todellisena ja konkreettisena omana rahoitusosuutena heti kun mainitut kaksi ehtoa täyttyvät.

(319) Komissio katsoo, että ulkopuolisen sijoittajan merkitsemä lisäpääoma voidaan ottaa lukuun todellisena ja konkreettisena omana rahoitusosuutena sillä edellytyksellä, että se on jo toteutettu rakenneuudistussuunnitelman yhteydessä tai, ellei sitä ole vielä toteutettu, sillä edellytyksellä, ettei sen toteutukselle ole vakavia esteitä ennen rakenneuudistusjakson päättymistä. Komissio soveltaa tätä päättelyä MHI:n ja JNFL:n sijoituksiin Nouvel Arevaan.

(320) Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle näiden kahden sijoittajan tarjoukset: MHI:n tarjous 5 prosentin osakkuudesta on 250 miljoonan euron hintainen ja JNFL:n tarjous niin ikään 5 prosentin osakkuudesta on 250 miljoonan euron hintainen. Tarjoukset ovat sitovia, koska […]. Komissio pitää siis tarjouksia todellisina ja konkreettisina oman rahoitusosuuden lähteinä sinä päivänä, jolloin johdanto-osan 315 ja 316 kappaleessa tarkoitetut kaksi ehtoa on täytetty.

(321) Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle Areva-konsernin oman rahoitusosuuden rahoittamisesta tietoja, jotka koskevat noin [0–2 miljardin] euron kokonaismäärää. Määrä on saatu Areva-konsernin käteisvarojen vähimmäistason alentamisella [0–1 miljardiin] euroon sekä [0–1 miljardin] euron vero- ja liikesaamisten siirroilla. Ranskan viranomaiset ovat osoittaneet, että käteisvarojen vähimmäistasoa on voitu alentaa meneviä ja tulevia vuotuisia rahavirtoja koskevan pitkän optimointi- ja joustavoittamistyön ansiosta, minkä vuoksi alennus on rakenteellinen eikä sitä ole tarpeen tulevaisuudessa korottaa. Komissio toteaa, että nämä toimenpiteet on jo toteutettu onnistuneesti, ja ne ovat siis todellisia ja konkreettisia.

5.2.6.3 Päätelmä omasta rahoitusosuudesta

(322) Ranskan viranomaisten esittämä yhteenlaskettu oma rahoitusosuus on [3–7 miljardia] euroa. Se on suurempi osuus kuin 50 prosenttia rakenneuudistuksen kustannusten kokonaismäärästä.

(323) Näillä oman rahoitusosuuden lähteillä on yleisesti tukea vastaava vaikutus siinä mielessä, että ne parantavat Areva-konsernin vakavaraisuutta suuntaviivojen 62 kohdan mukaisesti.

(324) Sen sijaan Areva-konsernin oman rahoitusosuuden olennaista lähdettä eli Nouvel Areva NP:n myyntiä voidaan pitää riittävän todellisena ja konkreettisena vain, jos johdanto-osan 315 ja 316 kappaleessa esitetyt kaksi lykkäävää ehtoa täyttyvät; ne liittyvät riippumattomien hallintoviranomaisten itsenäisiin päätöksiin, joihin kaupan osapuolet tai Ranskan viranomaiset eivät voi vaikuttaa, mikä on erityisesti ydinturvallisuutta koskevissa asioissa lisäksi täysin perusteltua. Tämän toisena vaikutuksena on, että myös MHI:n ja JNFL:n merkitsemät osuudet Nouvel Arevan pääomanlisäyksessä ovat todellisia ja konkreettisia lykkäävien ehtojen täyttyessä.

(325) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että suuntaviivojen 63 kohdassa asetettu edellytys riittävän todellisesta ja konkreettisesta omasta rahoitusosuudesta täyttyy sinä päivänä, kun johdanto-osan 315 ja 316 kappaleessa esitetyt kaksi ehtoa täyttyvät.

5.2.7 *Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen*

(326) Suuntaviivojen 38 kohdan f alakohdan nojalla kielteisten vaikutusten, joita tuki aiheuttaa kilpailulle, on oltava riittävän rajoitettuja niin, että toimenpiteen kokonaisvaikutus on myönteinen. Komission on siis tutkittava, onko tuen ainutkertaisuuden periaatetta noudatettu ja onko kilpailun vääristymistä rajoittavia toimenpiteitä toteutettu.

5.2.7.1 Tuen ainutkertaisuuden periaate

(327) Asiaa koskevien komission aiempien päätösten ja Ranskan viranomaisten toimittamien tietojen tarkastelun perusteella Areva-konserni ei ole saanut pelastamistukea, rakenneuudistustukea eikä väliaikaista rakenneuudistustukea kymmenen viime vuoden aikana. Tällä perusteella komissio katsoo, että tuen ainutkertaisuuden periaatetta on noudatettu.

5.2.7.2 Kilpailun vääristymistä rajoittavat toimenpiteet

(328) Kun myönnetään rakenneuudistustukea, on toteutettava kilpailun vääristymistä rajoittavia toimenpiteitä, jotta kaupankäynnin edellytyksiä haittaavat vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset ja myönteiset vaikutukset kielteisiä suuremmat. Toimenpiteet kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi ovat tavallisesti rakenteellisia toimenpiteitä, vaikka komissio voi joissakin erityistapauksissa hyväksyä toimintaa sääteleviä toimenpiteitä tai markkinoiden avaamistoimenpiteitä, joilla korvataan osittain tai kokonaan muuten vaaditut rakenteelliset toimenpiteet.

(329) Jos rakenteellisia toimenpiteitä toteutetaan, suuntaviivojen 78 kohdassa todetaan, että niitä ”olisi toteutettava etenkin markkinoilla, joilla yrityksellä on rakenneuudistuksen jälkeen huomattava markkina-asema, ja erityisesti sellaisilla markkinoilla, joilla on huomattavaa ylikapasiteettia”.

(330) Kilpailun vääristymistä rajoittavat toimenpiteet eivät sen sijaan saa vaarantaa tuensaajan mahdollisuuksia palauttaa elinkelpoisuutensa eikä niistä saa aiheutua haittaa kilpailulle, kuluttajille tai markkinoiden rakenteelle.

(331) Suuntaviivojen 84 kohdassa määritellään vielä toimintaa säätelevät toimenpiteet, joita on sovellettava kaikissa tapauksissa, jotta vältetään rakenteellisten toimenpiteiden vaikutusten heikentyminen.

(332) Ranskan viranomaiset olivat esittäneet 29 päivänä huhtikuuta 2016 antamassaan ilmoituksessa liiketoimintojen luovutusta ja omaisuuserien myyntiä koskevan suunnitelman Areva-konserni riittävänä vastasuoritteena. Komissio oli menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä katsonut, ettei suurinta osaa kaavailluista luovutuksista ([50]) voida pitää riittävinä korjaustoimenpiteinä, sillä ne eivät ole laajuudeltaan verrattavissa yritystuen vaikutukseen ([51]), eivätkä ne liity markkinoihin, joilla Nouvel Arevan on määrä toimia rakenneuudistuksen jälkeen. Komission kanta ei ole tältä osin muuttunut.

(333) Komission kanta ei koskenut reaktoriliiketoiminnan luovutusta, jonka mittavuuden komissio myönsi jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä: luopumalla Nouvel Areva NP:stä Areva-konserni menettää rakenneuudistuksen jälkeen huomattavan osan liiketoiminnastaan eli kolmanneksen omaisuuseristään ja lähes puolet rakenneuudistusta edeltävästä liikevaihdostaan.

(334) Komissio oli kuitenkin epätietoinen kyseisen luovutuksen kilpailuvaikutuksista ja siitä, olivatko ne riittäviä tuen aiheuttamien kilpailun vääristymien vähentämiseksi. Komissio katsoo suuntaviivojen perusteella, että epätietoisuus voidaan poistaa tarkastelemalla seuraavia kolmea kysymystä:

a) Onko Nouvel Areva NP suuntaviivojen 78 kohdassa tarkoitettua ”tappiollista toimintaa”, joka Areva-konsernin olisi ”joka tapauksessa tarpeen [lopettaa] pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseksi”?

b) Onko reaktoriliiketoiminnan ja polttoaineliiketoiminnan integroinnista luopumisella muun muassa synergiaetujen menetyksen vuoksi todellisia vaikutuksia Areva-konsernin kilpailukykyyn ”markkinoilla, joilla [sillä] on rakenneuudistuksen jälkeen huomattava markkina-asema” eli Nouvel Arevan markkinoilla suuntaviivojen 78 kohdassa tarkoitetulla tavalla?

c) Voivatko lisätoimenpiteet heikentää markkinoiden rakennetta suuntaviivojen 80 kohdan vastaisesti?

([50]) Varsinkin Areva TA:n, Canberran, Adwenin ja Eltan myynti.

([51]) Näiden tytäryhtiöiden yhteenlaskettu osuus Areva-konsernin rakenneuudistusta edeltävästä taseesta on 5 prosenttia, ja niillä on vain mitätön osuus sen liikevaihdosta, kun taas suunnitellun valtiontuen osuus on lähes 20 prosenttia taseesta 31 päivänä joulukuuta 2015, ja se vastaa puolen vuoden liikevaihtoa ennen rakenneuudistusta.

(335) Johdanto-osan 334 kappaleessa esitetystä ensimmäisestä kysymyksestä komissio toteaa, että reaktoriliiketoiminta on aiheuttanut Areva-konsernille viime vuosina huomattavia tappioita, kuten johdanto-osan 17 ja 21 kappaleessa todetaan. On siis ratkaistava, ovatko tappiot rakenteellisia ja heikentäisivätkö ne edelleen Areva-konsernin kannattavuutta, jos luovutettava yksikkö pysyisi konsernissa.

(336) Toisin kuin polttoainekiertoon liittyvien liiketoimintojen vaikeudet, reaktoriliiketoiminnan vaikeudet eivät ensisijaisesti johdu Fukushiman onnettomuuden jälkeisestä suhdannekäänteestä. Sen tappiot liittyvät ensinnäkin muutamiin suuriin teollisuushankkeisiin ja lähinnä OL3-hankkeeseen, jonka riskit olivat pitkälti hankekohtaisia. Tällaiset suurhankkeet koskivat nimittäin uuden reaktoritekniikan (EPR) ensimmäistä sarjatuotantovaihetta. Uuden tekniikan ensimmäisessä sarjatuotantovaiheessa syntyy yleisesti suurempia tappioita, mutta seuraavissa hankkeissa voidaan jo hyödyntää saatuja kokemuksia. OL3-hankkeen mutta myös Flamanville 3- sekä Taishan 1- ja 2-hankkeiden on määrä valmistua vuoden 2018 loppuun mennessä. Uusia reaktoreita koskevissa tulevissa hankkeissa (kuten Hinkley Point C mutta pitemmällä aikavälillä mahdollisesti myös muissa hankkeissa) aiempia kokemuksia voidaan siis hyödyntää merkittävässä määrin. Nouvel Areva NP:n suurhankeliiketoimintaan sisältyy siis aiempaa vähemmän riskejä.

(337) Nouvel Areva NP:llä on suurhankeliiketoiminnan ohella muitakin liiketoimintoja, kuten laitekantaan liittyvät palvelut (huolto) ja polttoaine-elementtien toimittaminen. Tällaisten liiketoimintojen riskit ovat pienemmät kuin suurhankeliiketoiminnassa ja luovat terveen perustan Nouvel Areva NP:n positiiviselle kassavirralle, jolloin keskimääräinen käyttökatemarginaali on huoltotoiminnassa [0–30 prosenttia] ja ydinpolttoaine-elementeissä [0–30] prosenttia ([52]).

(338) EDF:lle myytävä yksikkö (Nouvel Areva NP) sisältää kaikki Areva NP:lle nykyisin kuuluvat liiketoiminnat mutta ei velkoja, joita on kertynyt joissakin aiemmin merkittäviin tappioihin johtaneissa teollisuuden suurissa erityishankkeissa ([53]). Kun tämä liiketoiminta-ala otetaan huomioon, Nouvel Areva NP ei ole rakenteellisesti tappiollinen yritys. Yhtäältä sen suurhankeliiketoimintaan sisältyy vähemmän riskejä nyt, kun ensimmäisen sarjatuotantovaiheen OL3-, Taishan 1- ja 2- sekä Flamanville 3 -hankkeet ovat […]. Toisaalta sillä on terve ja vankka teollinen perusta laitekantaan liittyvine palveluineen ja polttoaine-elementtien toimituksineen. Areva-konsernin ja EDF:n sopima 2,5 miljardin euron ostohinta on selkeä merkki siitä, että Nouvel Areva NP -yksiköllä on konkreettiset kannattavuusnäkymät eikä se ole rakenteellisesti tappiollinen.

(339) Vaihtoehtoisessa skenaariossa, jossa valtiontuella maksettaisiin joka tapauksessa osa aiemmista tappioista mutta jossa Areva-konserni pysyisi integroituna kaikilla ydinvoimamarkkinoilla, konserni voisi laskea saavansa noin [0–2 miljardia] euroa ylimääräistä positiivista kassavirtaa vuosina 2015–2023 ([54]) Nouvel Areva NP:n osuuden ansiosta.

(340) Näiden eri seikkojen perusteella Nouvel Areva NP:n toiminta ei vaikuta olevan rakenteellisesti tappiollista liiketoimintaa, josta luopuminen olisi välttämätöntä Areva-konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Päinvastoin kyseessä on asianmukainen vastasuorite, varsinkin kun se on rakenteellinen, kuten suuntaviivojen 77 kohdassa edellytetään.

(341) Johdanto-osan 334 kappaleessa esitetyssä toisessa kysymyksessä ongelmana on selvittää, onko reaktoreihin ja polttoainekiertoon liittyvien liiketoimintojen vertikaalinen integraatio ratkaiseva etu ydinvoimamarkkinoiden nykysuhdanteessa. Urencon mukaan se on etu, jonka vaikutukset rajoittuvat uusien reaktorien myyntiin […]. Se, että markkinoilla on integroimattomia mutta silti menestyviä toimijoita, viittaa Urencon mukaan siihen, ettei integraatio ole ydinvoimamarkkinoilla toimivalle konsernille ainakaan ratkaisevan tärkeä menestystekijä. Ranskan viranomaiset katsovat sitä vastoin, että kyseessä on ehdottomasti etu, jolla on vaikutuksia kaikkiin ydinpolttoainekierron markkinoihin.

(342) Komissio huomauttaa aluksi, että ydinvoimamarkkinoiden nykytrendinä on pikemminkin vertikaalinen integraatio myös yrityksissä, jotka ovat perinteisesti integroimattomia. Yksi Areva-konsernin pääasiallisista kilpailijoista, venäläisyritys Rosatom, on integroitunut koko arvoketjussa. Korealainen ydinreaktorivalmistaja KHNP integroituu tuotantoketjun alkupäässä hankkimalla osakkuuden kaivostoimija Denisonista, ja se aikoo osallistua Imouraren-hankkeeseen, kun taas Toshiba/Westinghouse hankkii osakkuuksia Kazakstanin kaivoksista. CNNC:llä on puolestaan nykyisin vain konversio- ja rikastuskapasiteettia sekä osakkuus Langer Heinrich -kaivoksessa Namibiassa, jossa toiminnanharjoittajana on kaivosyhtiö Paladin; se pyrkii kuitenkin integroitumaan polttoaine-elementtien markkinoilla hyötyäkseen eri liiketoimintojensa integroimisen synergiaeduista. Kazakstanilainen

([52]) Société Générale laatima Areva NP:n arvonmääritys tammikuulta 2016.
([53]) Pelkästään OL3-hankkeessa, joka koskee ensimmäistä EPR-tekniikan sarjatuotantovaihetta, syntyy noin 5,5 miljardin euron tappiot valmistumiseen mennessä.
([54]) Société Générale laatima Areva NP:n arvonmääritys tammikuulta 2016.

kaivosyhtiö KAP – jonka Urenco mainitsee kuuluvan integroimattomiin toimijoihin – pyrkii tällä hetkellä yhteistyössä toisen toimijan kanssa rakentamaan ydinpolttoaine-elementtejä valmistavan laitoksen edistääkseen luonnonuraanin myyntiä.

(343) Tämä yleinen trendi, joka on jatkunut ja jopa vahvistunut Fukushiman onnettomuuden jälkeisessä suhdanteessa, pätee ydinvoima-alan keskeisiin toimijoihin. Urencon integroimattomuuteen perustuvan mallin käyttö vaikuttaa sen sijaan olevan jokseenkin vähäistä. Tämä osoittaa, että reaktoriliiketoiminnan (joka sisältää polttoaine-elementtien valmistuksen) ja polttoainekiertoon liittyvän liiketoiminnan integroimisesta voidaan saada joitakin etuja.

(344) Komission mielestä on selvää, että integroitunut konserni saa merkittävää etua, kun se yhdistää myyntivoimansa polttoaine-elementtien segmentissä, joka on yhteydessä sähkölaitosasiakkaisiin, ja ydinpolttoainekierron alkupäässä, joka koskee enemmänkin hyödykkeitä, joiden osalta toimittajat ovat jossain määrin vaihdettavissa keskenään. Tältä osin on paljastavaa, että [5–10] Areva NP:n (tulevan Nouvel Areva NP:n) kymmenestä asiakkaasta ovat myös Areva NC:n (tulevan Nouvel Arevan) asiakkaita.

(345) Ranskan viranomaiset ovat esittäneet esimerkkinä sähkölaitoksen […], joka on käynnistänyt polttoaine-elementtien valmistusta koskevan tarjouspyynnön. Tarjouspyyntö koski virallisesti vain polttoaine-elementtien valmistusta eli siis liiketoimintaa, joka kuuluu vastaisuudessa Nouvel Areva NP:hen. […] on kuitenkin pyytänyt tarjoajia parantamaan tarjouksiaan liittämällä niihin rikastetun halkeamiskelpoisen aineen toimituksen – liiketoiminnan, joka kuuluu vastaisuudessa Nouvel Arevaan. Myyntivoimansa integroinnin ansiosta Areva-konserni on aiemmin voinut lisätä polttoaine-elementtejä koskevaan tarjoukseensa rikastetun halkeamiskelpoisen aineen toimituksen.

(346) Tulevaisuudessa Nouvel Areva NP voi turvautua tämän tyyppisissä tilanteissa mihin tahansa rikastetun halkeamiskelpoisen aineen toimittajaan ilman, että se joutuisi valitsemaan automaattisesti tai yksinomaan Nouvel Arevan; Nouvel Areva NP:n kannustimena on päinvastoin halkeamiskelpoisen aineen toimittajien kilpailuttaminen, jotta se saisi lopuksi aikaan laadukkaamman kokonaistarjouksen. Tämä tarjoaa uusia mahdollisuuksia Nouvel Arevan kilpailijoille, joista tärkein on Urenco.

(347) Reaktoriliiketoiminnan ja ydinpolttoainekiertoon liittyvän liiketoiminnan integraatioedut vaikuttavat myös uuden reaktorin myyntiin integroituun ydinpolttoaineen tarjontaan, mitä seikkaa Urenco ei kiistä. Käytännössä reaktorin suunnittelija ja rakentaja (Areva-konsernissa nykyisin Areva NP) toimittaa useimmiten ensimmäiseen reaktorisydämeen tarkoitetut polttoaine-elementit ja ensimmäisen lisälatauksen, kunnes reaktori on saavuttanut täyden toimintakapasiteettinsa. Asiakkaalle on nimittäin annettava takuu reaktorien suorituskyvystä, joka on luontaisesti sidoksissa polttoaine-elementtien laatuun ainakin reaktorin käynnistys- ja kuormituksennostovaiheessa. Polttoaine-elementtien laadun ja siten reaktorin suorituskyvyn kokonaisvaltaisen hallinnan varmistamiseksi reaktorin toimittaja toimittaa asiakassähkölaitokselle ensimmäiseen reaktorisydämeen tarkoitetut polttoaine-elementit ja ensimmäiset lisälataukset.

(348) Asiakassähkölaitokset puolestaan käyttävät mielellään vain yhtä kumppania, jonka puoleen ne kääntyvät tai joka asetetaan vastuuseen, jos reaktorin ratkaisevassa käynnistys- ja kuormituksennostovaiheessa ilmenee vaikeuksia. Esimerkiksi TVO on korostanut […]. Asiakkaiden suosima hankintamalli onkin ensimmäiseen reaktorisydämeen tarkoitettujen polttoaine-elementtien ja ensimmäisten lisälatausten toimittaminen, mistä ovat osoituksena […].

(349) Keskitetty toimittaminen on nykyään korostunut entisestään, koska monet mahdolliset asiakkaat ovat ottamassa ydinvoimateknologian käyttöön ensimmäistä kertaa. Koska niillä ei ole tarkoitukseen varattuja laajoja tiimejä, ne suosivat selvästi hankintaa yhdeltä ainoalta toimittajalta, joka pystyy vastaamaan yksinään kaikkiin ydinpolttoainekierron alkupään tuotteita ja palveluja sekä polttoaine-elementtejä koskeviin tarpeisiin. Näin tehdyt sopimukset kattavat tällöin muutakin kuin ensimmäisen reaktorisydämen ja aivan ensimmäiset lisälataukset ja ovat usein kestoltaan jopa pidempiä kuin nykyisin käytössä olevia reaktoreja koskevat sopimukset. Tämä pätee esimerkiksi […].

(350) Jokaisella ydinpolttoainekierron alkupään tuotteiden ja palvelujen toimittajalla, joka voi nojata polttoaine-elementtien ja reaktorien toimittajaan, on siten kilpailuetu. Areva-konserni yhdistää nykyään reaktorimyyntiin ensimmäisen reaktorisydämen ja ensimmäisen ydinpolttoainelatauksen myynnin sekä seuraavien lisälatausten myynnin, jos asiakas sitä pyytää (tyypillisesti […]). Käytännössä polttoaine-elementtien myynti uusia reaktoreja koskevien hankkeiden yhteydessä hyödytti Areva-konsernin ydinpolttoainekierron alkupään liiketoimintaa (jonka Nouvel Areva ottaa tulevaisuudessa hoitaakseen) kolmella seuraavalla tavalla:

a) Koska Areva NP käytti säännönmukaisesti Areva-konsernin uraania sekä konversio- ja rikastuspalveluja vastatakseen kyseiseen tarpeeseen, sen avulla voitiin turvata uraanin sekä tärkeimpien konversio- ja rikastuspalvelujen myyntimäärien kasvattaminen.

b) Nämä sopimukset neuvotellaan kahden kesken reaktorin ostoa koskevien neuvottelujen yhteydessä, jolloin ne voidaan tehdä suotuisammin ehdoin kuin avointa menettelyä käyttäen neuvoteltavat sopimukset, joiden saamiseksi on kilpailtava monien muiden louhinta-, konversio- ja rikastussegmenteillä läsnä olevien toimijoiden kanssa; näiden usein pidemmän aikavälin sopimusten ansiosta myyntihinnat voidaan vakauttaa pysyvästi muuttuvien hintojen markkinoilla.

c) Lisäksi uraanin ja konversio- ja rikastuspalvelujen toimittaja voi tämäntyyppisten sopimusten ansiosta aloittaa liiketoiminnan uusilla vaikeapääsyisillä markkinoilla ja vakiinnuttaa itselleen asteittain maineen ja uskottavuuden, kuten […] tapauksessa.

(351) Tällainen myynti on ollut tähän asti merkittävää tulevaisuudessa Nouvel Arevalle siirtyvien kaivos-, konversio- ja rikastusliiketoimintojen osalta. Ensimmäistä EPR-reaktorisydäntä varten rikastustarve on noin [0–2 000] kSWU (mikä on [0–20] prosenttia Nouvel Arevan vuosittaisesta kapasiteetista), konversiotarve [0–2 000] tUF6 (mikä on [0–20] prosenttia Nouvel Arevan vuotuisesta kapasiteetista) ja luonnonuraanista saatavan triuraanioktaoksidin tarve [0–2 000] tU3O8 (mikä on [0–20] prosenttia Nouvel Arevan vuotuisesta kapasiteetista vuonna 2015). Lisälatauksessa ydinpolttoainetta ladataan kolmasosa näistä määristä, ja useimmiten polttoaine-elementtejä vaihdetaan 18 kuukauden välein. Areva-konsernin mukaan on yleistä, että ydinreaktorin suunnittelija ja rakentaja neuvottelee ensimmäisen reaktorisydämen lisäksi ainakin […] toimittamisesta.

(352) Areva-konserni on voinut hyötyä kunkin […] hankkeiden yhteydessä tehdyn ydinpolttoainesopimuksen osalta suurempia määriä koskevista ja pitkäkestoisemmista sopimuksista kuin mitä se olisi voinut tehdä, jos Areva NP ei olisi ollut ydinreaktorin suunnittelija ja rakentaja. […] hankkeiden (joissa Areva NP on voimalaitoksen rakentaja) vertailu […] rakentamaa reaktoria koskevaan hankkeeseen on tältä osin valaiseva. Areva-konsernin tekemät sopimukset kattavat siten ainoastaan […] prosenttia […] rakentaman reaktorin ydinpolttoainetarpeista ja ainoastaan […] vuoden ajanjakson, kun sillä toisaalta on ydinpolttoaineen toimitussopimuksia, jotka kattavat […]. Tässä yhteydessä Nouvel Areva NP:n liiketoiminnan luovutus on omiaan vaikuttamaan merkittävällä tavalla Nouvel Arevan toimintaan.

(353) Urenco vähättelee näiden […] synergiaetujen arvoa. Komissio toteaa, että suurin osa tällä hetkellä rakenteilla olevista reaktoreista sijaitsee Venäjän tai Kiinan kaltaisissa maissa, joiden markkinat ovat suurelta osin suljettuja läntisten ydinvoimaloiden rakentajilta. Komissio toteaa myös, että erityisesti Fukushiman jälkeen uusia reaktoreja koskevat hankkeet ovat harventuneet. Edelleen on kuitenkin useita hankkeita, joiden toteutumiselle on hyvät edellytykset ja joiden kannalta Nouvel Areva NP näyttää olevan hyvässä asemassa. Tämä pätee erityisesti hankkeisiin, jotka ovat jatkoa Areva NP:n menneisyydessä voittamille hankkeille: […]. Nouvel Areva NP voi tehdä tarjouksen myös […] hankkeista. Jos Nouvel Areva NP haluaa integroida rikasteen toimituksiin liittyvän liiketoiminnan reaktoritarjontaan, se voi vastedes käyttää kaikissa näissä hankkeissa haluamaansa rikasteen toimittajaa, mikä kannustaa kilpailuttamaan mahdolliset toimittajat, joihin kohdistuu voimakas hintapaine tämäntyyppisissä tarjouskilpailuissa.

(354) Nämä näkymät koskevat tosin lähinnä keskipitkää ja pitkää aikaväliä. Ydinteollisuuden syklit ovat kuitenkin erittäin pitkiä, ja vaikuttaa siten perustellulta, että komissio ottaa synergiaetujen menetyksen vaikutukset huomioon erityisesti keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

(355) Lisäksi Ranskan viranomaiset ovat osoittaneet vakuuttavasti, että reaktoriliiketoiminnan ja ydinpolttoainekierron loppupään välillä oli sellaisia voimakkaita synergioita, joiden uudelleenluomiseen tulevaisuudessa Nouvel Arevalla ja Nouvel Areva NP:llä on vain heikot kannustimet.

(356) Nouvel Arevan kapasiteetti lisätä myyntiään käsittely- ja kierrätyspalvelujen vientiä varten keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä riippuu siitä, onko markkinoilla riittävästi sekaoksidipolttoaine-elementeillä toimivia kevytvesireaktoreita. Sekaoksidipolttoaine ei nimittäin sellaisenaan ole vaihdettavissa perinteisen ydinpolttoaineen kanssa: reaktorin, johon sekaoksidipolttoaine on tarkoitettu, on oltava etukäteen suunniteltu tai mukautettu tämäntyyppisen ydinpolttoaineen käyttöön. Areva-konsernin sekaoksidipolttoainealan liiketoiminta on vastaavasti suoraan riippuvainen maailman sekaoksidipolttoaine-elementtien käyttöön perustuvasta reaktorikannasta.

(357) Nouvel Areva NP kuitenkin […].

(358) […] viimeksi mainittujen myynnistä vastaa Nouvel Areva NP. […].

(359) […] Ranskan viranomaiset ovat selittäneet, että tilanne oli erilainen niin kauan kuin Areva-konserni oli integroitunut, koska tuolloin sillä oli mahdollisuus saada menetetty kate takaisin sekä sekaoksidipolttoaine-tuotannon että reaktorien suunnittelun ja rakentamisen ja polttoaine-elementtien myynnin kautta. Vaikka Areva NP oli vastuussa ydinpolttoaineen myynnistä, kuten tulevaisuudessa Nouvel Areva NP, se toimi Areva SA:n […] alaisuudessa.

(360) […], sekaoksidipolttoaineketjun pitkän aikavälin kasvunäkymiä […] on siten tarkistettava alaspäin. Aina, kun sekaoksidipolttoaine-elementeillä toimiva reaktorihanke korvataan tarjouspyynnössä muunlaisella reaktorilla, Nouvel Arevan kytköksellinen kysyntä vähenee samassa suhteessa. Tätä kautta perinteisen ydinpolttoaineen kysyntä kasvaa, ja Nouvel Areva joutuu kilpailemaan muiden toimijoiden kuten Urencon kanssa.

(361) Yleisesti ottaen Nouvel Arevan ja Nouvel Areva NP:n välille muodostuu asiakkaan ja toimittajan välinen suhde monien sellaisten palvelujen alalla, jotka on aiemmin hoidettu sisäisesti, millä voi olla kielteisiä vaikutuksia sekä Nouvel Areva NP:hen että Nouvel Arevaan. Tämä pätee erityisesti logistiikkatoimiin, joiden optimointi on entistä vaikeampaa. Ranskan viranomaiset ovat antaneet seuraavan esimerkin. Luonnonuraani on sen ostaneen sähkölaitoksen omaisuutta. Sähkölaitos antaa konversion ja rikastuksen ja tämän jälkeen polttoaine-elementtien valmistuksen valitsemiensa toimittajien tehtäväksi. Joko valitun rikastajan tai valmistajan on toimitettava rikastettu uraani. Logistiikan optimoimiseksi erityisesti toimitusten ja varastojen hallinnoinnin osalta (sekä rikastetun uraanin määrien että pitoisuuksien osalta) rikastajat ja polttoaine-elementtien valmistajat voivat vahvistaa sopimusteitse kaikki mahdolliset operatiiviset optimointitoimet. Samaan konserniin kuuluminen helpottaa neuvotteluja ja lisää harkittavissa olevia operatiivisia optimointitoimia, koska rikastajan ja polttoaine-elementtien valmistajan välillä ei ole vastakkaisia intressejä. Areva-konserni on hyötynyt tähän asti kyseisestä edusta konserninsisäisissä toimituksissa. Areva NC:ltä on sen sijaan esimerkiksi veloitettu ylihintaa […], mitä se ei ole pystynyt koskaan riitauttamaan tehokkaasti, sillä tämä ei suostunut neuvottelemaan aiheutuneista kustannuksista.

(362) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että jos rakenneuudistettu Areva-konserni olisi pysynyt integroituneena reaktoriliiketoiminnan kanssa, se olisi hyötynyt merkittävästi kyseisestä integraatiosta ja erityisesti mahdollisuudestaan muotoilla Nouvel Areva NP:n ja Nouvel Arevan integroituja tarjouksia.

(363) Komissio pohti menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 189 kappaleessa EDF:n ja Areva-konsernin strategisen kumppanuushankkeen seurauksia erityisesti sen mahdollisuuden kannalta, että menneisyydessä todetut kaupalliset synergiaedut voitaisiin saavuttaa uudelleen sopimuksella. Urenco on ilmoittanut komissiolle huolensa asiasta.

(364) Komissio myöntää olevan epätodennäköistä, että sopimusperusteinen kumppanuus, jossa velvoitetaan tekemään yhteistyötä kaikin mahdollisin tavoin, voisi uudelleen saada aikaan yhtä voimakkaita synergiaetuja kuin konsolidoidussa konsernissa. Sellaisen suosituimmuuteen perustuvan kaupallisen yhteistyön muodon sisältävä kumppanuus, jolla rajoitettaisiin Nouvel Arevan kilpailijoiden mahdollisuuksia muodostaa kumppanuussuhde Nouvel Areva NP:n kanssa integroitujen tarjousten muotoilemiseksi, kyseenalaistaisi kuitenkin Nouvel Areva NP:n myynnin myönteiset vaikutukset kilpailuun.

(365) Komissio toteaa tässä yhteydessä Ranskan viranomaisten sitoutuneen siihen, että EDF:n määräysvallassa oleva Nouvel Areva NP ja Nouvel Areva eivät rakenneuudistusjakson aikana aloita strategista kumppanuutta eivätkä perusta muutakaan sopimuskehystä, jossa määrätään kaupallisesta yhteistyöstä. Tämä koskee tilanteita, joissa kumppanuuden tai sopimusyhteistyön tarkoituksena olisi asettaa Nouvel Areva etusijalle silloin, kun Nouvel Areva NP haluaa tarjota asiakkaalle ydinpolttoaineiden toimittajan kanssa integroidun tarjouksen.

(366) Komissio ottaa huomioon tämän sitoumuksen ja katsoo siten Nouvel Areva NP:n voivan vapaasti ehdottaa asiakkailleen, että ne käyttävät muulta toiminnanharjoittajalta kuin Nouvel Arevalta peräisin olevia ydinpolttoaineita. Kun Nouvel Arevan on aika täyttää uudelleen tilauskirjansa, se ei enää voi luottaa rakenteellisiin synergiaetuihin, joista Areva-konserni hyötyi menneisyydessä. Komissio voi siten luopua tähän liittyvästä epäilystään.

(367) Johdanto-osan 334 kappaleen kolmannesta kysymyksestä komissio toteaa olevan tarpeen markkinakohtaisen analyysin avulla tutkia markkinat, joilla Nouvel Arevalla on huomattava asema, ja varmistaa siten, ettei sellaisia kilpailun vääristymiä ole, joiden vuoksi Ranskan viranomaisten ehdottama vastasuorite olisi riittämätön.

(368) Ennen kunkin markkinan yksityiskohtaista tarkastelua komissio korostaa aluksi huolehtivansa siitä, ettei Areva-konsernille myönnettävän tuen suuruus aseta rakenneuudistettua Areva-konsernia (tässä tapauksessa Nouvel Arevaa) poikkeuksellisen hyvään taloudelliseen tilanteeseen kilpailijoihinsa nähden. Tuki on siten mitoitettu mahdollistamaan yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautuminen, mikä merkitsee erityisesti, että se voi saada takaisin entisen investointiluokkansa. Nouvel Arevalla on kuitenkin edelleen huomattava velka […]. Nouvel Arevan luottoluokituksen ennakoidaan olevan rakenneuudistuksen päättyessä […], eikä se ole parempi kuin sen kilpailijoiden, kuten Urencon, luottoluokitus ([55]). Näin ollen Nouvel Arevalla ei ole rakenneuudistuksen päättyessä selvästi suurempaa rahoituksellista joustovaraa kuin kilpailijoillaan.

(369) Maailman louhintamarkkinoilla on neljä keskeistä toimijaa. Tärkeimmällä toimijalla KAP:llä on [0–50] prosentin markkinaosuus. Toiseksi tärkein toimija on Cameco, jonka osuus koko maailman tuotannosta on [0–50] prosenttia. Areva-konsernilla on [0–30] prosentin ja Rosatomilla tytäryhtiönsä AtomEnergoPromin välityksellä [0–30] prosentin osuus koko maailman tuotannosta ([56]). KAP ja Cameco ovat jatkuvasti lisänneet tuotantoaan viime vuosina, ja niiden ennakoidaan säilyttävän nykyisen tuotantonsa tai jatkavan kasvuaan tulevina vuosina.

(370) Jos Nouvel Arevalta saadaan lisämyönnytyksiä louhintamarkkinoilla (esimerkiksi divestointien muodossa), on vaarana, että näin suositaan toimijoita, joilla on jo huomattava asema keskittyneillä markkinoilla, mikä vaarantaa sekä markkinarakenteen että uraanin toimitusvarmuuden unionissa.

(371) Lisäksi kaivosliiketoiminta on […] keino edistää Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamista; kaivosliiketoiminnan osuus Nouvel Arevan käyttökatteesta nousee […] vuoteen 2020 mennessä. Kyseisen toiminnan heikentyminen vaarantaisi Areva-konsernin elinkelpoisuuden palautumisen ilman selvää hyötyä kilpailulle.

(372) Komissio katsoo näiden seikkojen valossa, että Nouvel Areva NP:n myynnin ja Ranskan viranomaisten antamien sitoumusten lisäksi louhintasegmentillä ei ole perusteltua vaatia muita vastasuoritteita.

(373) Konversioliiketoiminnan alalla on neljä keskeistä toimijaa: Rosatom/TVEL (jolla on [0–50] prosentin markkinaosuus), Cameco (jolla on [0–50] prosentin markkinaosuus), Conver Dyn (jolla on [0–50] prosentin markkinaosuus) ja Areva-konserni (jolla on [0–50] prosentin markkinaosuus) ([57]). Kiinalainen CNNC-konserni on myös läsnä, mutta se toimittaa tällä hetkellä ainoastaan Kiinan markkinoille. Areva-konserni on ainoa eurooppalainen konversioyritys Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijainneen SFL-laitoksen lopetettua toimintansa.

(374) Konversioliiketoiminta on osa […] toimintoja. Nouvel Arevaa kyseisen toiminnan harjoittajana heikentävät lisätoimenpiteet voivat vahvistaa markkinoiden jo oligopolistista rakennetta ja kyseenalaistaa yrityksen elinkelpoisuuden ydinpolttoainekierron kyseisessä tärkeässä osassa, jossa Nouvel Areva on ainoa eurooppalainen toimija.

(375) Komissio katsoo näin ollen, että Nouvel Areva NP:n liiketoiminnan luovutusta ja Ranskan sitoumuksia täydentävät vastasuoritteet eivät ole perusteltuja konversiosegmentillä.

(376) Rikastusmarkkinoilla Areva-konsernilla oli [0–30] prosentin osuus koko maailman markkinoista vuonna 2014, kun sen kahdella tärkeimmällä kilpailijalla Rosatomilla/Tenexillä ja Urencolla oli kummallakin yli [0–50] prosentin markkinaosuus ([58]).

(377) Urenco on ilmoittanut komissiolle huolensa kilpailun vääristymistä, joita rakenneuudistustuesta aiheutuu rikastusmarkkinoilla. Kyseiset huolenilmaukset koskevat lyhyesti i) Nouvel Arevan väitettyä rahoituksellista joustovaraa tukea saamattomiin kilpailijoihinsa nähden, ii) riskiä, että EDF, joka on Urencon keskeinen asiakas, suosii Nouvel Arevaa rikastetun uraanin tarpeidensa osalta, iii) ylikapasiteetin lisääntymistä eurooppalaisilla rikastusmarkkinoilla erityisesti, jos Nouvel Areva päättää lisätä Georges Besse II -tehtaansa kapasiteettia tai kehittää SWU-kauppaa, iv) Urencon perinteisten ydinpolttoaineiden kanssa kilpailevan sekaoksidipolttoainetoiminnan jatkamista tai vahvistamista, vaikka sekaoksidipolttoaine ei ole Urencon mukaan yhtä kilpailukykyistä.

([55]) Joulukuussa 2016 Urencon luottoluokitus oli BBB+ (S&P).
([56]) Markkinaosuudet ovat Areva-konsernin arvioita.
([57]) Markkinaosuudet ovat Areva-konsernin arvioita.
([58]) CNNC:llä ja Centrusilla (entinen Usec) on kummallakin noin [0–20] prosentin markkinaosuus, mutta täsmennetään, että Centrus toimii enää välittäjänä, ei tuottajana. Markkinaosuudet ovat Areva-konsernin arvioita […].

(378) Komissio on jo osoittanut johdanto-osan 368 kappaleessa, ettei Nouvel Areva ole rakenneuudistuksen jälkeen paremmassa taloudellisessa tilanteessa kuin Urenco. Kyseinen huolenaihe vaikuttaa siten perusteettomalta. Lisäksi Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että Areva-konsernin SET-liiketoimintayksikön rikastusliiketoiminnan nettorahavirta oli positiivinen jo vuonna 2016, mikä suuntaus todennäköisesti vahvistuu ajanjaksolla 2017–2030. Näin ollen SET-yhtiö edistää enemmän Areva-konsernin elinkelpoisuuden palautumista maksamalla suunnitellusti osinkoja kuin mitä se itse hyötyy tuen vaikutuksista.

(379) Komissio ei katso myöskään olevan vaaraa siitä, että EDF suosii Nouvel Arevaa Urencon kustannuksella rikasteen toimittamisessa. Ensinnäkään EDF:n määräysvallassa olevan Nouvel Areva NP:n ja Nouvel Arevan välillä ei ole pääomayhteyksiä, jotka olisivat peruste sille, että EDF suosii Nouvel Arevaa suhteessa sen kilpailijoihin. Komissio huomauttaa tässä yhteydessä, ettei EDF ilmeisesti ole suosinut Areva-konsernia menneisyydessäkään, koska Urenco täyttää nykyään huomattavan osan EDF:n rikastetun uraanin tarpeesta. Toiseksi se, ettei pääomayhteyksiä ole, poistaa vuorostaan Nouvel Arevalta kannustimen tarjota Nouvel Areva NP:lle suotuisampia ehtoja kuin jollekin toiselle asiakkaalle, koska Nouvel Areva ei voi enää saada osakkeenomistajan ominaisuudessa osittain takaisin etuja, joita se myöntää toimittajana.

(380) Komissio toteaa ylikapasiteetin lisääntymisestä eurooppalaisilla rikastusmarkkinoilla, että Ranskan viranomaisten antaman sitoumuksen mukaan Areva-konserni ei rakenneuudistusjakson aikana lisää Georges Besse II -tehtaan kapasiteettia, lukuun ottamatta voimassa olevissa sopimuksissa määrättyä sentrifugien hankintaa ja asentamista […]. Komissio katsoo siten, ettei Areva-konsernille myönnetyllä rakenneuudistustuella rahoiteta ylikapasiteetin lisääntymistä eurooppalaisilla rikastusmarkkinoilla. SWU-kaupan osalta on todettava, ettei tuki lisää tuotantokapasiteettia vaan auttaa optimoimaan markkinoilla jo olevaa kapasiteettia. Lisäksi on todettava, ettei Areva-konserni ole kehittänyt kyseistä liiketoimintaa kuluneen vuosikymmenen aikana […].

(381) Komissio on osoittanut johdanto-osan 356–360 kappaleessa, että Nouvel Areva NP:n myynnillä on kielteisiä vaikutuksia sekaoksidipolttoaineketjun pitkän aikavälin kehittämiseen, sillä se lisää samassa suhteessa perinteisen ydinpolttoaineen tuottajien, kuten Urencon, ulottuvilla olevien markkinoiden kokoa. Näin ollen ei ole perusteltua määrätä lisätoimenpiteitä markkinoiden kyseisessä osassa.

(382) Komissio korostaa yleisesti sitä, että Nouvel Areva NP:n myynnistä seuraavat synergiaetujen menetykset luovat Nouvel Arevan kilpailijoille mahdollisuuksia rikastussegmentillä varsinkin johdanto-osan 353 ja 360 kappaleessa kuvatuissa käytännön tilanteissa.

(383) Komissio katsoo näiden seikkojen valossa, että Nouvel Areva NP:n myyntiä ja Ranskan sitoumuksia täydentävät vastasuoritteet eivät ole rikastussegmentillä perusteltuja.

(384) Ydinpolttoainekierron loppupään (jätteenkäsittely ja sekaoksidipolttoaineen tuotanto) osalta Areva-konsernilla on noin [50–100] prosentin ([59]) markkinaosuus jätteenkäsittelymarkkinoilla, ja se on nykyään ainoa toiminnanharjoittaja, joka hallitsee kaikki käytetyn ydinpolttoaineen käsittely- ja kierrätystoiminnot sekä sekaoksidipolttoaineen tuotannon. Rakenneuudistustuki ei aiheuta kovin selvää kilpailun vääristymää, koska Areva-konserni on yleisesti ottaen ainoa toiminnanharjoittaja tällä segmentillä. Komissio myöntää, että sekaoksidipolttoaine kilpailee perinteisen ydinpolttoaineen kanssa, jonka toimittamisessa Nouvel Arevalla on kilpailijoita. Edellä johdanto-osan 356–360 kappaleessa kuvatuista syistä ei vaikuta kuitenkaan perustellulta harkita lisätoimenpiteitä kyseisillä markkinoilla.

(385) Areva-konsernilla on suhteellisen vaatimaton osuus logistiikka- ja käytöstäpoistomarkkinoista, eikä sillä ole niillä kovin merkittävää asemaa rakenneuudistuksen päättyessä. Mitä tulee esimerkiksi logistiikkaan, Areva-konsernilla oli vuonna 2013 noin [0–50] prosentin määrällinen markkinaosuus kuivavarastoinnissa ja käytetyn ydinpolttoaineen kuljetussäiliöiden (casks) tuotannossa, kun saksalaisella GNS:llä oli [50–100] prosentin osuus kyseisistä markkinoista. Nouvel Arevalla on käytöstäpoistomarkkinoilla noin [0–20] prosentin markkinaosuus, ja se kilpailee niillä monien muiden toimijoiden kanssa (Onet, Vinci, Bouygues, Westinghouse, Amec, Nukem, Iberdrola jne.). Komission tietoon ei ole tutkinnan aikana saatettu mitään merkittävää kilpailun vääristymää kyseisillä markkinoilla, joilla ei ole ylikapasiteettia. Erityiset lisätoimenpiteet kyseisillä markkinoilla eivät siten vaikuta perustelluilta.

([59]) Markkinaosuus on Areva-konsernin arvio.

(386) Komissio päättelee edellä sanotun valossa, että sen jälkeen, kun Areva-konserni on myynyt Nouvel Areva NP:n – ja ottaen huomioon Ranskan viranomaisten antamat sitoumukset – markkinoilla, joilla Areva-konsernilla on rakenneuudistuksen jälkeen huomattava markkina-asema, ei ole sellaisia kilpailun vääristymiä, joiden vuoksi lisätoimenpide olisi perusteltu.

(387) Tuen aiheuttamaa kilpailun vääristymistä rajoittavia toimenpiteitä koskevan analyysin päätteeksi komissio ottaa huomioon suuntaviivojen 84 kohdan a ja b alakohdan noudattamista koskevat Ranskan viranomaisten sitoumukset.

(388) Suuntaviivojen 84 kohdan a alakohdassa täsmennetään tältä osin, että rakenneuudistustuen saajien on pidättäydyttävä hankkimasta ”yritysten osakkeita rakenneuudistuksen aikana, paitsi jos se on välttämätöntä tuensaajan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden varmistamiseksi”. Kyseinen velvollisuus koskee osakkuushankintoja, joiden ansiosta tuensaajan läsnäoloa sen nykyisillä markkinoilla tai muilla markkinoilla voidaan laajentaa ulkoisen kasvun avulla. Se ei koske rationalisointia ja olemassa olevien tuotantovälineiden käyttöä eli läsnäolon laajentamista sisäisen kasvun avulla. Komissio katsoo, että tässä tapauksessa osakkuushankintoina ei pidetä sellaisten tuotannollisten yhteisyritysten perustamista, joiden yksinomainen tarkoitus on tuotannon rationalisointi olemassa olevien omaisuuserien avulla eikä uusien omaisuuserien hankinta ja käyttö, sikäli kuin yhteisyrityksen osakkailla ei ole oman rahoitusosuutensa ylittäviä nosto-oikeuksia.

(389) Osakkuushankintoina ei suuntaviivojen 84 kohdan a alakohdan soveltamiseksi pidetä tässä tapauksessa myöskään yritysostoja yritysten hallussa mahdollisesti olevien omaisuuserien käytöstä poistamiseksi. Käytöstäpoistomarkkinoilla […], jos yrityksellä on hallussaan käytöstä poistettavia omaisuuseriä, esimerkiksi vanha ydinvoimalaitos, yrityksen omistaja voi pyytää käytöstäpoistopalvelujen tarjoajia muodostamaan konsortion, jonka tehtävänä on ostaa yritys ja sen käytöstäpoistoa varten tekemät varaukset sekä poistaa omaisuuserät käytöstä kyseisiä varauksia käyttämällä. Hankkijakonsortion yritysten ja erityisesti Areva-konsernin kannalta tässä on kyseessä erityinen menettely nykyisten palvelujen tarjoamiseksi eikä sellainen osakkuushankinta, jonka ansiosta Areva-konserni voi laajentaa läsnäoloaan markkinoilla ulkoisen kasvun avulla.

(390) Ottaen huomioon edellä esitetyt seikat Ranskan viranomaiset sitoutuvat siihen, että rakenneuudistusjakson aikana Areva-konserni (Areva SA ja Nouvel Areva) ja sen määräysvallassa olevat yritykset pidättyvät hankkimasta suoraan tai välillisesti osakkuuksia yrityksissä, jotka eivät ole ennestään konsernin määräysvallassa, lukuun ottamatta seuraavia hankkeita:

a) […]

b) […]

c) […]

d) […]

e) […]

f) […]

g) […]

h) […]

i) […]

j) […]

k) […]

l) […]

m) […]

n) […]

o) […]

p) […]

q) […]

(391) Komissio katsoo, että kyseiset hankkeet ovat jäljempänä esitetyistä syistä välttämättömiä Areva-konsernin elinkelpoisuuden palauttamiseksi.

(392) Ensinnäkin komissio toteaa, että kyseiset hankkeet edistävät […] euron määrällä Areva-konsernin pitkän aikavälin (2017–2025) elinkelpoisuuden palauttamista. Koska tämä luku vastaa vuotuista käyttökatetta kyseisenä ajanjaksona, komissio katsoo, että kyseiset hankkeet ovat olennaisen tärkeitä rakenneuudistussuunnitelman toteuttamiseksi.

(393) Toiseksi osa […] hankkeista koskee Areva-konsernin kaivosliiketoimintaa. Areva-konserni joutuu tilanteeseen, jossa tietyt tärkeät kaivokset, muun muassa […], suljetaan. […] kaivosliiketoiminta edistää Nouvel Arevan pitkän aikavälin elinkelpoisuutta, kuten johdanto-osan 371 kappaleessa on jo todettu. Kun otetaan huomioon tämän alan taloudellisten syklien hyvin pitkä kesto, jokaisella yrityksellä, joka haluaa pitkällä aikavälillä pysyä aktiivisena alalla, on oltava jatkuvasti omistuksessaan eri vaiheissa olevia kaivoshankkeita. Edellä johdanto-osan 390 kappaleen a–d kohtaan sisältyvien Areva-konsernin kaivoshankkeiden tarkoituksena on ensisijaisesti korvata menetetty kapasiteetti […].

(394) Areva-konserni on luonut kunnianhimoisen strategian ydinenergian kehittämiseksi, joten […] toimintojen kehittäminen on samaten välttämätöntä sen elinkelpoisuuden palauttamiseksi. […]. Kyseiset hankkeet toteutetaan yhteisyritysten muodossa […] yrityksen kanssa. Arvioituaan johdanto-osan 390 kappaleen a, d, e, g, h, j ja q kohdassa luetellut hankkeet […] komissio katsoo, että ne ovat olennaisen tärkeitä Areva-konsernin kehittämisstrategian kannalta […], ja strategia itsessään on välttämätön yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden kannalta.

(395) Vastaavanlainen logiikka pätee myös Areva-konsernin kehittämishankkeisiin […].[…]. Kyseisiin […] hankkeisiin viitataan johdanto-osan 390 kappaleen o ja p kohdassa.

(396) Toinen hankeryhmä […] koskee […] dynaamisia markkinoita, joilla Areva-konsernin on pysyttävä läsnä varmistaakseen rakenneuudistussuunnitelmansa onnistumisen. Kyseisiin hankkeisiin viitataan johdanto-osan 390 kappaleen i–n kohdassa.

(397) Lisäksi edellä olevan johdanto-osan 390 kappaleen f kohdassa tarkoitettu hanke, joka koskee […].

(398) Komissio voi hyväksyä minkä tahansa osakkuuden, joka osoittautuu välttämättömäksi Areva-konsernin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden varmistamiseksi ja jolla ei kierretä velvollisuutta rajoittaa Areva-konsernin läsnäoloa nykyisillä markkinoilla. Rakenneuudistussuunnitelman seurannan yhteydessä komissiolle on ilmoitettava kohtuullisen ajan kuluessa aikomuksesta toteuttaa tällainen hankinta ja toimitettava tiedot, joiden avulla komissio voi tarkistaa, täyttyvätkö kyseiset edellytykset, jotta komissio voi tarvittaessa hyväksyä hankinnan tai päättää olla vastustamatta sitä.

(399) Suuntaviivojen 84 kohdan b alakohdan mukaisesti Ranskan viranomaiset sitoutuvat toiseksi myös siihen, että Areva-konserni (Areva SA ja Nouvel Areva) pidättyy esittämästä valtiontukea kilpailuetuna, kun se markkinoi tuotteitaan ja palveluitaan.

5.2.8 *Tuen läpinäkyvyys*

(400) Suuntaviivojen 38 kohdan g alakohdan mukaan jäsenvaltioilla, komissiolla, talouden toimijoilla ja kansalaisilla on oltava mahdollisuus saada helposti käyttöönsä kaikki tarvittavat säädökset ja muut myönnettyä tukea koskevat tarpeelliset tiedot. Avoimuutta koskevia suuntaviivojen 96 kohdan määräyksiä on näin ollen noudatettava.

(401) Komissio toteaa Ranskan viranomaisten vakuuttaneen, että suuntaviivojen 96 kohdassa määrättyjä avoimuuskriteerejä noudatetaan. Ranskan viranomaiset sitoutuvat erityisesti julkaisemaan ja antamaan suuren yleisön saataville tiedonannossa ([60]) edellytetyt avoimuutta koskevat tiedot. Tiedot ovat saatavilla internetsivustolla https://www.legifrance.gouv.fr tai internetsivustolla http://www.economie.gouv.fr/agence-participations-etat.

([60]) EUVL C 198, 27.6.2014, s. 30.

6. **RANSKAN SITOUMUKSET**

(402) Komissio palauttaa mieliin Ranskan tämän menettelyn yhteydessä tekemät sitoumukset.

(403) Ranskan viranomaiset sitoutuivat siihen, että

a) Areva-konsernin reaktoriliiketoiminta myydään kokonaisuudessaan, mikä merkitsee, ettei Areva SA:lla ja Nouvel Arevalla ole enää mitään pääomayhteyksiä Nouvel Areva NP:n kanssa ilmoitetun rakenneuudistussuunnitelman päätyttyä;

b) Areva-konserni ei rakenneuudistusjakson aikana lisää Georges Besse II -laitoksen kapasiteettia, lukuun ottamatta voimassa olevissa sopimuksissa määrättyä sentrifugien hankintaa ja asentamista […];

c) Areva SA ei harjoita muuta kuin komissiolle ilmoitettuun rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyvää toimintaa;

d) EDF:n määräysvallassa oleva Nouvel Areva NP ja Nouvel Areva eivät rakenneuudistusjakson aikana aloita strategista kumppanuutta eivätkä perusta muutakaan sopimuskehystä, jossa määrätään kaupallisesta yhteistyöstä. Tämä koskee tilanteita, joissa kumppanuuden tai sopimusyhteistyön tarkoituksena olisi asettaa Nouvel Areva etusijalle silloin, kun Nouvel Areva NP haluaa tarjota asiakkaalle ydinpolttoaineiden toimittajan kanssa integroidun tarjouksen johdanto-osan 344 ja 347 kappaleessa määritellyillä markkinoilla, jotka koskevat polttoaine-elementtien toimittamista ja uusien reaktoreiden rakentamista. Tämä sitoumus ei estä Nouvel Arevaa ja Nouvel Areva NP:tä muotoilemasta yhteisiä tarjouksia sillä edellytyksellä, että Nouvel Areva on valittu kaupallisin ja teknisin perustein;

e) Areva-konserni (Areva SA ja Nouvel Areva) ja sen määräysvallassa olevat yritykset pidättyvät rakenneuudistusjakson aikana hankkimasta suoraan tai välillisesti osakkuuksia yrityksissä, jotka eivät ole ennestään konsernin määräysvallassa, lukuun ottamatta johdanto-osan 390 kappaleessa tarkoitettuja hankkeita. Sitoumusta ei sovelleta Nouvel Arevan ja sen määräysvallassa suoraan tai välillisesti olevien yritysten osakkuuksiin, joita hankitaan varainhoitotarkoituksiin i) käytöstäpoistorahastosta, jota Areva-konsernin on määrä hoitaa lakiin tai sääntelyyn perustuvan velvoitteen soveltamiseksi; ii) Areva-konsernin henkilöstön eläkerahastosta; iii) sen käteisvarojen sijoittamiseksi;

f) Areva-konserni (Areva SA ja Nouvel Areva) pidättyy esittämästä saamaansa tukea kilpailuetuna, kun se markkinoi tuotteitaan ja palveluitaan.

7. **PÄÄTELMÄT**

(404) Ranskan valtion merkitsemä osuus Areva SA:n ja Nouvel Arevan pääomanlisäyksestä on valtion rakenneuudistustukea, jonka määrä on 4,5 miljardia euroa.

(405) Tuki on suuntaviivoissa esitettyjen kriteerien mukaista ja soveltuu näin ollen sisämarkkinoille, kun oman rahoitusosuuden voidaan todeta olevan todellinen ja konkreettinen ja määrältään vähintään 50 prosenttia rakenneuudistuskustannuksista eli kun tämän päätöksen johdanto-osan 318 kappaleessa yksilöidyt ja 2 artiklassa esitetyt lykkäävät ehdot täyttyvät.

(406) Näin ollen tukea ei saa panna täytäntöön ennen kuin kyseiset kaksi ehtoa täyttyvät,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Määrältään 4,5 miljardin euron valtiontuki, jonka Ranskan valtio aikoo toteuttaa Areva-konsernin hyväksi, soveltuu sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan nojalla tämän päätöksen 2 artiklassa säädetyin edellytyksin.

2 artikla

Tämän päätöksen 1 artiklassa tarkoitetun tuen toteuttaminen edellyttää seuraavaa:

a) ASN on antanut päätelmät Flamanville 3 -hankkeen EPR-reaktorin paineastian osissa havaittuja hiilen segregoitumisongelmia koskevan lujuusanalyysiohjelman tuloksista kyseenalaistamatta ongelmien vuoksi paineastian osien soveltuvuutta käyttöön, tai vaihtoehtoisesti EDF on päättänyt poistaa Nouvel Areva NP:n myynnille asetetun lykkäävän ehdon, joka koskee Flamanville 3 -hankkeen EPR-reaktorin paineastian osissa havaittua hiilen segregoitumisongelmaa, ja antanut päätöksen tiedoksi Areva-konsernille;

b) komissio on hyväksynyt EDF:n ja Nouvel Areva NP:n välisen sulautumissopimuksen.

3 artikla

1. Areva-konsernin rakenneuudistussuunnitelma, sellaisena kuin Ranska on siitä ilmoittanut, on toteutettava kokonaisuudessaan.

2. Ranskan on raportoitava komissiolle puolivuosittain rakenneuudistussuunnitelman asianmukaisesta täytäntöönpanosta, Areva-konsernin asemasta markkinoilla, joilla se toimii, ja Ranskan tämän päätöksen puitteissa antamien sitoumusten täyttämisestä. Raportit on toimitettava koko rakenneuudistusjakson ajalta tämän päätöksen tiedoksiantamisesta alkaen. Ensimmäinen raportti on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta.

3. Ranskan on ilmoitettava komissiolle heti, kun jompikumpi tämän päätöksen 2 artiklan a alakohdassa tarkoitetuista seikoista on toteutunut.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 10 päivänä tammikuuta 2017.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen